

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

శనివారం, జనవరి 25, 2014

13 వ శా. స. XII - III సమావేశం, వాల్యూం -- VIII నంబరు -- 2

శక సంవత్సరం - 1935, మాఘం - 5

SATURDAY, THE 25th JANUARY, 2014

13 L.A. XII - III SESSION, VOL—VIII No. - 2

5 - Magha, 1935 - S.E.

#

శాసన సభ సచివాలయం
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ నాదండ్ల మనోహర్
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ మల్ల భట్టి వికమార్గ
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ పి. కిస్తి రెడ్డి శ్రీ జి. వెంకట శేఖర్ శ్రీమతి ఎ. ఊమా మాధవ రెడ్డి శ్రీమతి వంగా గీతా విశ్వాస్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ కె. సత్యారాయణ రావు శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీ వి. నరసింహచార్యులు శ్రీమతి టి. సుశీల శ్రీ ఎం. విజయ రాజు శ్రీ వి. రమేష్ కుమార్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యమి శ్రీ టి. బి. జయచంద్ర్ శ్రీ ఎస్. దుర్గ ప్రసాద్ శ్రీ కె. రాజ్ కుమార్ శ్రీ సిహెచ్. ఊపీందర్ రెడ్డి శ్రీమతి ఎ. చంద్రబాగ శ్రీమతి వి.ఎస్. ప్రసన్న కుమారి శ్రీమతి ఆర్. వనితా రాణి శ్రీ పి. నరసింహ శ్రీ బి. కమలాకర్ డా.(శ్రీమతి) వై. కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంజీవ రావు శ్రీ కె. వెంచేశ్వర రావు శ్రీ డి. జగన్ మాహాన్ రావు శ్రీ బి. ప్రభాకర రావు శ్రీమతి కె. భారతి శ్రీమతి డి. విజయ కుమారి
చీఫ్ ఇపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(13వ శాసన సభ)

(12వ సమావేశపు మూడవ సమావేశము : ఇర్పైయ్యకటవ రోజు)

శనివారము, జనవరి 25, 2014

సభ ట. గం.9.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి
  2. భారత రాజ్యంగంలోని 3వ పరిచేధం క్రింద గౌరవ భారత రాష్ట్రపతి నిర్దేశించిన విధంగా
2013, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్జ్వల్ కరణ బిల్లుపై చర్చ (కొనసాగింపు)
-

ఉ.9.00 BVR/MAR

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
శనివారం, జనవరి 25, 2014

(సభ ఉండయం 9.00 గంటలకు ప్రారంభమైంది గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

**సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి**

(సభ ప్రారంభమైన వెంటనే వైఎస్‌ఐర్ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన కొందరు సభ్యులు పోడియం వద్దకు చేరుకొని "జై సమైక్యంధ.. జై జై సమైక్యంధ" అంటూ నినాదాలను చేయసాగారు)

శ్రీ జి. శ్రీకాంతరెడ్డి : (మైక్ లేకుండా) చూడండి సార్ మేము అడిగేదే వాళ్లు అడుగుతున్నారు. మేము రూల్-77 క్రింద చాలా ముందుగా నోటీసు ఇచ్చాము, దాని పైన ఇంతవరకు సమాధానమివ్వలేదు.

MR.SPEAKER: I will consider that. It is under consideration I will tell you.
వాయిదా తీర్మానాలు

1. "సమైక్యంధ, తెలంగాణా ఉద్యమాల నేపథ్యంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వైభాగిక చర్చను కోరుతూ శ్రీ ఎన్.సోమ గారిచ్చిన వాయిదా తీర్మానం తిరస్కరించడమైనది."

2. "రాష్ట్ర నిభజన బిల్లుపై సభ్యుల అభిప్రాయం కోరుతూ వెంటనే ఓటింగ్ నిర్వహించడం గురించి శ్రీమతి వై.ఎస్.విజయమృగారు ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానాన్ని తిరస్కరించడమైంది".

(పోడియం వద్ద నున్న వైఎస్‌ఐర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు "తీర్మానాన్ని వెంటనే ప్రవేశ పెట్టాలి.. జై సమైక్యంధ.. జై జై సమైక్యంధ.. We want voting.. We want voting.. అంటూ నినాదాలను చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

MR.SPEAKER: Please go back to your seats. దయచేసి కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

ఇతర సభ్యులు కూడా మాట్లాడాల్సి ఉంది, మీ పార్టీ తరఫున కూడా మాట్లాడాల్సిన వారు ఉన్నారు. శాసన సభలో అనేక మంది ప్రతి రోజు సమయం గురించి అడుగుతున్నారు. దయచేసి కూర్చోండి.

(పోడియం వద్ద నున్న వైపులాసాగర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు "జై సమౌక్యంథ.. జై జై సమౌక్యంథ.. సభ్యుల హక్కులను కావాడాలి.. అసింభీలో లీర్క్షనాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలి.. అంటూ నినాదాలను చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

MR. SPEAKER: Please go back to your seats. Your own party members have to speak on the subject. Every time they are asking for time.

(Interruptions)

Please go back to your seats. The House is adjourned for fifteen minutes.

(The House then adjourned at 9.04 am to meet again after 15 minutes.)

(స్వల్ప) నిరామానంతరం సభ తిరిగి ఉ. 9.50కి సమావేశమైనది.

గౌరవ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

భారత రాజ్యాంగంలోని 3వ పరిచేధం క్రింద గౌరవ భారత రాష్ట్రపతి నిర్దేశించిన విధంగా
2013, అంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ బిల్లుపై చర్చ (కొనసాగింపు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, Revanth Reddy Garu.

శ్రీ ఎ. రేవంతరెడ్డి (కొడంగల్): అధ్యక్ష, చరిత్ర గురించి ప్రపంచవ్యాప్తంగా చర్చించుకోవాలన్నప్పుడు క్రీస్తు శకము, క్రీస్తు పూర్వము అనీ ప్రపంచ చరిత్రను మనం ప్రస్తుతిస్తుంటాం. అయితే తెలంగాణ విషయంలో 1956 కంటే ముందు 1956 తరువాత అంటే హైదరాబాదు రాష్ట్రం గానీ, నిజాం పాలన గానీ అంతకంటే ముందు తెలంగాణ ప్రాంతంలో పాలన సాగించి తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్ష మేరకు ఆధిపత్యాల మీద పోరాటం చేసిన వాళ్లందరినీ స్వరీంచుకోవలసిన అవసరమున్నది.

చరిత్ర అనేది గేలిచినవారు రాసుకునేది కాబట్టి గేలిచినవారు తమకు అనుకూలంగా చరిత్రను రాసుకోవడాన్ని మనం చరిత్రలో చూశాం. అయితే తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఆధిపత్యం మీద పోరాటం చేసినవాళ్లు అమరపీరులయ్యారు తప్ప తమ స్వీయచరిత్రను రాసుకునే అవకాశం రాలేదు కాబట్టి తెలంగాణ ప్రాంతంలో పోరాటం చేసినవారు తెరమరుగై పోయారు తప్ప చరిత్రలో ఎక్కుడ కూడా వారి గురించి లిఫ్ఫించలేదు కాబట్టి ఈ సందర్భంగా కొన్ని వందల సంవత్సరాలు తెలంగాణ ప్రాంతంలో తెలంగాణ ప్రజల హక్కుల కోసం, ఆధిపత్యాల మీద పోరాటం చేసిన వారిని ఈ సందర్భంగా భవిష్యత్తు తరాల కోసమైనా మనం చర్చించుకోవలసిన అవసరమున్నది.

నేటి గురించి చర్చించుకోవాలంటే నిన్నటి కోసం వెతకాలి. వందల సంవత్సరాల అరాచక్కు రాచరికాన్ని నియంతల పాలనను ఎదిరించి పోరాడిన అమరపీరులను స్వరీంచుకోవడం మన బాధ్యత. అదే విధంగా, తెలంగాణ ప్రాంతంలో పురుషాధిక్య సమాజ విలువలను ధిక్కరించిన రాణి రుద్రమదేవి, ధిలీకి బానిస కావడానికి నిరాకరించిన ప్రతాపరుదు చక్కనిటి, మొగల్ అధికారాన్ని ధిక్కరించిన సర్దార్ సర్వాయి పాపన్నగాడ్, బ్రిటిష్ పాలకులను సవాలు చేసి ఉరికంభమైకైన మా ఆదిలాబాద్ ముద్దుబిడ్డ రాంజీ గౌడ్, జై జమీన్, జై జంగల్ నినాదంతో గోండులపై నిజాం రాజ్యాధికారం చెల్లుదన్న కొమరం భీము, దేశముఖీల అరాచకంపై నడుం బిగించి పోరాటం చేసిన మా ఆడుడుచు చాకలి ఐలమ్మ, ఆరుట్ల కమలాదేవి, దొడ్డి కొమరయ్య. రజాకారులపై అలుపేరగని పోరాటం చేసిన ఆదినారాయణరెడ్డి, భావప్రకటన స్టోచ్చకు ప్రాణమిచ్చిన పోయబుల్లాబాన్, పత్రికా రచనల ద్వారా పోరాట స్వార్థాని రగిల్చిన మా పాలమూరి ముద్దుబిడ్డ సురవరం ప్రతాప రెడ్డి రజాకారులను, నిజాం నవాబులను, ధిలీ సర్వారును ఎదిరించి భూమి, భుక్కి, విముక్కి కోసం

నేలకొరిగిన వేలాది మంది రైతాంగ యోధులు, వందల ఏళ్ల అవిశ్రాంత తెలంగాణ పోరాటంలో ఏ ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించని తెలంగాణ మట్టిబిడ్డలు నిజంగానే నిజంగానే తెలంగాణ మాదా అని, అనాదిగా అరుణారుణ నీరులకిది జయగానం. నిరంకుశ రాజరికం, దుర్భర దారిద్యం, తీవ్రమైన అణచివేత, అమానుషమైన మత విషక్తల సడుమ దినదిన గండంగా జీవితాన్ని గడిపిన హైదరాబాదు సంస్థానంలోని ప్రజలు ఎన్నడూ అసహాయులుగా మిగిలిపోలేదు. పాలకవర్గంపై విరసన, అణచివేతలకు ప్రతిఫుటన, దోర్జ్నాలపై తిరుగుబాటును అనేక రూపాలలో వ్యక్తం చేశారు.

చిన్న చిన్న నిరసనలతో ప్రారంభమై సాయిధ సమరం దాకా పరిణమించిన ఈ మహోజ్యల పోరాట చైతన్యానికి ఉపాయిలూదిన సంస్థలు, ఉద్యమాలు అనేకం. వాటి పాత, అని నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు నిత్యస్కరణీయాలు. ఈ భూమి మీద చాలా తెలంగాణాలున్నాయి. ఎక్కడైతే అన్యాయం, అణచివేత ఉంటుందో, ఎక్కడైతే దోషిడి పరపీడన ఉంటుందో ఆ ప్రాంతాన్ని తెలంగాణగా పిలవోచ్చు. అన్ని రకాల ఆధిపత్యాల ధిక్కారమే ఈరోజు తెలంగాణ రాష్ట్రప్రాంతాలు అని ఈ సందర్భంగా చెప్పుకోవలసిన బాధ్యత మందరి మీద ఉన్నది.

1956 కంటే ముందున్న చరిత్రను పరిశీలిస్తే నిజాం నవాబుల మీద, రజాకార్ల మీద సాయిధ పోరాటం చేసిన అమరుల గురించి చర్చించుకోవలసిన అవసరమున్నది. అదే విధంగా, స్టేట్ కాంగ్రెస్‌ను ఏర్పాటుచేసి స్టేట్ కాంగ్రెస్ ద్వారా రజాకార్ల పీడ విరుగడ కోసం ఎవరైతే పోరాటాలు చేసి సమన్వయం చేశారో వారందరి గురించి కూడా చర్చించుకోవలసిన అవసరమున్నది.

జాతీయ కాంగ్రెస్‌ను ఇక్కడ ప్రజలు చేస్తున్న పోరాటాన్ని గుర్తించి సహకరించాల్సిందిగా స్టేట్ కాంగ్రెస్ విజ్ఞప్తి చేస్తే అనాడు జవహర్లల్ నెహ్రూ, మహాత్మాగాంధీ గారి నాయకత్వంలో పనిచేస్తున్న జాతీయ కాంగ్రెస్ స్టేట్ కాంగ్రెస్‌కు గుర్తింపునివ్వడానికి నిరాకరించింది. దానికి ప్రధాన కారణం సంస్థానాధీశులు మా సహజ మిత్రులు, సంస్థానాధీశులపై పోరాటం చేసేవాళ్లకు మేం సహకరించమని ఆనాడు జాతీయ కాంగ్రెస్ తిరస్కరించడం జరిగింది. అయినప్పటికీ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు మొక్కలోని దైర్యంతో రజాకార్ల నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేయడం జరిగింది.

ఈ సందర్భంగా తెలంగాణ పోరాటాన్ని ఒక ఫ్రించి విష్ణువంతోనే, విముక్తి కోసం ప్రపంచ దేశాలలో ఎక్కడైతే పోరాటాలు జరిగాయో ఆ పోరాటాలకు తగ్గకుండా తెలంగాణ పోరాటం జరిగింది. తెలంగాణ పోరాటానికి ఇంకొక ప్రత్యేకత కూడా ఉన్నది. ప్రపంచంలో పోరాటాలకు ఎక్కడ కూడా మహిళలు నాయకత్వం పహించిన సందర్భాలు లేవు. ఆయుధాలు పట్టుకొని పోరాటాలలో ముందున్న సంఘటనలు కూడా ఎక్కడా లేవు. కానీ తెలంగాణ పోరాటంలో మహిళలు సాయిధులై ముందు వరుసలో నిలబడి నిజాం నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా విముక్తి పాందేవరకు పోరాటం చేశారు.

చాలా మంది మిత్రులు మాటల్లడుతూ అంధ ప్రాంతానికి చెందినవారు కూడా సహకరించారని చెప్పారు, నేను కాదనడం లేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీలు సంస్థానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేయాలి, సంస్థానాలకు విముక్తి కలిగించాలనే ఉద్దేశంతో విధానపరమైన నిర్ణయంలో తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు చేస్తున్న సాయంథ పోరాటంలో చాలా మందిని ఆ పోరాటానికి మర్చతుగా పంపించడం జరిగింది.

చరిత్రలో ఏ పోరాటాన్ని తీసుకున్నా ఆ పోరాటానికి సహకరించిన వారు చేగువేరా నుంచి మొదలుపెడితే ఎవర్తెనా ప్రపంచంలో పరపీడనకు గురవుతున్న వాళ్లకు మర్చతు పలికిన వారెవర్తెనా కూడా అందులో వాటాలు అడగలేదు. నేను మిత్రులకు చెప్పేదేమిటంటే తెలంగాణ ప్రాంతంలో జరిగిన సాయంథ పోరాటానికి సహకరించిన సీమాంధ్రకు సంబంధించిన వ్యక్తులెవర్తెనా ఉంటే వాళ్లను గౌరవిస్తాం, అభిమానిస్తాం, ఆదరిస్తాం తప్ప ఆనాటి పోరాటంలో మేం సహకరించాం కాబట్టి తెలంగాణ ప్రాంతంలో తమకు వాటా ఉన్నదని మాటలడటం ఎంత మాత్రం సమంజసం కాదనే విషయాన్ని ఈ వేదిక ద్వారా మిత్రులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఈ దేశానికి 15 ఆగస్టు, 1947న బిట్టిష్ పాలన నుంచి విముక్తి జరిగింది. మిగతా భారతదేశంలోని ప్రజలు పండగ చేసుకుంటూ పటాకులు కాల్పుకుంటుంటే తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు మాత్రం నిజాం పాలనలో మగ్గిపోయారు.

ఇ. 10.00 mms/kuv.

ఈ రోజు మనం జరుపుకుంటున్న ఆగష్టు 15వ తేదీని స్వాతంత్యం సిద్ధించిన దినంగా మనం పరిగణించి జాతీయ జెండా ఎగురవేసి సందడి చేసుకుంటున్నామో ఆనాడు మా తెలంగాణకు స్వాతంత్యం రాలేదు. సెప్టెంబర్ 17వ తేది, 1948న సంవత్సరం అంటే దాదాపుగా మిగతా భారతదేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చిన పదమూడు, పద్మాలుగు మాసాల తరువాత తెలంగాణ ప్రాంతానికి విముక్తి కల్గిందంటే, ఆగష్టు 15వ తేదీన మా తెలంగాణ ప్రాంతానికి స్వాతంత్యం రాలేదంటే సీమాంధ్ర మిత్రులందరూ అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది. మాకు ఎంతగా తీరని అన్యాయం జరిగిందో ప్రతి ఒక్కరూ అర్థం చేసుకోవాలని నేను ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. ఏది ఏమైనా భారత ప్రభుత్వం నిజాం పాలన మీద పోలీస్ యాక్షన్ ద్వారా విముక్తి కల్గిస్తే అంటే స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత ఏర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వానికి "రాజ్ ప్రముఖ్" గా అదే నిజాం నవాబును తిరిగి భారత ప్రభుత్వం నియమించడం జరిగింది.

అధ్యాం, "వెల్లోడి" అనే అధికారిని ముఖ్యమంత్రిగా నియమించి ఏదైతే స్వయంపాలన కోరుకున్న తెలంగాణ ప్రజలకు నిజాం పాలన నుంచి విముక్తి కల్గింది. భారత ప్రభుత్వంలో శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు మొట్టమొదటి ప్రధాన మంత్రి నాయకత్వంలో కూడా మా తెలంగాణ ప్రాంతానికి న్యాయం జరగలేదు. అదే నిజాం ప్రభుత్వము రాజ్ ప్రముఖ్గా నియమించి,

వెల్లోడి అనే ఒక అధికారిని ముఖ్యమంత్రిగా నియమించి తెలంగాణ ప్రజల స్వయం పాలనకు ఆనాడే చరమగీతం పాడారు. కాబట్టి ఆ రకంగా కూడా మా తెలంగాణ ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగింది.

అధ్యక్షా, నేను ఈ సందర్భంగా ఒక మాట చెప్పుదలచుకున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి మదాస్ రాష్ట్రం నుంచి విముక్తి కల్పించి పోరాటం చేసిన స్వర్గీయ శ్రీ పాట్టి శ్రీరాములు గారిని ఈ స్వతంత్ర్య భారత దేశంలో ప్రతి ఒక్కరూ ఆదర్శంగా తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఆనాటి పాలకులు నిజమైన ప్రజాస్వామికులు కాబట్టే ఒక వ్యక్తి ఆమరణ నిరాహారదీక్ష చేసి ఆంధ్రుల హక్కుల కోసం ఆంధ్రుల మీద మదాస్ ల ఆధిపత్యాన్ని వ్యతిరేకించి గుంటూరులో ఉన్న ఒక బంట్లోతు ఉద్యోగం కోసం పోరాటం చేస్తే ఆనాటి పాలకులు ప్రజాస్వామ్యవాదులు కాబట్టే ప్రజాస్వామ్యాన్ని మన్నించి ఎవరైతే మైనారటి వర్గాలున్నారో వాళ్లు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరుకుంటే ఆనాడు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. అయితే ఈ సందర్భంగా సీమాంధ్ర ప్రజలు గానీ, సహాచర మిత్రులు గానీ దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. డిశెంబర్ 9వ తేదీని "బ్లాక్ డే"గా పాటిస్తున్నారు. ఈ రోజున ఈ సమైక్య రాష్ట్రానికి డిశెంబర్ 9వ తేదీతో అవినాభావ సంబంధముంది.

అధ్యక్షా, మదాస్ రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని విడదీస్తామని చెప్పి, డిశెంబర్ 9వ తేదీ 1952వ సంవత్సరం ఆనాటి భారత దేశ ప్రధాన మంత్రి గారైన శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ సెప్టూర్ గారు పార్లమెంట్లో ప్రత్యేక అంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటుచేస్తున్నట్టుగా ప్రకటించడం జరిగిందనే విషయాన్ని ఈరోజు సీమాంధ్ర మిత్రులు గుర్తు చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది. అంటే ఆనాడు ఒక పాట్టి శ్రీరాములు గారు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేసి మరణిస్తే ప్రత్యేక అంధ్ర రాష్ట్రాన్ని తెచ్చుకున్న మీరు ఆయన అమరుడని, త్వాగ్నిలి అని, గొప్ప వ్యక్తి అని చెబుతున్నారే, వేల మంది తెలంగాణ ప్రాంత విద్యార్థులు, యువకులు ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోసం మరణిస్తే సీమాంధ్రులు ఎందుకు ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నారో ఒకసారి మీరు ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరముంది. అంటే ఈరోజులు ఒక పాట్టి శ్రీరాములు గారి ప్రాణానికి ఉన్న విలువ మా తెలంగాణాలోని వేల మంది ప్రాణాలకు లేదా అనే విషయాన్ని నేను సీమాంధ్ర మిత్రులను సూటిగా ఈ సందర్భంగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ ద్రీణంరాజు శ్రీనివాసరావు(విశాఖపట్టం - దక్షిణం): ఆనాడు పాట్టి శ్రీరాములు గారు 58 రోజులు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేసి మరణించారు. ఆ విషయం గురించి కూడా ప్రస్తుతించండి.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: చెబుతాను, కాస్త ఓపిక పట్టండి.

స్పీకర్ సార్, వారు ప్రభుత్వ విష్ గారు. వారు సభ సజావుగా జరగడానికి సహకరించాలే తప్ప, సభకు విఫూతం కల్గించే ప్రయత్నం చేయెద్దు. వారి తండ్రి గారికి మంచి పేరు ఉంది. ఎందుకు వారి తండ్రి గారి మంచి పేరుకు భంగం కల్గించే విధంగా ప్రయత్నిస్తున్నారో ఒకసారి ఆలోచన చేయమనండి.

శ్రీ దోణంరాజు శ్రీనివాసరావు: పొట్టి శ్రీరాములు గారిని గురించి మీరు ఆ విధంగా మాటల్లాడుతుంటే బయటి ప్రజాసీకం ఏ విధంగా అర్థం చేసుకుంటారో మీరు ఒకసారి ఆలోచన చేయండి.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్ (కమలాపూర్): స్పీకర్ సార్, రేవంత్ రెడ్డి గారు మాటల్లాడుతున్నారు, దోణంరాజు శ్రీనివాసరావు గారు ఎందుకు ఆటంకం కల్గిస్తున్నారు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: రేవంత్ రెడ్డి గారూ, రాజేందర్ గారూ మీరు దయచేసి కూర్చోండి. విష్ గారు మాటల్లాడుతారు. శ్రీనివాసరావు గారూ మాటల్లాడండి.

(ఆ సందర్భంలో టి.ఆర్.యస్. సభ్యులు శ్రీ టి.హారీష్ రావు గారు వారి స్థానం నుంచి మాటల్లాడుతూ సమయం వృథా చేస్తున్నారని అన్నారు)

శ్రీ దోణంరాజు శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్ష, ఒక బాధ్యత కల్గిన సభ్యుడు శ్రీ రేవంత్ రెడ్డి గారు..... సభా సమయాన్ని వృథా చేస్తుంది నేను కాదు. దయచేసి నేను చేపేది వినండి. నేను చేపే విషయాన్ని వినే ఓపిక కూడా మీకు లేకుంటే ఎట్లా హారీష్ రావు గారూ?

శ్రీ రేవంత్ రెడ్డి గారు సభలో అనర్థశంగా మాటల్లాడుతున్నారు. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. కానీ అనర్థశంగా మాటల్లాడే ముందు శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు గారి చరిత్రను వక్తీకరిస్తూ మాటల్లాడుతున్నాడు. శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు గారు ఆత్మ త్యాగం చేసుకున్నారని చెబుతూ తరువాత తెలంగాణ బిడ్డలు వెయ్యి మంది ఆత్మబలిదానాలని చెప్పడం జరిగింది. కానీ వెయ్యి మంది తెలంగాణ బిడ్డలు తెలంగాణ నాయకులు రెచ్చగొట్టడం వల్ల, రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలు చేయడం వల్లే మరణించడం జరిగింది. పొట్టి శ్రీరాములు గారి చరిత్రను వక్తీకరించి సభలో మాటల్లాడవద్దని రేవంత్ రెడ్డి గారికి మీరు చెపుండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: రేవంత్ రెడ్డి గారు మాటల్లాడండి.

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి: స్పీకర్ సార్, మా మిత్రుడు శ్రీనివాసరావు గారికి మీ ద్వారా ఒక విజ్ఞాప్తి చేయదలచుకున్నాను.

1948వ సంవత్సరంలో మాకు స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత వారికి చరిత్ర గురించి కొంచెం గుర్తు చేయడానికి నేను ఘయత్వం చేస్తున్నాను. కానీ వారికి ఆ చరిత్ర తెలుసు.

శ్రీ ఇ.దయకర్ రావు(మైక్ లేకుండా): అప్పటికి వారు జన్మించి ఉండలేదేమో?

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: ఒకవేళ జన్మించకపోయినా చరిత్ర చదిని ఉంటారు. వారు చదువుకున్న నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన మిత్రుడు కాబట్టి కచ్చితంగా వారు చరిత్రను చదిని ఉంటారని నేను భావిస్తున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: Revanth Reddy Garu,. Don't comment against him. If you make comment, then I have to again give mike to them. You are unnecessarily giving chance to them.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, కాంగ్రెస్ పాలనలో ఉన్న ప్రభుత్వాలు, కాంగ్రెస్ పార్టీ తరఫున భారత దేశ మొట్టమొదటటి ప్రధాన మంత్రిగా పదవీ బాధ్యతలు నిర్వహించిన శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు ఏ రకంగా తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలకు అన్యాయం చేశారో కూడా చెప్పుకోవాల్సిన సందర్భం ఇప్పుడు ఆస్తిమైంది. మాకు 1948వ సంవత్సరంలో స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత నవంబర్ 1947వ సంవత్సరంలోనే నిజాం నవాబు గారితో "స్టాండ్స్‌ప్రైల్ అగ్రిమెంట్" చేసుకున్నారు. భారత దేశ మొట్టమొదటటి ప్రధాన మంత్రి గారు 1947వ సంవత్సరం అక్సోబర్-నవంబర్ మాసాల్లో నిజాం నవాబుతో స్టాండ్స్‌ప్రైల్ అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నారు. అంటే మీ సంస్థానాల మీద భారత ప్రభుత్వం ఎలాంటి బలప్రయోగం చేయదు, మీ సంస్థానాన్ని మీరే ఏలుకోండని చెప్పి భారత ప్రభుత్వం తరఫున శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు ప్రధాన మంత్రిగా నిజాం నవాబు గారితో ఒప్పందం చేసుకున్న మాట వాస్తవం కాదా? తెలంగాణ ప్రజలు, మహిళలు, వేల మంది వీరమరణం పొంది సాయంధ పోరాటం జరుగుతున్న సందర్భంలో శ్రీ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు భారతదేశ ప్రధాన మంత్రి హోదాలో నిజాం నవాబుతో ఒప్పందం స్టాండ్స్‌ప్రైల్ అగ్రిమెంట్ చేసి తెలంగాణ ప్రజల హక్కులను కాలరాసిన మాట వాస్తవం కాదా అని నేను మీ ద్వారా సహచర మిత్రుడిని ఈ సందర్భంగా అడుగుతున్నాను. నేను చెబుతున్న నిజాలకు సంబంధించిన అఫిషియల్ అగ్రిమెంట్తో కూడిన డాక్యుమెంట్ నా వద్ద ఉన్నాయి. అవసరమని భావిస్తే మీ ద్వారా మా మిత్రుడికి పంపేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ దోణంరాజు శ్రీనివాసరావు: నా దగ్గర కూడా ఉంది.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, ఈ రోజు చాలామంది సీమాంధ్ర మిత్రులు ఏం చెబుతున్నారంటే, తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు, తెలంగాణ ప్రాంత నాయకత్వం సమైక్యరాష్ట్రాన్ని కోరుతున్నారనే ఏధంగా చెబుతున్నారు. నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. నిజాం నవాబుల నుంచి, పట్టెల్, పట్టారీ వ్యవస్థ నుంచి, జాగీర్దారుల నుంచి, దేశముఖీల పాలన నుంచి, వారి నుంచి నిమ్మక్తి కోసం ఆనాడు కొంత మంది ప్రజాప్రతినిధులు ప్రధానంగా శ్రీ బూర్జుల రామకృష్ణరావు గారు మా

మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లా నుంచి ఈ రాష్ట్రానికి ఉన్న ప్రౌదరాబాద్ స్టేట్‌కు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తి ఆనాడు తెలంగాణ ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెంచడానికి నేను పదవీ త్యాగం చేస్తే ఈ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతుందను ఒక సదుధేశంతో తను పదవీత్యాగానికి పాల్గొండి సమైక్య రాష్ట్రం కోసం ముందుకు వచ్చారు. మరి 1956వ సంవత్సరంలో ఈ సమైక్యరాష్ట్రం కోసం ఇరు ప్రాంతాల వారు ఒప్పుకున్నారని కొంత మంది చెబుతున్నారు. కానీ ఒప్పుకుని ఉండొచ్చు. ఒప్పుకోలేదనే విషయంలో నేను వితండవాదం చేయదలచుకోలేదు. ఒక మంచి పనిచేయడానికి గాను కొంత మంది త్యాగం చేయాల్సి వస్తుంది. అది సహజమే. "యుద్ధం జరిగినప్పుడు ఆ యుద్ధంలో కొంత మంది అమాయకుల చనిపోతారనే" నానుడి ఏదైతే ఉందో, ఒక మంచి పని చేయాలంటే కొంత మంది త్యాగం చేయాల్సి ఉంటుంది.

ఉ.10.10 KU / KKR.

ఆ త్యాగంలో భాగంగానే శ్రీ బూర్లుల రామకృష్ణరావు గారు ఆనాడు తన పదవిని త్యాగం చేశారు. సమైక్య రాష్ట్రంలో మాకు న్యాయం జరుగుతుందను భావన వారిలో ఉండవచ్చు. అటువంటి వారు చాలామంది ఉండొచ్చు, వారందరిని నేను వ్యతిరేకించదలచుకోలేదు. ఆనాటి వారి ఉద్దేశ్యం ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెరిగి భవిష్యత్తుతరాల పిల్లల భవిష్యత్తు బాగుపడాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఆనాడు ఉన్నటువంటి తెలంగాణ నాయకత్వం భావించి ఉండొచ్చు. అంతమాత్రంచేత మేము వారికి బాసిసలుగా బ్రతకాలని ఎక్కడా లేదు. 1956వ సంవత్సరంలో కొన్ని పరతుల మేరకే సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడినదనే సంగతి వారు ఆలోచన చేయాల్సి ఉంది. పరతులు లేకుండా సమైక్య రాష్ట్రంగా కలవలేదు. This is a conditional merger. కొన్ని పరతుల మేరకు మాత్రమే చిన్న రాష్ట్రాలుగా ఉన్న రెండు ప్రాంతాలను కలిపి ఒక పెద్ద రాష్ట్రంగా ఏర్పడింది. ఈ రోజు ఏ ఆర్టికల్ 3 అయితే దుర్భిషియోగం జరిగింది, రద్దు చేయండంటూ మిత్రులు మాట్లాడుతున్నారో అదే ఆర్టికల్ 3 ద్వారా సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడిందనే విషయాన్ని వారు గుర్తుంచుకోవాలి. పెద్దమనుసులుగా ఒప్పందంలో ప్రధానంగా 14 అంశాలను చేర్చి ఇరు ప్రాంతాలనుండి నలుగురు చోపున కాంగ్రెస్ పెద్దమనులుగా ఒప్పంద పత్రాలపై కొన్ని పరతుల మేరకు సంతకాలుచేస్తే సమైక్యరాష్ట్రం ఏర్పడింది. అప్పటివరకు అంధ రాష్ట్రానికి ఉపముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న నీలంసంభేషించి గారు మొట్టమొదటటి సమైక్యరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా పదవీ ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన తరువాత, ఒప్పందంలో ఉన్నట్లుగా ఇతర ప్రాంతానికి ఉపముఖ్యమంత్రి పదవి ఇవ్వాల్సి ఉండగా, అప్పటి వరకు ఉపముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న నీలం సంబేషించి గారు తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఉపముఖ్యమంత్రి పదవి ఇవ్వనేలేదు. అంటే, సంతకాలు పెట్టిన ఇంకు తడి ఆరక మునుపే తెలంగాణకు ఉన్న హక్కులను అధికారాల్సి కాలరాసిన మాట నిజం కాదా అని ఈ సందర్భంగా మీద్వారా మా మిత్రులను అడుగుతున్నాను.

అధ్యాం, దాదాపుగా 58సంవత్సరాలలో ఆ నాటి పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో పెట్టుకున్న పరతులలో కొన్ని వేల వరకు ఉల్లంఘనలు జరిగాయి. ఏ ఒక్క పరతు కూడా అమలుజరుగక

పోవడం వల్లనే మేము ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుకుంటున్నాం. అది తప్పు అవుతుందేమో ఒక్క సారి ఆలోచన చేయాల్సిందిగా కోరుకుంటున్నాను. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల గురించి మా మిత్ర సభ్యులు పదే పదే మాటల్చుతున్నారు, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల మాట నిజమే అయితే, తెలుగు ప్రాంత ప్రజలందరు కలిసిఉండాలని మీరు కోరుకుంటే, కర్నాటక రాష్ట్రంలో-బళ్లారి, ఒడిశా రాష్ట్రంలో-బరంపురం, యానాంలో ఉన్న వారు మన తెలుగు వారు కాదా అధ్యక్షా? గడచిన 58 సంవత్సరాలుగా బళ్లారి, బరంపురం, యానాంలో ఉంటున్న మన తెలుగువారిని మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కలుపుకొనేందుకు ఒక్కరోజైనా ఈ సభలో చర్చ చేశారా అధ్యక్షా. ఒకసారి చెప్పమనండి. అదే విధంగా భాషా సంయుక్త రాష్ట్రాలు అన్న మాట నిజమే అయితే మరాటీ భాష మాటల్చుతున్నందున మహారాష్ట్ర అని, కన్నడ భాష మాటల్చుతున్నందున కర్నాటక రాష్ట్రం అని, తమిళ భాష మాటల్చుతున్నందున తమిళనాడు రాష్ట్రం అని అంటున్నారు. అదే విధంగా తెలుగు భాష మాటల్చుతున్న ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి తెలుగునాడు అని పేరు ఉంచకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ అని ఎందుకు పెట్టారో చెప్పమనండి అధ్యక్షా. తెలుగు భాషకు పర్యాయపదాలలో ఆంధ్ర అని ఉండా? అంధ్ర అనేది ఒక ప్రాంతం మాత్రమే అధ్యక్షా. ఆంధ్రా ప్రాంతపు పెత్తనం అధిపత్యం నిరూపించడానికి మాత్రమే తెలుగునాడు రాష్ట్రంగా పేరు పెట్టాల్సి ఉండగా, ఈ రాష్ట్రానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ అనే పేరు పెట్టారు.

అదేవిధంగా భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఈ దేశంలో నిజమే అయితే 50,60 లక్షల మంది ఉన్న కొంకణి భాషకు గోవా రాష్ట్రాన్ని ఇచ్చిన ఈ భారత ప్రభుత్వం ఈ దేశంలో ఉర్కు భాషకు ఎక్కడ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పరచారో ఒక్కటైనా చూపించండి? హైదరాబాదు రాష్ట్రానికి 1956వ సంవత్సరం వరకు అధికారిక భాష అయిన ఉర్కుకు ఈ దేశంలో ఎక్కడ రాష్ట్రం ఉందో చూపించమని మిత్రులను తమద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ రోజు మభ్యపెట్టడానికో, వంచించడానికో, మోసం చేయడానికో, దోచుకోడానికో, పెత్తనం చేయడానికో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలనే వాదనను ముందుకు తీసుకు వస్తున్నారు అధ్యక్షా. భాషా సంయుక్త రాష్ట్రాలు అనే మాటకు కాలం చెల్లిందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా నేను మిత్రులకు తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఏ రాష్ట్రాన్ని చూసినా స్థానిక ప్రభుత్వాల పాలన స్థానిక భాషలోనే జరుగుతోంది.

1956వ సంవత్సరం సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత అప్పటికంటే ముందు అనగా 1920వ సంవత్సరం మద్దాసు ప్రసిద్ధేస్విలో ఎన్నికలు జరపడం, ఎన్నికలు ద్వారా ఎన్నుకోవడంలో ప్రభుత్వాల్ని ఏర్పాటుచేసుకొని నడుపడంలో మీరు నిష్టాతులు అయి ఉన్నారు. మాకు 1948వ సంవత్సరంలో స్వాతంత్యం వస్తే 1952వ సంవత్సరంలో ఎన్నికలు జరిగిన నాటికి ప్రజాస్వామ్యంపై మాకున్న పరిజ్ఞానం, ఆవగాహన చాలా పరిమితమే. మీరు స్వాత్మీ, కళాశాలలతో చదువులతో వృద్ధిలో ఉండగా, సీమాంధ్రలో వందల సంవత్సరాల బ్రిటీష్ వారి పరిపాలనలో ఉన్నందు వలన మీరు ఇంగ్లీష్లో నిష్టాతులుగా ఉన్నారు. సమైక్యరాష్ట్రంలో అధికారికంగా ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలను సాగించడానికి తెలుగు భాషపు అధికారికంగా ఉపయోగించాల్సి ఉంది, లేదా ఉర్కు భాషపు ఉపయోగించి ఉండేది. కానీ మీరు మాకు రాని ఇంగ్లీషు భాషపు పాలనలో ఉపయోగించి

అధికారులుగా ఉండే ఉద్యోగాలన్నీ సీమాంధ్రులకు కట్టబెట్టిన మాట వాస్తవం కాదా అని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

ఉర్రూ భాషపచ్చిన మాకు అధికారికంగా ఉన్న ఉర్రూ భాషపు తొలగించి, ఇంగ్లీషు భాషపు తీసుకొచ్చి మా తలమీదరుద్ది అధికారి ఉద్యోగాలన్నీ మీరు తీసుకొని, అటెండర్స్, చప్రాసీ, లిఫ్ట్చాయింగ్ వంటి ఉద్యోగాలు మాకు ఇచ్చిన మాట వాస్తవం కాదా అధ్యక్షా. ఆనాడే సచివాలయపు ప్రభుత్వ పాలన ఉర్రూ భాషలో జరిగి ఉంటే మా వాళ్ళ అధికారులై ఉండే వారు. ఉర్రూలో అక్షరం ముక్క రాని ఒక్క అధికారి కూడా సీమాంధ్రపు అధికారి ఉండే వారు కాదు. ఆనాడు నీలం సంజీవరెడ్డి మొట్టమొదటటి ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి తెలంగాణా ప్రాంతపు ఉర్రూ భాషపు అన్యాయం చేయడమే కాకుండా మేము చదువుకున్న ఉర్రూ భాషపు అధికార భాషగా ఉపయోగించకపోవడం వలన తెలంగాణా ప్రాంతానికి తీరిని అన్యాయం జరిగినదన్న మాట వాస్తవం కాదా అధ్యక్షా. ఇదంతా చరిత్ర కాదా ఈ చరిత్ర మిత్రులకు తెలవాల్సిన అవసరం లేదా అని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

(ఈ దశలో శ్రీ ఎస్. కైలజానాథ్, శ్రీ డ్రోణంరాజు శ్రీనివాసరావు తమ స్థానంమండి లేచి నిలబడి అభ్యంతరం వ్యక్తంచేశారు)

1956 నుండి 1969వరకు ఈ రాష్ట్ర పరిపాలన సీమాంధ్ర వారి చేతుల్లోకి వెళ్లిన తరువాత పెత్తనం వారి చేతుల్లో ఉన్న తరువాత మాకు రావాల్సిన నిష్పోక్షికమైన ప్రభుత్వ వాటా మాకు రాకపోవడం వలన ఈ ప్రాంతం నిద్యార్థులలో అసహనం పెరిగిపోయింది. ఈ నాడు మిత్రులు చెబుతున్నారు, ముఖ్యమంతీ గారు కూడా టెలివిజన్ ప్రసారాల్లో చెబుతుంటారు. ఖమ్మం జిల్లాలో తెలంగాణా వాదమే లేదని, ఖమ్మం ప్రజలు తెలంగాణా కోరుకోవడం లేదని చెబుతున్నారు. తమరు ఆ ఖమ్మం జిల్లా నుండి ప్రాతినిధ్యం వహస్తున్నారు అధ్యక్షా, 1969వ సంవత్సరంలో మొట్టమొదటటి తిరుగుబాటు జరిగింది 10జిల్లాలుగా ఉన్న తెలంగాణాలో భాగమైన ఖమ్మం జిల్లాలోనే అన్న విషయం ఇక్కడున్న మిత్రులందరికి తెలవాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

పాల్వంచలో ఒక ఉద్యోగ నియమకానికి సీమాంధ్ర నుండి ఒక వ్యక్తిని తీసుకుని వచ్చి భర్త చేయగా, ఖమ్మం జిల్లాలో ఉన్న నిరుద్యోగి తిరుగుబాటు చేసి ధర్మచేసి, ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేపట్టి, అపై కాల్పులు జరిగిన తరువాతనే 1969వ సంవత్సరంలో, ఖమ్మం జిల్లాలో మొదలైన తెలంగాణ ఉద్యమం ఉన్నానియా యానివర్షిటీకి ఎగించి అధ్యక్షా. మొట్టమొదట ఉన్నానియా యానివర్షిటీలో తెలంగాణ ఉద్యమం మొదలు కాలేదు. ఈ రోజు ఖమ్మంలో ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుకోవడం లేదు అని చెబుతున్నారు. ఆ నాటి ఖమ్మం జిల్లాలో పుట్టిన తెలంగాణ ఉద్యమం ఈ రోజు యావత్తు తెలంగాణా ప్రాంతానికి వ్యాపించి తెలంగాణా రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు, తెలంగాణా రాష్ట్ర సాధనకు ఖమ్మం జిల్లాలోనే పునాదులు పడ్డాయి అని మిత్రులందరూ గుర్తుంచుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

అదే విధంగా ఈ సందర్భంగా 1969వ సంవత్సరంలో తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని కాలరాయడానికి ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి కాను బ్రహ్మసందర్భాలో గారి హాయాంలో 369మంది విద్యార్థులు పోలీసు కాల్యూలలో అమరులయ్యారు. ఆ విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ సందర్భంగా ఒక అంశాన్ని చెప్పుదలచుకున్నాను. జలియన్వాలాబాగ్లో జనరల్ డయ్యర్ అక్కడ జరుగుతున్న ఆనాటి సమావేశంపై దాడిచేసి విచక్షణారహితంగా కాల్యూలు జరిగిన సందర్భంలో 379మంది భారత శౌరులు చనిపోయిన విషయాన్ని ప్రపంచ చరిత్రలోనే రాశిపెట్టారు. భగతీసింగ్ గారు అక్కడకు వెళ్లి ఆ విషాధ సంఘటలో మరణించిన శవాలను చూసి ఏ రక్తంతో తడిపోయిన భూమి ఉందో ఆ భూమి మట్టిని అక్కడ నుండి తీసుకుని వచ్చి ఒక సీపాలో దాచుకొని ప్రతి నిత్యం స్వరించుకుని, ఆ మట్టిని పూజించుకుంటూ 21సంవత్సరాల పాటు అలుపెరుగిని పోరాటంచేసి లండన్ వెళ్లి జనరల్ డయ్యర్ను కాల్పి చంపి వచ్చిన చరిత్ర ఈ భారతదేశ చరిత్రలో ఉంది అధ్యక్షా. 379మంది చనిపోతేనే భగతీసింగ్ బ్రీటన్ వెళ్లి, లండన్లో జనరల్ డయ్యర్ను కాల్పి చంపేశారే. మా తెలంగాణ కు చెందిన 369మంది విద్యార్థులను కాల్పి చంపితే ఈ సమ్మేళ్య రాష్ట్రంలో మేము ఏమన్నా వాళ్లమీద కళ కట్టామా, మా మంచితనాన్ని మీరు ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాల్సిందిగా మేము కోరుకుంటున్నాము. కాబట్టి ఈ రోజు తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఎప్పుడూ కూడా ప్రభుత్వాలే హింసక పాల్వడ్డాయి కానీ తెలంగాణా ఉద్యమంలో ఉద్యమకారులు ఎప్పుడూ హింసక పాల్వడలేదు. 1969వ సంవత్సరంలో వచ్చిన తెలంగాణ ఉద్యమం ప్రభుత్వాలు నిరక్షయం చేయడంవల్ల, ప్రభుత్వాలు ఉద్యమాలను అణచివేయడం వలన, ప్రభుత్వాలు దమనకాండకు పాల్వడడం వల్ల, చదువుల తల్లి అయిన కళాశాలలో, బంగారు భవిష్యత్తుతో యూనివరిటీ కళాశాలలో గోల్డ్ మెడల్ సాధించుకోవాల్సిన మా విద్యార్థులు నక్షల్ని బరికి వెళ్లారు అధ్యక్షా. ఈ సందర్భంగా పాత కొత్త వైరుధ్యాల కోసం తపన పడుతున్న క్రమంలోనే నక్షల్బరి శ్రీకాకుళం మార్గం చూపించింది. నిన్న వదిలిన సాయుధపోరాటాన్ని ఆనాడు అందుకోక తప్పలేదు అధ్యక్షా. ఉస్కాన్నియా యూనివరిటీ ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థి అయిన గద్దర్ నక్కలైట్గా ఎందుకు మార్గారో ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాల్సిందిగా మిత్రులను మీద్వార కోరుతున్నాను.

ఇ.10.20 KRR/JNV

ఈ రోజు మిత్రులందరూ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఇస్తే నక్షలిజం వస్తుందని చెపుతున్నారు, తెలంగాణా ఇప్పకపోవడం వల్ల నక్షలిజం వచ్చింది. రేపైనా సరే ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఇప్పకపోతేనే తెలంగాణా యువకులు నక్షలిజం వైపుకు వెళ్లి అవకాశం ఉంది కానీ, రాష్ట్రం ఇస్తే కాదని ఈ సందర్భంగా మిత్రులకు తెలియజేస్తున్నాను.

డా. ఎస్. శేలజానాథ్ : అధ్యక్షా, నేను రెండు విషయాల్లో స్పృష్ట ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు జవహర్లల్ నెఫ్రు గురించి కూడా మెస్సన్ చేశారు, స్వాతంత్యం వచ్చిన మొదటి రోజుల్లో ఎవరు ఒప్పుకున్నా, ఒకప్పుకోపోయినా ఈ దేశంలో 500 ప్రచిలుకు సంస్థానాలు ఉండేవి, అందులో పెద్ద రాజ్యం నిజాం రాజ్యం. ఆ రోజు డెమాక్టటిక్ విలువలకు కట్టబడి ఉన్న నెప్రూ గారి,

కాంగ్రెస్ పార్టీ గొప్పతనం. ఇప్పుడు ఉన్న రాష్ట్రాన్ని భారత ఉపభండం ప్రయోజనాలను కాపాడే విధంగా అగ్రిమెంట్ చేసుకోవడం, ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా మారిన తరువాత ప్రజలు కోరుకున్న తరువాత, భారత సైన్యాలు అవరేషన్ పోలో పేరు మీద ఇక్కడకు రావడం జరిగింది, అదంతా చరిత్ర. కాబట్టి లేని దాన్ని జవహర్ లల్ నెహ్రూ గారికి ఆపాదించడం మంచి పద్ధతి కాదు. దాన్ని సరిచేసుకోవాలి. రెండవదిగా రాజప్రముఖ్ పదవిని కూడా తొలగించింది కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీనే. ఇంతకుముందు మాట్లాడుతూ బహుళ జనరల్ డయ్యనీ మెస్సన్ చేయబోయి, భగత్ సింగ్ గారి పేరు మెస్సన్ చేశారు, ఆ పేరును సరిచేసుకోవాలి. అక్కడ 300 మంది పైచిలుకు చంపితే, 21 సంవత్సరాలు ఆగి చంపారు, మేము చంపలేదు కాబట్టి మంచివాళ్లం అని ప్రావోకేట్ గా మాట్లాడడం ....

(ఈ దశలో కొంతమంది తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు)

ఒక్క నిమిషం అన్నా.. ఇది కరెక్ట్ కాదు అధ్యక్షా. ఈ విషయంలో నాకు అర్థం కానిది ఒకటే.. బహుళ వాళ్ల పార్టీ నాయకుడేమైనా, వాళ్ల పార్టీ ఏమైనా 370 మంది చనిపోతే, వాళ్లను చంపించు, మిమ్మల్ని వదిలేశాము, మేము మంచివాళ్లమనే లైనేమన్నా రాత్రికి ఎవార్స్ అయిందా? లేక రేవంత్ రెడ్డిగారు వదిలిపిట్టినారు చంపండి అనేమన్నా చెపుతున్నారా? ఈ రోజు రేవంత్ రెడ్డి గారు ఎంత మాట్లాడినా అందులో తెలుగుదేశం పార్టీ యొక్క ప్రమేయం ఉంది, బహుళ ఆయన మాట్లాడేది తెలుగుదేశం పార్టీ లైనేమో నాకు తెలియదు అధ్యక్షా. ఒకవేళ వాళ్ల అధికారిక లైన్ అయితే దాన్ని సరిదిద్దుకోవాలి, ఈ రోజున ఉద్యమాల్లో మరణించారు, కాబట్టి మిమ్మల్ని చంపకుండా వదిలేశాము, మేము మంచి వాళ్లం అనేటువంటి మాటను నేను ఖండిస్తున్నాను. ఇది మంచిది కాదు, అటువంటి భాషణు కూడా తగ్గించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(ఈ దశలో కొంతమంది తెలుగుదేశం పార్టీ మహిళా సభ్యులు "ఇదే పనాసార్" అని అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు)

MR. DEPUTY SPEAKER : Legislative Affairs Minister garu.. please sit down.

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి : నేను ఎవరినీ విమర్శించడానికి చెప్పడంలేదు, తెలంగాణా పోరాటం చరిత్రలో అమరులయ్యామై కానీ, గెలిచి మా చరిత్ర రాసుకునే అవకాశం మాకు రాలేదు. ఈ సభ ద్వారా భవిష్యత్ తరాలకు చరిత్ర తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత మన మీద ఉంది. కొంచెం వివరంగా అంశాలను ఇక్కడ ప్రస్తావించడం జరుగుతుంది తప్ప, ఎవరినీ రెచ్చగొట్టడానికో, నిందించడానికో, బాధ పెట్టడానికో ఈ చారిత్రాత్మకమైన అంశాలను నేను ప్రస్తావించడం లేదు. మా భవిష్యత్ తరాల పిల్లలు తెలంగాణాలో ఏమి జరిగిందని చదువుకోడానికి ఉపయోగపడే విధంగా ఈ సభలో రికార్డు ఉండాలని ఈ అంశాలను ప్రస్తావిస్తున్నాను. 1969లో ఉద్యమం జరిగినప్పుడు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు ఈ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాన్ని విభజించడానికి వీలు లేదు, ఇదే ఇట్లే కలిసిండాలని

నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగిందని ముఖ్యమంత్రిగారు పదే పదే ప్రస్తావించడం జరిగింది. అయితే 1969కి సంబంధించిన ఒక సంఘటను, ఆ పుస్తకాన్ని, వాటి వివరాలను నేను ఈ సభముందు ఉంచదలచుకున్నాను, మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా తరువాత పంపుతాను. అప్పటి భారత ప్రధానికి ఫారిన్ అప్పైర్స్ పెక్టటరీగా పని చేసిన టి.ఎస్.కౌల్ గారు తన జీవిత చరిత్రను రాసుకున్న పుస్తకం. Reminiscences discrete and indiscrete—a book written by T.N.Kaul, the Secretary of External Affairs Ministry and published in 1982. He mentioned that in 1969, the Prime Minister Smt. Indira Gandhi wanted to commence the process of formation of separate State of Telangana by instructing Sri P.N.Haq, her senior Secretary in the Prime Minister Office but she had to withdraw it in the last minute due to intervention by Kaul who reminded that Hyderabad case was pending in the Security Council, United Nations drafted the case in 2nd September, 1979.

అంటే.. పోలీస్ యూక్స్ ద్వారా భారత ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే నిజం ప్రాంతాన్ని కలుపుకున్నదో, అప్పుడు యునైటెడ్ నేషన్స్‌లో నిజం గారు కేసు పైల్ చేశారు. ఆ కేసు 1969వరకు యునైటెడ్ నేషన్స్‌లో పెండింగ్‌లో ఉన్నది కాబట్టి, కేసు పెండింగ్‌లో ఉన్నప్పుడు రాష్ట్రం ఇస్తే ఆ కేసు తిరిగి చర్చకు వస్తుంది కాబట్టి ఇప్పుడు రాష్ట్రం ఇష్టవద్దని కౌల్ సలహా మేరకు ఇందిరా గాంధీ గారు చివరి నిముషంలో మనసు మార్చుకున్నారని చెప్పారని కౌల్ తన జీవిత చరిత్రను 1982లో రాశారు. తరువాత 2009 శ్రీమతి సోనియాగాంధీ గారు తెలంగాణా ప్రకటన చేస్తారని వారికి తెలియదు, ముఖ్యమంత్రి గారు ఇందిరాగాంధీ గారిని సమైక్య వాది అంటారని కూడా వారికి తెలియదు. అదే విధంగా ఇంకోక డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఇష్టవదలచుకున్నాను అధ్యక్షా. పాకిస్తాన్ ఎడిటర్కి గుర్తుధీన అజీజ్, నాయిసింగ్ ఎడిటర్, యునైటెడ్ ప్రెస్ ఆఫ్ పాకిస్తాన్ లిమిటెడ్ కరాచి-3, పాకిస్తాన్ 27-9-1979న రాసిన లెటర్ను ఈ సందర్భంగా ఈ సభ ద్వారా మీ దృష్టిలో పెట్టుదలుచుకున్నాను.

United Nations
27th September, 1979

To The Editor,
United Press of Pakistan Limited, Karachi-3
Pakistan.

Dear Mr. Aziz,

As you know, the case was discussed by the Security Council in 1948. After, the debate, the council received further communication on the subject in October, November, December of that year but the Council discussion was not resumed until May, 1949. On the representation of India and Pakistan, since that date, no further development in the matter has taken place. However, the Hyderabad question is still a matter with the Security Council remains ceased.

Director,
Security Council,
Political Committee Division,

United Nations.

మిత్రులైవరైనా ఈ డాక్యుమెంట్ గురించి పరిశీలించుకోవాలన్నా, యునైటెడ్ నేషన్స్‌లో ఈ కేసు గురించి తెలుసుకోవాలన్నా వారు తెలుసుకోవచ్చని కోరుతున్నాను. యునైటెడ్ నేషన్స్‌లో నిజాం నవాబుగారి కేసు పెండింగ్ ఉంది కాబట్టి ఆయన మరణించిన తరువాత 2-9-1979లో ఆ కేసును క్లోజ్ చేశారు. కాబట్టి అందుకే తెలంగాణా ఉద్యమం వచ్చినా, జై ఆంధ్రా ఉద్యమం వచ్చినా కెంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఇవ్వకుపోయిందనే సంగతి ఇక్కడ ఉన్న మిత్రులు గమనించుకోవాలే తప్ప ఇందిరాగాంధీ గారు 1969 ఉద్యమాన్ని, 1972, 73లో జై ఆంధ్రా ఉద్యమాన్ని అణాచివేసింది కనుక ఆమెను సమైక్యవాదిగా చూపిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు సభను తప్పుదోవ పట్టించే విధంగా ప్రయత్నిస్తున్నారని, ఈ అధికారిక డాక్యుమెంట్ ముఖ్యమంత్రిగారికి చేరే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా మిమ్మలను విజ్ఞప్తి చేసున్నాను. ఏది ఏమైనా ప్రభుత్వాలు ఆయా సందర్భాల్లో జరుగుతున్న ఉద్యమాలను బట్టి చర్పించి కొన్ని నిర్ణయాలను తీసుకుంటుంటాయి, ఆ నిర్ణయాలల్లో భాగంగానే ప్రభుత్వం ఈ రోజు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నది. తెలంగాణా ఉద్యమం జరుగుతున్నపుడు చర్యల ద్వారా ఆనాడు ఉద్యోగాలు రావాల్సిన తెలంగాణా యువకులకు ఉద్యోగాలు రావడంలేదన్న పోరాటం ద్వారా కాను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు జి.బి.నెం.3నెని జారీ చేశారు. అందులో తెలంగాణాకు సంబంధించిన 28 వేల ఉద్యోగాల్లో అక్రమాలు జరిగాయని ఆనాడు అధికారికంగా లెక్కలు తేలాయి.

ఉ. 10.30 కె.ఆర్.ఆర్./ప్ర.ఎం.ఆర్.

వాటిని అమలుచేయకపోగా, తర్వాత ముల్కి నిబంధనలను అమలుచేయమని తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల హక్కులను సుప్రీంకోర్సు కాపాడితే, ఆ ప్రాంతంలో ‘జై ఆంధ్ర’ ఉద్యమం వచ్చింది. ‘జై ఆంధ్ర’ ఉద్యమాన్ని మేం తప్పు పట్టటంలేదు. వాళ్ల రాష్ట్రాన్ని, వాళ్ల ఆకాంక్షను అదర్చంగా తీసు కుని... ఇవాళ మళ్లీ తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని ఆదర్చంగా తీసుకున్నంతగా జై ఆంధ్ర ఉద్యమం జరిగింది. ఆనాడే ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇచ్చినా, వాళ్ల భవిష్యత్తు బాగుండేది, మా భవిష్యత్తు కూడా బాగుండేది. కానీ ఆనాటి ప్రభుత్వాలు కొన్ని ఇబ్బందుల వల్ల ఆ నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అయితే ఏ ఉద్యోగాల కోసమైతే ఉద్యమాలు మొదలయ్యాయే, ఆ ఉద్యోగాల మీద తర్వాత ఎవరూ చర్యలు తీసుకోలేదు. కానీ కాక * పాలనలో ప్రజలు మగ్గిపోతుంటే 1982వ సంవత్సరంలో శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించి, ఈ దేశానికి ఒక ఆభినవ అంబేద్కర్ అయ్యారు. రాజ్యాంగాన్ని రాసి అంబేద్కర్గారు ఎంత అదర్చాపొయిడు అయ్యారో... ఈ రోజు చాలామంది ప్రజలకు, మిత్రులకు ఒక అపోహ ఉంది. రాజ్యాంగం ద్వారా అంబేద్కర్ గారు బడుగు, బలహీన వర్గాలకే రిజర్వేషన్ల ద్వారా మేలు చేశారని కాదు అధ్యక్షా, అంబేద్కర్ గారు మాకు ఆదర్శపొయిడు. ఈరోజు ఈ రేవంత్ రెడ్డి అనే నేను ఈ సభలో నిలబడి మాట్లాడుతున్నానంటే, ఆయన రాసిన రాజ్యాంగం ప్రకారం, ప్రజాపతినిధులుగా ఎన్నుకోబడి, ఈ సభకు వచ్చి ఆ ప్రజల తరపున వాళ్ల

---

*Expunged as ordered by the Chair

వాదనను వినిపించే విధంగా ఆ మహానుభావుడు అంబేద్కర్గారు ఈ రాజ్యంగం ద్వారా మాకు అవ కాశం కల్పించారు. అంబేద్కర్ గారు ఈరోజు బడుగు, బలహీన వర్గాలకే ఆరాధ్య దైవం కాదు. మాకందరికి కూడా ఆరాధ్యుడు. అయితే, 1982వ సంవత్సరం వరకు పటేల్ పట్టార్ వ్యవ స్థలో, పెత్తందారుల వ్యవస్థలో తెలంగాణ ప్రాంతం మగ్గిపోతుంటే, వాళ్ళందరి నుంచి విముక్తి కలి గించడానికి ఒక దేవుడిలాగ...

(అధికార పక్షం నుంచి అంతరాయం)

వారిని కాసేపు ఆపండి. పదే పదే అంతరాయం కలిగించడం మంచిది కాదు అధ్యక్షా. 1982వ సంవత్సరంలో శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించి ప్రజలకు పీడితులుగా, పాలకులుగా ఉన్న తెలంగాణ ప్రజలకు విముక్తి కలిగించారు. ఈరోజు అడుగు తున్నాను. ఈ దేశం మొత్తానికి, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రధానంగా నాయకత్వాన్ని అందించిన నాయకుడు, మహానుభావుడు ఎవరైనా ఉన్నారుంటే మా అభినవ అంబేద్కర్ శ్రీ నందమూరి తారక రామా రావు గారు అని ఈ సందర్భంగా చెప్పుకోక తప్పదు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు చెప్పటిల్ల చరిచారు)

ఆ నందమూరి తారక రామారావు గారు అందించిన నాయకత్వమే ఈరోజు శ్రీ కల్వకుంటల్ చందులే ఖర్ రావు గారు, శ్రీ జానారెడ్డి గారు, శ్రీ దేవేందర్ గౌడ్ గారు, శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారు, శ్రీ ఎర్ బెల్లి దయాకర్ రావుగారు, శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు గారు, ఇలా చెప్పుకుంటే పోతే శ్రీమతి ప్రతిభాభారతి గారు, శ్రీ ఎనమల రామకృష్ణుడు గారు, శ్రీ ఎరన్నాయుడు గారిని, శ్రీ బాలయోగి గారిని, ఎవరిని చెప్పుకున్న ఈ దేశానికి ఆణిముత్యాల్చి అందించిన నాయకత్వం ఒక్క నందమూరి తారక రామారావు గారిదే. ఈరోజు ఆ నందమూరి తారక రామారావు గారిని కొంతమంది సమైక్య వాదిగా ముద్రవేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నందమూరి తారక రామారావు గారు ప్రత్యేక తెలంగాణ వాటి కాదు, సమైక్యవాది కాదు. నందమూరి తారక రామారావు గారు మానవతావాది. ఎక్కడ ప్రజలు కష్టాల్లో ఉంటారో, ఎక్కడ పీడితులు ఉంటారో వాళ్ళ పక్షాన నిలబడి, వాళ్ళ కోసం పోరాటం చేసిన మహానుభావుడు శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు అని ఈ సందర్భంగా తెలియజే స్తున్నాను. 1985వ సంవత్సరంలో అప్పుడు శ్రీ జానారెడ్డి గారు, మరికొంత మంది సభ్యులు నంద మూరి తారక రామారావు గారి నాయకత్వంలో పని చేస్తున్నప్పుడు తెలంగాణ ప్రాంత యువతకు అన్యాయం జరిగిందని ఆయన దృష్టికి తీసుకెళ్తే, 610 జీ.బి. ద్వారా తెలంగాణ ప్రాంతంలో అక్క మంగా నియమకాలకు పాల్గొనవాళ్ళను తొలగించి, పంపించి, తెలంగాణ విద్యర్థులకు అవకాశం ఇవ్వమని జీ.బి. జారీ చేశారు. దాదాపుగా 58,000 ఉద్యోగాలు అక్కమంగా నియమింపబడ్డాయని ఆనాడు లెక్క తెలింది. 1985వ సంవత్సరం నుండి ఇప్పటివరకు మూడు దశాబ్దాలు అయిపోయినా ఇప్పటివరకు ఆ జి.బి.సు అమలు చేయలేదు. వచ్చిన వాళ్ళలో కొంచెం తగ్గించు కుంటూ తగ్గించుకుంటూ వచ్చి... 14,000 మందిలో 9,000 మందిని పంపించేశాం, మిగతా వాళ్ళని కూడా పంపిస్తామని నిన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. చివరికి వాటిని పదే అని అంటున్నారు. నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. వారు చెప్పిన పది ఏవో తెలుసా అధ్యక్షా? మొన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం సీమాంధ్రకు ఇచ్చిన పది మంత్రి పదవులు. కేంద్రంలో పదమూడు మందికి

మంత్రి పదవులు ఇస్తే, తెలంగాణకు మూడు పదవులు ఇచ్చి, సీమాంధ్రకు పది మంత్రి పదవులు ఇచ్చి, సీమాంధ్రకు కట్టబడితే, ఒక సీమాంధ్ర నాయకుడైనా మాకు ఎందుకు ఇన్ని పదవులు? తెలంగాణ వాళ్ల మా సోదరులు, వాళ్ల విడిషోవాలని అనుకొంటున్నారు, వాళ్లకు అందులో ఒక ఐదు పదవులు ఇవ్వమని ఎవరైనా ముందుకు వచ్చారా అని ఈ సందర్భంగా మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. అదే విధంగా ఈ రాష్ట్రంలో ప్రధానంగా నాలుగు పదవులు అయిన ముఖ్యమంత్రి, పి.సి.సి.అధ్యక్షుడు, అసెంబ్లీ స్పీకర్, కౌన్సిల్ చైర్మన్. ఈ నాలుగు పదవులు సీమాంధ్ర ప్రాంతం వాళ్లకే ఇచ్చారు. వాళ్ల మెరిట్ చూసి ఇస్తే, మాకేం అభ్యంతరం లేదు. కానీ, పెద్ద మనముల ఒప్పందం ప్రకారం మా ప్రాంతానికి రావల్సిన ఫెయిర్ పీర్ ఇవ్వకుండా, ఉన్న పదవులు అన్ని సీమాంధ్రకు కట్టబడితే తెలంగాణ ప్రాంతానికి కడుపు మండదా అని మీ ద్వారా మిత్రులని అడుగుతున్నాను. అదే విధంగా 1974వ సంవత్సరంలో ‘జై ఆంధ్ర’ మూవ్మెంట్ తర్వాత సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా వచ్చింది. తర్వాత జోనల్ విధానం వచ్చింది. ఫెయిర్ పీర్ ప్రకారం అందరికీ న్యాయం జరగాలని ఆర్థికల్ 371-డి ఇచ్చారు. ఇవాళ ఆ ఆర్థికల్ 371-డి కూడా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ప్రతి బంధకం అంటున్నారు. నేను ఒక మాటను సూటిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఆర్థికల్ 371-డి లో ఉన్న 14 (F) ను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇలానే విమానంలో ఛిల్లీకి వెళ్లి అలానే రద్దు చేయించుకుని ఇక్కడికి వచ్చిపుస్తుడు ఈ ఆర్థికల్ 371ను, అందులో ఉన్న క్లాజను రద్దు చేయగలిగినప్పుడు ఆర్థికల్ 371-డి ను రద్దు చేయడం గాని, పునరుద్ధరించుకోవడం గాని.. రాష్ట్రపతి పరిధిలోని అంశం కాబట్టి, ఇది రాష్ట్ర నిభజనకు ఏమాత్రం అడ్డంకి కాదు, ఆ అంశం కూడా మిత్రులు గుర్తు పెట్టుకోవల్సిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా 1999వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం పార్టీ రెండవసారి అధికారంలోకి వచ్చింది. రెండవసారి అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత, బడుగు, బల హీన, మైనార్ట్ వర్గాల వేదిక అయిన తెలుగుదేశం పార్టీని రాజకీయంగా ఇక ఏమీ చేయలేమని, ఆనాడు దురుద్దేశమో, సదుద్దేశమో నాకు తెలియదు గాని, తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలకు ఆనాడు ఒక మంచి వని జరిగిందని ఈనాడు అర్థమైంది. ఆనాడు డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు తెలంగాణ కాంగ్రెస్ కు మళ్లీ మా పాలమూరు బిడ్డ అయిన శ్రీ జి.చిన్నారెడ్డి గారి నాయకత్వంలో 41 మంది శాసనసభ్యులతో సంతకాలు పెట్టించి, తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయమని రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి నాయకత్వంలో ఆనాడు ఎ.ఐ.సి.సి. అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి సోనియాగాంధీగారికి రిప్రజెంటేస్స్ ఇవ్వడమే కాకుండా, ఆనాటి గౌరవ రాష్ట్రపతి శ్రీ వెంకటామన్ గారి దగ్గర అపాయింట్ మెంట్ తీసుకుని ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయమని రిప్రజెంటేస్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. నేను ఈ సందర్భంగా ఏనీ చెబుతున్నానంటే చరిత్రలో తాత్కాలికమైన రాజకీయ ప్రయోజనాలకు కొన్ని పనులు ప్రారంభిస్తే, ఆ పనులు ఆ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం చూపించే దిశగా పయ నిస్తాయని.. ఈరోజు ఆ అంశాన్ని మనం చర్చించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. 2000వ సంవత్సరంలో శ్రీ కల్యామంట్ల చంద్రశేఖర్ రాపు గారు ‘జై తెలంగాణ’ అనలేదు. ‘జై తెలంగాణ’ అన్నది వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు. ఈరోజు వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి నిజమైన వారసులు అయితే, ఆయన నాయకత్వాన్ని నిలబెట్టాలి అంటే, ఆయన వారసత్వాన్ని నీళ్ల ఆమోదిస్తే, నీళ్లందరూ కూడా ‘జై తెలంగాణ’ అని ముందుకు రావాలే తప్ప, ‘నై తెలంగాణ’ అని వస్తే ప్రజలు చీదరించుకుంటారన్న సంగతి తెలంగాణ ప్రాంతంలో చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా, 2001వ సంవత్స

రంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీ వచ్చింది. కారణాలు ఏమైనా ఉండొచ్చు గాక. ప్రజల పోరాటం, ప్రజల ఆకాంక్ష ఉంది కాబట్టి శ్రీ కల్వకుంటల్ చంద్రశేఖర రావు వెనుక తెలంగాణ సమాజం నిల బడింది. ఆయన ఉద్దేశం ఏమైనా ఉండొచ్చు. తాత్కాలికమైన రాజకీయ ప్రయోజనం ఉందనే ఆరో పణలు ఉండొచ్చు గాక, నేను కాదనటం లేదు. ఆయన మనసులో ఏముంది అనే దానికంటే ఆయన ఏ అంశానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారో, ఏ అంశాన్ని తీసుకుని ముందుకు వచ్చారో దానిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుపోవలసిన అవసరం ఉంది. వారు చెప్పినంత మాత్రాన తెలంగాణ ప్రజలు ఈ కారు. ప్రజలు తెలంగాణము కోరుకోబట్టే, ఈరోజు తెలంగాణ సమాజం అంతా ‘జై తెలంగాణ’ అంటున్నారన్న సంగతిని గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. 2004లో జరిగిన ఎన్నికలలో ఏయే పార్టీలు పాత్తు పెట్టుకున్నాయి?

ఉ.10.40 NSK/GRV

అధ్యక్ష, సి.పి.ఎ., సి.పి.ఎం., టి.ఆర్.ఎస్., కాంగ్రెస్ పార్టీల మధ్య 2004వ సంవత్సరంలో పాత్తు జరిగింది. అందులో కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రధాన పార్టీ. మిగతా పార్టీలు ఆ పార్టీతో జత అయ్యాయి. ఆనాడు తెలంగాణ రాష్ట్ర ఇస్తామన్, సెకండ్ ఎస్.ఆర్.సి. అనో... మాయ మాటలో, మర్కు మాటలో ఏమేమో చెప్పి ఉండవచ్చు. భిన్న వాదనలు ఉండొచ్చు. ‘జై తెలంగాణ అన్నందుకే మేము పాత్తుపెట్టుకున్నాం’ అని టి.ఆర్.ఎస్. చెప్పి ఉండొచ్చు. ‘మేము సెకండ్ ఎస్.ఆర్.సి.లో తెలంగాణ ఇస్తాం’ అన్నామని కాంగ్రెస్ పార్టీ అని చెప్పి ఉండొచ్చు. నేను ఆ వాదనల జోలికి వెళ్ళదలచుకోలేదు.

అధ్యక్ష, 2004 ఎన్నికల తర్వాత యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. ఎన్నికలకు ముందు రకరకాల పార్టీలు, రకరకాల అజెండాలతో ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళి ఓట్లు వేయించుకొని వచ్చిన తరువాత, వాళ్ళంతా కూడా థిల్లీలో కూర్చోని, యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయ్యాలి అనుకున్నారు. అందరూ కలసి, రాసున్న ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ దేశాన్ని ఏ విధంగా పాలించాలి అనే విషయమై ఒక ‘కామన్ మినిమమ్ ప్రోగ్రాం’ రాసుకున్నారు. డా.జయ ప్రకాశ నారాయణ్ గారి సహకారం కూడా అందులో ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎన్నికల అజెండాను ప్రకృస బెట్టి, రాసున్న ఐదు సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వం అమలు చేయవలసిన అజెండాను ఆనాడు కామన్ మినిమం ప్రోగ్రాంలో రాసుకున్నారు. అందులో ఈ రాష్ట్రం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న సి.పి.ఎ., సి.పి.ఎం., టి.ఆర్.ఎస్., కాంగ్రెస్ పార్టీలన్నీ కూడా ఉన్నాయి. వాళ్ళందరూ కలసి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని అరోజు కామన్ మినిమం ప్రోగ్రాంలో రాసుకోవడం జరిగింది. అది రాసుకున్న తరువాతనే నిజాయితీ పరుడు, నిజాయితీకి నిలువుటద్దమైన, ఒక సెంటీమీటర్ అయిన శ్రీ అబ్బల్ కలాం, ఆనాటి గౌరవ రాష్ట్రపతి గారు ఉభయ సభలను ఉద్ఘేషించి, రాష్ట్రపతి ప్రసంగంలో తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని ఆనాడు చేర్చడం జరిగింది. ఈ అంశాలన్నీ కూడా చరిత్రలో ఉన్నాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ సెకండ్ ఎస్.ఆర్.సి. అన్నా, ఇంకొకరు సమైక్యంధ్ర అన్నా, వాటన్నిటనీ

---

*Expunged as ordered by the Chair

ప్రకృతు పెట్టి, కామన్ మినిమం పోగ్రాంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రాసుకున్న అజెండాకు కట్టుబడి ఉండాల్సిన బాధ్యత యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వానికి ఉండాలా, లేదా అని అడుగుతున్నాను.

అదే విధంగా ఈనాటి రాష్ట్రపతి, అనాటి కేంద్ర మంత్రివర్గ సభ్యుడైన శ్రీ ప్రణబ్ ముఖ్యీ గారి నాయకత్వంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకై కేంద్ర ప్రభుత్వం 2004లో ఒక కమిటీని వేసింది. ఆ కమిటీకి చాలా రాజకీయ పార్టీలు తమ తమ అభిప్రాయాలను తెలియ చెప్పడం జరిగింది. కానీ, 'ఈ రాష్ట్రంలో ఉండి ఎందుకు తెలంగాణ అంశం మీద మీరు స్పష్టత ఇవ్వడం లేదు' అని ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన తెలుగుదేశం పార్టీని తెలంగాణ సమాజం ప్రశ్నించినప్పుడు, శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు, వారి నాయకత్వంలోని ఐదుగురు పోలిట్బూర్సో సభ్యులతో ఒక కమిటీని నియమించి, మూడు ప్రాంతాల ప్రజల అభిప్రాయాలను సేకరించి తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు అనుకూలంగా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. 2008లో మేము తెలంగాణకు అనుకూలంగా నిర్ణయం తీసుకున్నాం. కానీ 2004లో మా నినాదం సమైక్యంధ్ర. భారతీయ జనతా పార్టీ తెలంగాణ ఇస్తామని అన్నప్పుడు కూడా ఇవ్వేద్దని చెప్పింది కూడా మేమే అని ధైర్యంగా చెప్పున్నాము. 2004 నుండి 2008 వరకు తెలుగుదేశం పార్టీ నినాదం సమైక్యంధ్రపదేశ్ తప్ప, ప్రత్యేక తెలంగాణ కాదనేది కూడా వాస్తవం. ఇది చరిత్రలో దాగిన వాస్తవం. 2008లో మేము తెలంగాణకు అనుకూలంగా నిర్ణయం తీసుకున్నాం. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్ష మేరకు తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తూ, సీమాంధ్ర ప్రాంత ప్రజలకు కూడా సమన్యాయం చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నదని ఆనాడే చెప్పడం జరిగింది.

(తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యులు శ్రీ టి.హరీష్ రావు గారు తమకు మైకు ఇవ్వవలసిందిగా కోరసాగారు)

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఇవ్వండి అని అంటే, సీమాంధ్రులకు అన్యాయం చేయమని కాదు. ఈరోజు కూడా చెబుతున్నాం... తెలంగాణ ప్రజల అంకాంక్ష మేరకు తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయండి. కానీ, ఈ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ద్వారా సీమాంధ్ర ప్రజలకు వచ్చే ఇబ్బందులను, కష్టాలను, వారికున్న అనుమానాలను తీర్చపలసిన, అపోహాలను తేలిగించాల్సిన బాధ్యత ఈ భారత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ప్రజా ప్రతినిధిలుగా మన మీద ఉన్నది. శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈరోజు తెలంగాణ ఇవ్వమని చేపే, సీమాంధ్ర ప్రజలకు అన్యాయం చేస్తున్నారని ప్రచారం చేస్తున్నారు. అటుపక్క సీమాంధ్రకు న్యాయం చేయమని అంటే, అదిగో చూడు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తెలంగాణకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతున్నాడంటూ ఇటు ప్రక్క వాళ్ళ ప్రచారం చేస్తున్నారు. విద్యార్థి దశలోనే శాసనసభ్యుడై, రాష్ట్రంలో మంత్రిగా, 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసి, 35 సంవత్సరాలు ప్రజాప్రతినిధిగా సుదీర్ఘమైన అనుభవం ఉండే శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఒక ప్రాంతం వదులుకొని మరొక ప్రాంతానికి పరిమితం కావాలని రాజకీయ కుటులు చేస్తుంటే, త్రిప్పి కొట్టాల్సిన బాధ్యత మా మీద లేదా? తెలుగుదేశం పార్టీ తెలంగాణ ఇవ్వమని ఎంత బలంగా చెప్పోందో, అంతే బలంగా సీమాంధ్రకు న్యాయం చేయమని చెప్పోంది తప్ప, తెలంగాణను వ్యతిరేకించటలేదని అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

మా మిత్రులను, మా సహచర పార్టీలను, టి.ఆర్.ఎస్.పార్టీని, వై.ఎస్.ఆర్.సి.పార్టీని అడుగుతున్నాను... మీరిద్దరూ కూర్చోని చంద్రబాబు నాయుడు గారు తెలంగాణ వాదా? సమైక్య వాదా? అనే విషయం తేల్చిమని అడుగుతున్నాను. వీరేమో (సీమాంధ్ర ప్రాంత శాసనసభ్యులను ఉండేశించి) తెలంగాణ వాది అంటారు, వారేమో (తెలంగాణ ప్రాంత శాసనసభ్యులను ఉండేశించి) సమైక్య వాది అంటారు. అంటే ఇరు ప్రాంతాలకు చెందిన రెండు రాజకీయ పార్టీలు భిన్న వాదనలు తీసుకువచ్చి, రాజకీయంగా ప్రయోజనం పొందాలనుకుంటున్నారు, తెలుగుదేశం పార్టీని ఇబ్బంది పెట్టాలనుకుంటున్నారు తప్ప, ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలన్న అలోచన లేకుండా పోయింది. నా మిత్రుడు శ్రీ టి.హరీష్ రావును అడుగుతున్నాను, నిజంగానే శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు సమైక్యవాది అయితే, వారిని వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి. వారితో ఆ మాట అనిపించమనండి. ఒకవేళ శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తెలంగాణవాది అయితే, శ్రీమతి విజయలక్ష్మి గారిని, అపును, చంద్రబాబు నాయుడు తెలంగాణా వాదే, సమైక్య వాది కాదు అని... వారిద్దరినీ ఒక వేదిక మీద కూర్చోని చెప్పమనండి. నేనెందుకు ఈ విధంగా అంటున్నాసంటే, ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న రాజకీయ పరిణామాలు ఏ దిశగా పయనిస్తున్నాయి? ఆ ప్రాంతానికి గానీ, ఈ ప్రాంతానికి గాని మన చర్చల వల్ల ఏరుకొనున నష్టం జరుగుతుంది....

(ఈ సందర్భంలో తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యులు శ్రీ టి.హరీష్ రావు గారు తమకు ఒక్కసారి మైక్ ఇన్వాల్పింగిగా కోరసాగారు)

(బెల్)

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః మిత్రుమా, మీకు ఖచ్చితంగా క్లారిఫికేషన్ ఇస్తాను. రెండు నిమిషాలు

మిషన్ డిప్యూటీ స్పీకర్స్ స్టీట్ కంక్రూడ్. ఆల్ రెడీ వన్ అవర్.... స్టీట్ కంక్రూడ్.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః సార్, నేను ఆవేశంతో మాట్లాడటేదు సార్. ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న పరిణామాలను మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను సార్.

మిషన్ డిప్యూటీ స్పీకర్స్ ఎస్. స్టీట్ కంక్రూడ్.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః ఎన్ సర్. ఓకే సర్. శ్రీ కల్యాకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు గారు నిరవధిక నిరూపించి చెప్పటడంతో, తెలంగాణ సమాజం మొత్తం గొంతెత్తి ‘జై తెలంగాణ’ అనడం వల్ల, 2009 డిసెంబర్ 9న కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది అధ్యాయా. ఈ డిసెంబర్ 9 కి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ప్రత్యేకత ఉన్నది. ఆరోజు అప్పటి ప్రధాన మంత్రి శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇస్తున్నామంటూ 1952 డిసెంబర్ 9 నాడు ప్రకటన చేస్తే, ఈ 2009 డిసెంబరు 9న, ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేస్తున్నామని ప్రకటన చేశారంటే, ఇరు ప్రాంతాలకు

కూడా దీన్నోక పవిత్రమైన రోజుగా గుర్తుంచుకొని మనం అందరం కూడా పండుగ చేసుకోవాల్సిన అవసరమున్నదని మిత్రులందరికీ కూడా తెలియజేసుకుంటున్నాను. తెలంగాణ ప్రకటన ఏర్పడిన తరువాత రాష్ట్రంలో జరిగిన పరిణామాలు మనకు తెలుసు. ఆ పరిణామాలలో 2009 డిసెంబరు 9న ఒక ప్రకటన వస్తే, 2009 డిసెంబరు 23న మరొక ప్రకటన వచ్చింది. ఆ ప్రకటనల తరువాత...

(బెల్)

ఒక్క నిముపర సార్. ఆ ప్రకటనలకు సంబంధించి ఇరు ప్రాంతాల అభిప్రాయాలను సేకరించేందుకు,...

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్: స్థిజ్ కంక్లాడ్.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: ఓకే సర్. భావోద్యోగాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇరు ప్రాంతాల ప్రజల నుండి అభిప్రాయాలను సేకరించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం జస్టిస్ శ్రీకృష్ణ కమిటీని నియమించింది. దానికి సంబంధించి రిట్ పిటిషన్ నెం.1569/11 dated 23.03.2011. Narayana Reddy against Government of India. ఆ పిటిషన్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏం చెప్పింది? The learned Attorney-General representing the Union of India, submitted that it is only a consultative committee and not a commission constituted under the Commissions of Enquiry Act, 1952. His further contention was that the function assigned to the Committee is only to gather public opinion and to make suggestions and to arrive at a decision on the issue. The political process had to be started. He has also pleaded that the ultimate decision would involve legislative process and that the aggrieved party has to ventilate its grievance only before the political forum and that remedy is not a Court of law.

అధ్యక్షుడు, 'శ్రీకృష్ణ కమిటీని వేళారు, వారు వివిధ రకాలైన సజెపన్స్ ఇచ్చారు. అందులో ప్రధానమైనది, కీలకమైనది... 'సమైక్యంధ్ర ప్రదేశ్ ఉంటేనే బాగుంటుందని చెప్పారు' అని చాలా మంది ఈ కమిటీని గురించి రిఫర్ చేస్తున్నారు. దీనికి సంబంధించి కోర్టులో కేసు జరిగి, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రైవేట్ రూల్ ఇచ్చిన జడ్డుమెంట్లో విస్పష్టంగా భారత ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన మంత్రికి ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించి ఇస్తే, పార్లమెంట్ వ్యవస్థలో రాజకీయపరమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం కోసమే ఈ కమిటీని వేళాము తప్ప, ఈ వ్యవస్థలో చర్చించడానికి కాదని చెబితే, ముఖ్యమంత్రి గారు అంతటి స్థాయిలో ఉండి శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టుని ఎందుకు చర్చించలేదు అని వాదించడం సమంజసం కాదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(ప్రెజరీ బెంచెన్ నుండి అంతరాయం)

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్: ఇస్తాను. మీకు మైక్రోఫోను. లెట్ హామ్ కంక్లాడ్. హా ఈజ్ కంక్లాడింగ్. స్థిజ్ కూర్చోండి. హా ఈజ్ కంక్లాడింగ్.

శ్రీ ఏ.రేవంత్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా నేనేమంటున్నామంటే...

(అంతరాయం)

మిషన్ డిప్యూటీ స్పీకర్స్ లెట్ హిమ్ కంక్లాడ్. హి ఈజ్ కంక్లాడింగ్. ప్లీజ్ కూర్చోండి. హి ఈజ్ కంక్లాడింగ్. రెవంత్ రెడ్డి గారూ ప్లీజ్ కంక్లాడ్. ఆల్రెడీ వన్ అవర్ ఈజ్ ఓపర్. ప్లీజ్ కంక్లాడ్.

శ్రీ ఏ.రేవంత్ రెడ్డిః సర్. కమింగ్ టు ది పొయింట్ సర్. స్పీకర్ సార్. నేనెవ్వరినీ అగోరవ పరచే విధంగా మాల్చాడం లేదు. ప్లీజ్ అనుమతించండి సార్. స్పీకర్ సార్ నేనేమడుగుతున్నానుంటే....

ఉ.10.50

శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత, దానిని ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అభిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటుచేసి 8 రాజకీయ పక్షాలను పిలిచింది. తెలంగాణ, సీమాంధ్ర ప్రాంతాలకు చెందిన అన్ని పార్టీలకు చెందిన ప్రజాప్రతినిధులమైన మనం ఆ సమావేశాన్ని బహిప్యరించి మనం తప్పుచేశాం కానీ భారత ప్రభుత్వం తప్పేలా అపుతుంది అనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఆ రిపోర్టులో రకరకాల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆ సూచనలు ఏమిటో మనందరికి తెలుసు. కాంగ్రెస్ పార్టీలో అత్యున్నత స్థాయిలోని సీ.డబ్బా.సీ జూలై 30న తెలంగాణ విషయంలో ముందుకు వెళ్లాలని నిర్ణయం తీసుకున్నది. తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. కాంగ్రెస్ పార్టీలో అత్యున్నత highest ultimate authority సీ.డబ్బా.సీ. తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ఆ అత్యున్నత స్థానం నియమించిన పీ.ఎస్.ఎస్. అధ్యక్షుడు వ్యతిరేకిస్తారా? ఇదెక్కడి వింత? ఇదెక్కడి పద్ధతి? అంటే తెలంగాణ ప్రజల కోరికను గుర్తించిన కాంగ్రెస్ అధిష్టానం, సీ.డబ్బా.సీ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని పీ.ఎస్.ఎస్. అధ్యక్షుడు వ్యతిరేకిస్తే తెలంగాణ ప్రజలు ఎవరికి చెప్పుకోవాలి? అలాగే కేంద్ర కేబినెట్ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తూ.చ.తప్పకుండా అమలుచేయాల్సిన ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరించి, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఈ శాసనసభను వేదిక చేసుకొని, ప్రభుత్వాన్ని వ్యతిరేకించడమంటే రాజ్యాంగ ద్రోహం అపుతుంది తప్ప ఇంకొకటి కాదన్న విషయాన్ని మిత్రులకు తెలియజేస్తున్నాను. సీమాంధ్రకు సంబంధించిన ముఖ్యమంత్రి గారి చేతిలో అధికారముంది కాబట్టి తెలంగాణ బిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన శాసనసభా వ్యవహరాల మంత్రి గారిని మా తెలంగాణ బిడ్డ అయిన శ్రీ శ్రీధర్ బాబును ఆ శాఖ నుంచి తొలగించినపుడు, కాంగ్రెస్ పార్టీలోనున్న తెలంగాణ ప్రాంత సభ్యులు ముఖ్యమంత్రి గారికి వ్యతిరేకంగా గవర్నర్ గారికి ఎటువంటి లేఖ ఇవ్వలేదు. మాకు రాజ్యాంగంపై నమ్మకముంది. మేము నిజంగా ఈ ముఖ్యమంత్రిపై విశ్వాసం కోల్పోయామని మా తెలంగాణ ప్రాంత మంత్రులు ఒకవేళ గవర్నర్ గారికి లేఖ ఇచ్చి ఉంటే ఆ ముఖ్యమంత్రి ఆ కుర్చీలో కూర్చోసేవారా అని నేను ఈ సందర్భంలో అడుగుతున్నాను. తెలంగాణ ప్రాంతం వారికి, సీమాంధ్ర ప్రాంతం నుంచి ప్రాతినిధ్యం పహిస్తున్న శ్రీ కిరణ్ కుమార్

రెడ్డి గారికి ఎంత వ్యత్యాసం ఉందో తెలుస్తుంది. మీకు ఇష్టం లేని పనిని మీ సహచరుడు, మీ మిత్రుడు శ్రీ శ్రీధర్ బాబు ఒక్క నిర్ణయం తీసుకుంటే తక్షణమే అతన్ని పదవి నుంచి తోలగించిన చరిత మీది. మీరు మా ప్రాంతానికి వ్యతిరేకంగా, ఈ చేసిన మీ నాయకత్వంలో పని చేస్తున్న తెలంగాణ సభ్యుల మంచితనాన్ని ఒకసారి అర్థం చేసుకోమని మిత్రులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(బెల్)

MR.DY.SPEAKER : Revanth Reddy garu, please conclude. I can not give more than one hour.

(అధికారపక్ష సభ్యుల మంచి అంతరాయం)

శ్రీ ఎ.ఆరేవంత్ రెడ్డిః అధ్యాంఖా, నేను బిల్లు గురించి మాటల్లడతాను. నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లడుతూ కొన్ని తెక్కలు చెప్పారు. వాటిని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1957లో రాష్ట్రం మొత్తంలో 4,930 పంపుసెట్లు ఉంటే 231 మాత్రమే తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్నాయని 4,699 సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో పంపుసెట్లు ఉన్నాయన్నారు. అంటే ఆనాడు 5 శాతం తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉంటే, 95 శాతం సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. 2014లో మొత్తం రాష్ట్రంలో 30 లక్షలు పంపుసెట్లు ఉంటే, 17 లక్షలు తెలంగాణ ప్రాంతంలో, 13 లక్షల పంపుసెట్లు సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నాయన్నారు. దీన్నిబట్టి చూస్తే తెలంగాణాలో 56 శాతం పెరిగింది, సీమాంధ్రలో 44 శాతం ఉంది. సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో 95 శాతం ఉన్న పంపుసెట్లు 44 శాతానికి తగి, తెలంగాణ ప్రాంతంలో 5 శాతానికి ఉన్న పంపుసెట్లు 56 శాతానికి పెరిగాయి. దీనికి కారణం పాలకులు కాదా? కాలువలు కట్టి వ్యవసాయానికి నీరు ఇచ్చి ఉంటే, ఈ రోజు మా తెలంగాణ రైతాంగం, మా తెలంగాణ సమాజం లక్షల రూపాయల పెట్టుబడితే పంపుసెట్లు తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఎందుకొచ్చిందో ఒక్కసారి ఆలోచించమని ముఖ్యమంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. తెలంగాణ ప్రాంతం సీమాంధ్ర పాలకుల నిర్లక్ష్యానికి గురికాబడి, సాగునీటిలో అన్యాయం చేయడం వల్లనే ఈ రోజు తెలంగాణ రైతాంగం 17 లక్షల పంపుసెట్లు వేసుకున్నారు. వీటిని ప్రభుత్వం ఇచ్చినవి కావు. రైతాంగం వారి వారి భార్యల పుస్తలను, భూములను, పాడి అమ్ముకొని, తలను పలాసు దగ్గర గిర్వు పెట్టి లక్షల రూపాయలు అప్పులు తీసుకొని, పెట్టుబడి పెట్టి పంపుసెట్లను వేసుకొన్నారు తప్ప ప్రభుత్వం ఉచితంగా ఇచ్చింది కాదు.

తెలంగాణ ప్రాంతం అభివృద్ధి జరిగిందని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. 1956లో మైనర్ ఇరిగేషన్లో 4,47,236 హెక్టార్లు ట్యాంకుల క్రింద, చెరువుల క్రింద తెలంగాణ ఆయకట్టు ఉంటే 2001లో 2,69,492 హెక్టార్లకు పడిపోయింది. 11 లక్షల ఎకరాలు చెరువులు, కుంటల క్రింద ఉన్న ఆయకట్టు ఈ రోజు 5 లక్షలకు పడిపోయిందంటే ఈ చెరువులు, కుంటలను విధ్వంసం చేసి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం వల్ల తెలంగాణ ప్రాంతంలో చెరువులు, మండగులన్నీ ఎండిపోయాయి.

---

*Expunged as ordered by the Chair

ఈ లెక్కలు నేను ఇవ్వడం లేదు, బ్యారో ఆఫ్ స్టోటిస్ట్స్ అధికారికంగా ఇచ్చిన డాక్యుమెంట్లో ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

MR.DY.SPEAKER : Revanth Reddy garu, please conclude.

SRI. A. REVANTH REDDY: I am coming to the point. కాలువల ద్వారా నీరు పారితే రైతుకు ఎకరానికి అయ్యే ఖర్చు రూ.200/- నుంచి రూ.300/- మాత్రమే. అదే తెలంగాణలో రెండు ఎకరాల భూమి ఉండి బోరు వేసుకొని వ్యవసాయం చేసుకోవాలనుకుంటే రూ.2 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత సంపత్తురానికి రూ.3,000/- నుంచి రూ.4,000/- ఖర్చు అవుతుంది. నేను ఈ సందర్భంగా ఒకటే అడగదలచుకున్నా, సీమాంధ్రను ఏ దేవతలు, ఏ దేవతళ్ళ పాలిస్తున్నారు, తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని ఏ దయ్యాలు పాలిస్తున్నారో ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. ఇంత అన్యాయం జరుగుతుంటే తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల కడుపులు రగులుతుంటే, మా గుండె మండుతుంటే మేము తెలంగాణ రాష్ట్రమడిగితే వెకిలి చేస్తారా అని ఈ సందర్భంగా అడగదలచుకున్నాను.

ఈ సందర్భంగా నేను నా స్పీయానుభవాన్ని చెప్పుదలచుకున్నాను. నాదోక ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందిన గ్రామం. మేము కూడా కాస్తోకూస్తో ఆర్థికంగా ఉన్న వాళ్ళమే.

(బెల్)

నేను చదువుకోడానికి హైదరాబాదులో ఉంటే, నా తండ్రి గారు చనిపోతే మా గ్రామానికి వెళ్ళాను. పథ్థతి ప్రకారం, దహన సంస్కారాలు అయిన తరువాత స్నానం చేసి ఇంటికి వెళ్ళాలి. ఎండాకాలమొస్తే ఏ బావిలో రోజుల తరబడి ఈత కొట్టుమో ఆ బావి ఎండిపోయింది. బోరు దగ్గరకు వెళ్ళి స్నానం చేద్దామనుకుంటే కరెంట్ లేదు. నాకున్న పరిచయాలతో కరెంట్ వేయిస్తే, బోరులో నుంచి నీరు రావడం లేదు. స్నానం చేయవలసిన సమయంలో నెత్తి మీద నీరు చల్లుకొని ఇంటికొచ్చాం. తెలంగాణ ప్రాంతం నిర్మలక్ష్యం కావడానికి కారణం పొలకులన్న విషయం అప్పుడు అర్థమయింది. ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో ప్రాజెక్టులను కట్టిపుంటే, తెలంగాణ ప్రాంతం ఎడారిగా మారే పరిస్థితి వచ్చిపుండేదా? ఒక్కసారి రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి గారిని గుండెల మీద చేయి వేసుకొని చెప్పమనండి.

జూబ్లీహిల్స్ లో బంగళా ఉండి, ఫారిన్ కారులో తిరిగే నాకు, నా తండ్రి చనిపోతే నెత్తి మీద నీళ్ళు చల్లుకొనే పరిస్థితి ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో వచ్చిందంటే, మేము ఎందుకు ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో కలిసి ఉండాలని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ విషయంలో మీ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిలదేస్తున్నాను.

నీటిపారుదల రంగంలో ఆంధ్రాకు రూ.31,360 కోట్లు, రాయలసీమకు రూ.28,855 కోట్లు, తెలంగాణకు రూ.44,150 కోట్లు ఖర్చు పెట్టామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు.

1960లో ఖర్చు పెట్టిన వేల కోట్లకు ఇప్పుడు పెట్టిన వేల కోట్లకు సమానమా? అప్పట్లో రూ.1,000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టివుంచే నాగార్జునసాగర్ కట్టివుండే వాళ్లం. ఈ రోజు రూ.5,000 కోట్లు ప్రాణహిత-చేవెళ్లకు ఖర్చు పెడితే, కనీసం డాయింగ్స్ పూర్తి కాలేదు, కొంత మట్టి తీసి ప్రకృతు కూడా వేయలేదు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఖర్చు పెట్టిన వేల కోట్లు ఎవరి జేబుల్లోకి వెళ్చాయో ఒక్కసారి ఆలోచించాల్సిన బాధ్యత లేదా?

ఉ.11.00 జివైజి/డివిఎల్

నేను నా జిల్లా గురించి చెబుతాను. మా పాలమూరు జిల్లాలో ఈ రోజు కల్పకుర్తి లిష్ట్ ఇరిగేషన్, నెట్వోర్కుసాడు, భీమా, కోఱుల్ సాగర్ ఏ ప్రాజెక్టు తీసుకున్న ఎందుకు పూర్తి కావడం లేదు? పది వేల కోట్ల రూపాయలు మా పాలమూరు జిల్లాకు ఖర్చు పెట్టినా ఇంత వరకు ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తి కాలేదు. అన్ని అసంపూర్తిగానే పున్నాయంటే పాలకుల నిర్దిష్ట వుండాలేదా ఒక్కసారి ఆలోచన చేయండి. అదేవిధంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ప్రజల కోసం కట్టిన ఆర్థిక్ ప్రాజెక్టు. ఆ ప్రాజెక్టు దగ్గర కర్మాలు రైతులు బరిసెలతో, కత్తులతో వచ్చి మహబూబ్ నగర్ జిల్లా రైతాంగం మీద దాడి చేస్తుంటే ఇవ్వాళ మాకు వాళ్లకూ రాజకీయపరమైన విభేధాలున్న మంత్రి డి.కె. అరుణ గారు, కల్పకుంట్ల కవిత గారు ఇద్దరు ఆడవడుచులు అడ్డు నిలబడ్డారు తప్ప ప్రభుత్వం తరఫు నుంచి వచ్చి ఎవరూ కాపాడ లేదు ఎందుకు అధ్యక్షా? కానీ పాలమూర్ జిల్లా రైతాంగం కోసం మా ఆడవిడ్డలు నిలబడ్డ రోజు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చి మా హక్కులను కాపాడి పుంటే మేం సమైక్య రాష్ట్రంలో వుండడానికి ఒక్క క్షణమైనా ఆలోచన చేసి వుండేవాళ్లం. అందుకే ఈ రోజున ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రం కావాలని కోరుకుంటున్నాం.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః అయిపోయింది అధ్యక్షా, ఐ యామ్ గోయింగ్ టు కంక్లాడ్..... అధ్యక్షా, తెలంగాణాకు సంబంధించిన బోగ్గును ఆంధ్ర రాష్ట్రం వాడుకోవడం లేదని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. టాష్క్షఫుల్గా ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రజలను, ఈ సభను ఏ రకంగా తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారో చర్చించుకోవాల్సిన అవసరం వుంది. రాయలసీమకు మాత్రం 39 లక్షల టుమ్మలు పోతున్నదని చెబుతున్నారు. రాయలసీమ ఈ రోజున ఏమైనా ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా వున్నదా? ఆంధ్ర, రాయలసీమ కలిసి ఆంధ్ర రాష్ట్రంగా పుంటే తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం. అదేవిధంగా ఆంధ్రకు పోవడం లేదంటున్న ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను ఈ రోజున ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. విజయవాడ ధర్మల్ పవర్ స్టేషన్కు ప్రతి సంవత్సరం 30 లక్షల టుమ్మల బోగ్గు సింగరేణి నుండి తరలిస్తున్నారు. కానీ ఆయన చెబుతున్నదేమంటే మేం ఈ రోజున ఓపెన్ రేటు పెట్టి కొంటున్నామంటున్నారు. కానీ మీరు ఈ రోజున ఎవరి ఇళ్లలో అస్తులమ్మె కొనడం లేదు. వీటీపీఎస్కు 30 లక్షల టుమ్మల బోగ్గు సింగరేణి నుండి తరలిస్తున్నారు. ఈ రోజు ఈ ప్రాంత ప్రజలను, ఈ సభను తప్పుడు సమాచారంతో తప్పుదోవ పట్టిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి గారిపై ప్రివిలేజ్ మోఫ్ మూవ్చేయాల్సిన అవసరమున్నది. అదేవిధంగా నగ్గిండ జిల్లాకు సంబంధించి.....

MR. DEPUTY SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః కృష్ణ నది పరీవాహక ప్రాంతం తెలంగాణాలో 70 శాతముంది. మిగిలిన 30 శాతం వరకు రాయలసీమలో పుండి. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా గురించి మాకంటే మీకు ఎక్కువ తెలుసు. ఎందుకంటే మీ కుటుంబం దాదాపు నాలుగు దశాబ్దాల నుంచి ఆ ప్రాంతానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. అక్కడ కరువు ఎలా విలయతాండవం చేస్తున్నదో, అక్కడి నుండి లక్షల మంది ప్రజలు ఎలా వలసలు పోతున్నారో మీకు తెలియనిది కాదు. ఈ రోజున అక్కడ ఏ గ్రామానికైనా వెళ్లి చూసినట్లయితే కమ్మరి గాని, కుమ్మరి గాని వాళ్ల ఇళ్లల్లో కంప చెట్లు మొలవడం వల్ల ఆ ఇళ్ల కూలిపోతే ఆ ఇళ్లల్లో కేవలం చిన్న పిల్లలు, వాళ్లకు కాపలాగా ముసలి వారు వుంటున్నారు తప్ప ఏ ఇంట్లో కూడా యువకులు లేకుండా గ్రామాలు వదిలి పనుల కోసం వలసలు పోయారంటే దానికి కారణం మన పాలన కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను.

నా నియోజకవర్గంలో లగచెర్ల అనే గ్రామం పుండి. మాజీ ఎమ్పి విరల్ రావ్ గారి గ్రామం నుంచి వచ్చిన 70 మంది కూలీలు ఈ అసెంబ్లీ క్యాంటీన్లో పని చేస్తున్నారు. మీరు లైన్లో నుంచేచెట్టి పిలవండి. నిజంగానే మా గ్రామాలు అభివృద్ధి చెంది పుంటే, నిజంగానే మా గ్రామాలలో వ్యవసాయం పుంటే ఒక గ్రామం నుండి 70 మంది వలసలు వచ్చి ఇక్కడ కూలీలుగా పనిచేస్తున్నారటే తెలంగాణ ప్రాంతం ఎంత అభివృద్ధి చెందిందో మీరు ఆలోచన చేయండి. ఈ రోజున ప్రభుత్వం పాలమూరు జిల్లా నుంచి వలసలను ఆపామని చెబుతున్నది. కానీ పాలమూరు జిల్లా వలసలను ఆపలేదు. కొన్ని లక్షల మంది ముంబైలో కుంగిపోతున్నారు. అప్పులు చేసి పతాక్లకు అప్పులు కట్టలేని పరిస్థితుల్లో భార్యాభర్తలు అక్కడుంటున్నారు. చిన్న పిల్లలు ముసలోళ్ల తప్ప అక్కడి గ్రామాలలో ఎవరూ లేని పరిస్థితి వున్నది. ఏ మంత్రి వస్తారో రండి నేను మా జిల్లాలలోని గ్రామాల పరిస్థితి చూపిస్తాను. అలాంటి పరిస్థితి అక్కడున్నది. అదేవిధంగా.....

MR. DEPUTY SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, మీకు నల్గొండ జిల్లాలోని ఫోరెండ్ సమయ గురించి చెప్పుదలచుకున్నాను. నల్గొండ జిల్లాలో ఫోరెండ్ సమయ వలన అక్కడి ప్రజలు నడుం వంగిపోయి, కాళ్ల చేతులూ వంకర పోయి బతుకుతున్నారు. ఆ జిల్లాలోని గ్రామాలలో తల్లిదండ్రులు కూలి పనులకు పోయేటప్పుడు వాళ్ల పిల్లలను తాడుతో మంచాలకు కట్టివేసే పరిస్థితి వచ్చిందంటే.... సాంత పిల్లలను ఈ విధంగా మంచానికి కట్టివేసి కూలీ పనులకు వెళ్లాల్సిన పరిస్థితి ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో వచ్చింది. అక్కడ పెద్దలు జానా రెడ్డి గారు కూడా వున్నారు. కాదని చెప్పుమనండి. అలాంటి నల్గొండ జిల్లా గురించి వరల్ హార్ట్ ఆర్గానిజేషన్ నివేదిక ఏమిచ్చారంటే స్లోగా నల్గొండ జిల్లాలో మనుషులు నివసించలేని విధంగా పరిస్థితి తయారపుతుందని అధికారికంగా వరల్ హార్ట్ ఆర్గానిజేషన్ చెప్పింది. కృష్ణానది పరీవాహక ప్రాంతం కింద మొత్తం 30 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును అభివృద్ధి చేయాల్సి పుండగా 70 శాతం వరకు కృష్ణ నది పరీవాహక ప్రాంతమున్న తెలంగాణ ప్రాంతంలో కేవలం ఐదు లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును మాత్రమే అభివృద్ధి చేసి

పరీవాహకప్రాంతం 30 శాతం వరకు పున్న రాయల్సీమలో 25 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. ఎందుకు ఎస్ఎల్బీఎస్ పూర్తికావడం లేదో ఒక్కసారి ఆలోచంచండి. మేం ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో తాగు నీటి కోసం ప్రభుత్వాల కాళ్ల పట్టుకునే పరిస్థితి వచ్చింది తప్ప మేం ఏం చేసినా ప్రభుత్వాలు కనికరించే పరిస్థితి లేదు. అదే ముఖ్యమంత్రి కుర్చీలో మా వాళ్లంటే చిత్తురు జిల్లా తాగు నీటి కోసం మంత్రులు కేబినెట్, శాసన సభ అప్రావల్ లేకుండా రు. 7,300 కోట్ల సింగిల్ సిగ్నేచర్ట్లో ఆయన జిల్లాలోని ఒక ప్రాంతానికి తరలిస్తే ఒక్క తెలంగాణా మంత్రి అయినా ప్రశ్నించారా? అదే కుర్చీలో మా తెలంగాణా వాళ్ల పుంటే మా తెలంగాణా ప్రాంతంలో తాగునీటి కోసం వేల కోట్ల రూపాయలు తరలించి కాళ్ల నడుం వంకరపోయి, చచ్చిపోతున్న మా తెలంగాణా బిడ్డలను కాపాడుకునే అవకాశం మాకు లేకపోయేదా?

ఈ రోజు పాలమూరు జిల్లా ఎడారిగా మారిపోయింది. మేం వ్యవసాయానికి సీరడగడం లేదు. తాగడానికి సీరడుగుతున్నాం. తాగడానికి సీరివ్యూలేని ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో మేమెందుకు కలిసి పుండాలి? ప్రాథమిక హక్కు అయినటువంటి తాగునీరైనా ఇష్టాని ఈ సమైక్య రాష్ట్రంలో మేమెందుకు కొనసాగాలో మా మిత్రులను చెప్పమని నేను ఈ సందర్భంగా అడుగుతున్నాను.

కాబట్టి అధికారం మీ చేతుల్లో పుండి ఇంకెంత కాలం మేం మీ తల మీద గొడుగులా, మీ కాళ్ల కింద చెప్పులా బతకలి? దాదాపు ఆరు దశాబ్దాలు మీ తల మీద గొడుగులా, మీ కాళ్ల కింద చెప్పులా పున్నాం. ఇక పుండదలచుకోలేదు. ఆకలితోస్తోనా చస్తాం కాని ఈ అవమానాన్ని, ఈ ఆధిపత్యాన్ని మేం భరించలేం. కాబట్టి తెలంగాణా రాష్ట్రం రావలసిందేనని మీకు నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ ఎ.దేవంత్ రెడ్డిః కృష్ణ నది మీద, గోదావరి నది మీదా కమిటీలు వేస్తున్నారు. ఆ కమిటీలు వేసే క్రమంలో నేను ఒకటి అడుగుతున్నాము. ఈ రెండు నదులు తెలంగాణా నుంచి అంధలోకి ప్రవేశిస్తున్నాయి కాబట్టి వాటి కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం కమిటీ వేస్తున్నది. అయితే ఒరిస్సా నుంచి మనకు మాచ్ఛిండ్ నది ప్రవేశిస్తున్నది. దానిని అప్పర్ సీలేరు లోయర్ సీలేరు అంటారు. అప్పర్ సీలేరు విశాఖపట్టం జిల్లాలో పుంటే లోయర్ సీలేరు ఖమ్మం జిల్లాలో పుంటుంది. ఖమ్మం జిల్లాలో మా పెద్దలు నాగేశ్వర రాపు గారు కూడా పుంటారు. వాటికి సంబంధించి 240 మెగావాట్లకు విద్యుత్ ప్రాజెక్టు వైజాగ్ లో పుంటే 460 మెగా వాట్ల విద్యుత్ ప్రాజెక్టు ఇక్కడుంది. అదేవిధంగా 25 మెగావాట్ల విద్యుత్ ప్రాజెక్టు డౌంకరాయి మీద పున్నది. మరి దీని మీద ఎందుకు చర్చించలేదు? అప్పర్ సీలేరుకు సంబంధించిన పరీవాహక ప్రాంతం అంటే అప్పర్ రైపేరియన్ రైట్స్ ఆంధ్రాలో పున్నాయి కాబట్టి దాని మీద కమిటీ వేయలేదు. కాని అప్పర్ రైపేరియన్ రైట్స్ తెలంగాణాలో పుండి కృష్ణ, గోదావరి నదుల మీద కమిటీలు వేసి ఈ రోజు మా హక్కులను తీసికెళ్లి కేంద్ర ప్రభుత్వం చేతుల్లో పెట్టారు. అంటే కేంద్ర జలవనరుల శాఖ మంత్రిని చైర్ప్రైస్‌గా పెట్టి

ఇరు రాష్ట్రాల ముఖ్యమంతులను సభ్యులుగా చేస్తున్నారు. ఇది ఎలా సాధ్యం? ఇక్కడ ప్రోటోకాల్ ప్రకారం చూసినా కేంద్ర జలవనరుల శాఖ మంత్రి కంటే రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పదవి ఎక్కువ. ఈ రాష్ట్రాన్ని విభజిస్తుంటే ఒక తమిళోడు, ఒక కన్నడోడు, ఒక మరాఠి వాడు కూర్చోని కలిసి ఈరాష్ట్రాన్ని విభజిస్తున్నారని ఈ రోజు మీరంటున్నారు. ఈ మాటే నిజమైతే రేపు భవిష్యత్తులో అదే జల వనరుల శాఖ మంత్రి ఏ కన్నడ వాడో, ఏ మరాఠివాడో, ఏ ఇతర భాషావారో వుంటే ఇరు రాష్ట్రాల ముఖ్యమంతులు వెళ్లి కూర్చోని అడిగినా ఈ ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి అనుమతిస్తారా? మరి దీన్ని ఎందుకు ప్రశ్నించరు? కేంద్ర ప్రభుత్వం కుటు చేసి జల వనరుల పంపిణీకి కమిటీని వేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో వుండాల్సిన ఆధిపత్యాన్ని, ఆధికారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం కొల్గొడుతుంటే వాటిని ప్రశ్నించాల్సిన మిత్రులు దానిని ప్రశ్నించకుండా మమ్మల్ని ప్రశ్నించడం ఏమేరకు సమంజసమని నేను అడుగుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ ఎ.ఆరేవంత్ రెడ్డిః సార్ కంక్రూజన్కు వస్తున్నాను.....(మైకు ఆపు చేయబడింది)

శ్రీ పి.విశ్వరావ్(అమలాపురం): స్పీకర్ సార్, రేవంత్ రెడ్డి గారి స్పీచ్ మీద మాకు ఏనిధమైన అభ్యంతరం లేదు. వారు ఎంత ఫ్లోలో అయినా మాట్లాడుకోవచ్చు. కానీ దురదృష్టిమంటే ఇప్పుడు నభాపతి స్థానంలో దఖిత వర్గానికి చెందిన మీరున్నారు. శాసనసభలో అనేక మంది దఖిత మంతులున్నారు. శాసనసభ్యులున్నారు. మేమున్నాం. ఎస్టీ రామారావు గారి మీద వారికి అభిమానముంటే దానిని వేరే విధంగా చెప్పుకోమని చెప్పండి సార్ మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. కానీ మనందరముండగా అంబేద్కర్తో ఎస్టీ రామారావు గారిని పోలుస్తూ అభినవ అంబేద్కర్ అనడం అత్యంత దురదృష్టకరం అధ్యక్షా. ఎస్టీ రామారావును అభినవ అంబేద్కర్ అనడాన్ని మేము తీవ్రంగా భిండిస్తున్నాము సార్. అదే ఎస్టీ రామారావు గారి హాయాములో పదిరికుప్పం, చుండూరు, కారంచేడులలో దఖితులను ఊచకోత కోసిన పార్టీ వాళ్ళది.

ఉ.11.10 ni/dvl

అదే ఎన్.టి. రామారావుగారి మీద వైప్రాయ్ హోటల్లో చెప్పులు వేశారు. అంటే ఎన్.టి. రామారావుగారితో అంబేద్కర్గారిని పోల్చితే అంబేద్కర్ గారి మీద కూడా చెప్పులు వేసినట్టేనా సార్? వాళ్ళ ఏమి మాట్లాడుతారు? ఎన్.టి. రామారావుగారిని, అంబేద్కర్గారితో పోల్చువద్దు.

శ్రీ డి. నాగేందర్ (కార్బూక మరియు ఉపాధి శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్రపతి ద్వారా అసెంబ్లీకి పంపించిన బిల్లు మీద మాట్లాడడానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియ చేస్తున్నాను. వివిధ పార్టీల వారు సుధీర్మమైన ప్రసంగాలు చేశారు. ఈ రోజు దీనిని క్షణింగా పరిశీలించినట్లయితే, మనం .....

(ఈ దశలో టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చి రేవంత్ రెడ్డిగారికి మరికొంత సమయం కేటాయించాలని కోరుతూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

MR.DEPUTY SPEAKER: Please sit down. It is not fair on your part. Your party itself has agreed for ½ an hour. But you have crossed 45 minutes. It is not fair. Please go back. How long will you take? It is not fair.

శ్రీ డి. నాగేందర్సి కూర్చువయ్య రాములు.

(అప్పటికే పోడియం వద్దనున్న టిడిపి సభ్యులు రేవంత్ రెడ్డిగారికి ఐదు నిమిషాల సమయం కేటాయించాలని కోరుతూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

MR.DEPUTY SPEAKER: Do you mind concluding it..... Please conclude.

(టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్ద నుండి తమ తమ సీట్లకు వెళ్లి కూర్చున్నారు.)

శ్రీ గండ్ర వెంకట రమణా రెడ్డి(ప్రభుత్వ ప్రధాన సచేతక్): అధ్యక్షా, మిత్రులు రేవంత్ రెడ్డిగారికి చాలా సమయం ఇచ్చారు. వారికి కేటాయించిన సమయంలో నీర్చిప్పంగా మాటల్లాడితే బాగుంటుంది. మాటల్లాడిన ప్రతిసారీ పోడియం వద్దకు వచ్చి సభా సమయాన్ని దుర్మినియోగం చేయడం మంచిది కాదు. మిత్రులు మాటల్లాడుతూ ఎన్.టి. రామారావుగారు గొప్ప వ్యక్తి అని చెప్పారు. వారి నాయకులు చంద్రబాబుగారి హయంలో ఈ ప్రాంతానికి బాగా అన్యాయం జరిగిందని వారు చెప్పుకొనే చెప్పడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఎన్.టి.రామారావుగారిని అంబేద్కర్ గారితో పోల్చడం సరైన పద్ధతి కాదు. అంబేద్కర్గారు చేసిన త్యాగం వేరు, ఎన్.టి. రామారావుగారి త్యాగం వేరు. ఆయన ఒక నటుడిగా రాజకీయ జీవితంలోకి వచ్చి ముఖ్యమంత్రి అయితే, పాపం ఆయనను మామ అని కూడా చూడకుండా అధికారం పోవడానికి ఏ రకంగా కారణం అయ్యారో అందరికి తెలుసు. ఆయన చనిపోయే కాలంలో ఎంతో పశ్చాత్తాపది చనిపోయారనే విషయం అందరికి తెలిసిందే. రేవంత్ రెడ్డిగారు ఇచ్చిన టైమ్స్ ను సరిగా సద్వినియోగం చేసుకుంటే బాగుంటుంది. వారి విమర్శలు కాంగ్రెస్ పార్టీ మీద చేయకుండా, బిల్లు మీద నిర్మాణాత్మక సూచనలు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి: ఇప్పుడు నేను చరిత్ర జోలికి వెళితే రచ్చ అవుతుంది తప్ప ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. ఈ • ఆ విషయం నేను చెప్పులేదు. మేనకాగాంధీగారు తన స్వియ చరిత్రలో వ్రాశారని, హిందూ పీపర్లో ఆర్థికల్ వచ్చింది. అది చదివితే బాగుంటుంది. ఆనాడు ప్రజాస్వామ్యయుతంగా అధికారం బదలాయింపు జరిగింది తప్ప ఇంకోకటి కాదు. ఆ తరువాత జరిగిన పార్లమెంట్, జిల్ల

• Expunged as ordered by the Chair

పరిషత్తు, మున్సిపల్ ఎన్నికలలో, 1999లో జరిగిన రాష్ట్ర శాసనసభ ఎన్నికలలో కూడా తెలుగుదేశం పార్టీని గెలిపించారు, చంద్రబాబు నాయకత్వాన్ని ప్రజలు ఆమోదించారు. కాబట్టి ఆ మాటలను మిత్రుడు ఉపసంహరించుకోవాలి.

ఈ రోజు ప్రధానంగా మూడు అంశాలు ప్రస్తావించాలి. కామన్ క్యాపిటల్ అని ప్రభుత్వం బిల్లులో ప్రస్తావించింది. కామన్ క్యాపిటల్ అనేది రాజ్యంగంలో ఎక్కడా లేదు. ఆ ప్రాంత ప్రజలు, ఈ ప్రాంత ప్రజలు కోరుకోలేదు. ఉన్న పశంగా త్రిశంకు స్వర్ధంలాగా ఎందుకు ఆలోచన వచ్చింది? అది ఇరు ప్రాంతాలకు సమంజసం కాదు. అధికారాన్ని గవర్నర్ చేతిలో పెట్టడం కూడా సమంజసం కాదు. ఆ విధంగా అధికారం గవర్నరుకు కట్టపెట్టవలసిన అవసరం లేదు.

In Article 19, it is stated that “ All citizens have the right to reside and settle in any part of the territory” Article 15 says “ No citizen shall be discriminated on grounds only of religion, race, caste, sex, place of birth or any of them.....” అయితే చట్ట ప్రకారం వ్యక్తులు రక్షణ కల్పించే వ్యవస్థలు వద్ద. ఇక్కడుండే వారికి రక్షణ ఉండాలి. దానికి సంబంధించి 1999లో మహారాష్ట్రలో మాఫియాని నిరోధించడానికి మహారాష్ట్ర కంట్రోల్ ఆఫ్ అగ్గనైట్ క్లెమ్ యొక్క వచ్చింది. ఇక్కడ రాజకీయ పార్టీలు, వ్యక్తులు, మోకా లాంటి చట్టం సమానాలో గవర్నర్ చేతిలో అధికారాలు కట్టపెట్టకుండా ఇక్కడున్న వారికి అధికారాలు కట్టపెట్టాలి.

అదేవిధంగా తెలంగాణాలో 119 మంది శాసనసభ్యులుంటే సీమాంధ్రలో 175 మంది శాసనసభ్యులు ఉన్నారు. మిగతా రాష్ట్రాలలో 1,35000 మందికి ఒక నియోజక వర్గం ఉంటే, మన దగ్గర రెండు లక్షల నుండి ఆరు లక్షల జనాభాకు ఒక నియోజక వర్గం ఉంది. కాబట్టి తెలంగాణాలో ఒక పార్లమెంట్ నియోజక వర్గానికి రెండు అదనపు శాసనసభ్యులను పెంచుకుంటే 153 మంది శాసనసభ్యులు అవుతారు. అలాగే సీమాంధ్రలో కూడా 25 పార్లమెంట్ నియోజక వర్గాలలో, ప్రతి పార్లమెంట్ నియోజక వర్గానికి రెండు శాసనసభ నియోజక వర్గాలను పెంచినట్లయితే 225 శాసనసభ నియోజక వర్గాలు అవుతాయి. ఆ విధంగా నియోజక వర్గాలను పెంచినట్లయితే ప్రజల ప్రాతినిధ్యం పెరుగుతుంది. రాజకీయ అనిశ్చితి తొలగుతుంది. నీటితోపాటు కౌన్సిల్ కోర్టు కూడా తెలంగాణాకు 40 సీట్లు, సీమాంధ్రకు 50 సీట్లు అంటే చాలా చిన్న కౌన్సిల్ అవుతుంది. అలా ఉంటే జిల్లా పరిషత్తు మీటింగును పోలి ఉంటుంది. కాబట్టి కౌన్సిల్ సభ్యులను కూడా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రతిపాదనను కూడా అమెండ్మెంట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మిత్రులందరూ ఇరుప్రాంతాల ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు.

మా మిత్రులను ఇక్కడి వారిని వలన వాదులుగా నేను అనుకోవడం లేదు. సీమాంధ్రలో ఉన్న తెలివి తేటలకు ప్రతినిధులుగా, సీమాంధ్ర కల్పర్కు అంబాసిడర్స్గా రండి, ఇక్కడ ఉండి వ్యాపారాలు చేసుకోండి, అన్నదమ్ములుగా కలిసి ఉండాము. కానీ సెక్రటేరియట్లో చక్కం తిప్పుతామంటేనే అభ్యంతరం . మా మీద ఆధిపత్యం చెలాయిస్తామంటేనే అభ్యంతరం అధ్యక్షా. ఇక్కడ వ్యాపారాలు పెట్టుకున్న వారికి భారత ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా రక్షణ కనిపిస్తుంది. ఆ విధంగా

చట్టాలను సవరించవలసిన బాధ్యత ఉంది. వలస వాదులని ఎవరైనా అంటే వారి మీద కేసులు పెట్టాండి.

ఈక్కడ ఉండే వాటిని ఎలా పంచుకుంటున్నామో, విశాఖ ఉక్కలో కూడా తెలంగాణా ప్రభుత్వానికి కూడా వాటా కల్పించాలి. అలాగే తెలంగాణాకు సముద్ర తీరం, ఓడరేవులు లేవు కాబట్టి తెలంగాణా రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలంటే మాకు కూడా సముద్రం, ఓడరేవులు కావాలని కోరుకుంటున్నాము. సీమాంధ్రకు 1000 కిలోమీటర్లల్ల సుదీర్ఘ తీర ప్రాంతం ఉంది. వానీపీక్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన 28 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన ఒప్పందంలో ఇచ్చిన కోస్టుల కారిడార్ను క్యానీల్ చేశారు. దానని గవర్నర్మెంట్ టు గవర్నర్మెంట్ అడ్జెస్ట్మెంట్ ఉండాలి. తెలంగాణా ప్రభుత్వానికి ఆ వానీపీక్ భూములను సీమాంధ్రలోని వందల కిలోమీటర్లల్ల కోస్టుల కారిడార్ను తెలంగాణా ప్రాంతానికి కూడా ఇవ్వాలని తమరి ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నిజ్మతే చేస్తున్నాను.

ఉ. 11.20 Crk/Bvr/mustafa

అదే విధంగా బ్రహ్మాణి స్టీల్స్ కోసం కడప జిల్లాలో దాదాపు 14,000 ఎకరాల భూమిని సేకరించారు. ఆ భూమిని తెలంగాణా ప్రభుత్వానికిస్తే సోలార్ పవర్ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేసుకొని విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేసుకుంటాం. అదే విధంగా ఇచ్చాపురం నుండి పైదరాబాదుకు, పైదరాబాద్ నుండి అనంతపురం వరకూ కనెక్టింగ్ కారిడార్ను డెవలవ్ చేసి ఎనిమిది లైస్ రోడ్డు నిర్మించుకుంటే మనందరి సత్యంబంధాలు పెరుగుతాయి. పైదరాబాద్లో మెట్రో రైల్ వస్తుంది. కేంద్రప్రభుత్వ పెద్దలతో మాటల్లాడి ఈ మెట్రో రైల్ను విజయవాడ వరకూ పొడిగిస్తే మన సంబంధాలు బాగుంటాయని తెలుపుతున్నాను. ఇరుప్రాంతాల వారు కలిసి ఉండాలంటే ఇర్దరికీ ఇచ్చిపుచ్చుకునే ధోరణి ఉండాలి. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో కొలువై ఉన్న వెంకటేశ్వర స్వామి ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరికీ ఆరాధ్య దైవం. కాబట్టి ఫయిర్ పీర్ ప్రకారం, మా ప్రాతినిధ్యం ప్రకారం, టిటిడి బోర్డ్ ఛైర్మన్, మెంబర్ పదవులకు, తెలంగాణా ప్రజాప్రతినిధులకు, తెలంగాణా ప్రజలకు అవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, తెలంగాణా వైతాళికుడు కాళోజి గురించి చర్చించాలిన అవసరం ఉంది. “అన్యాయాన్ని ఎదిరించడం నా జన్మపూక్క, నా విధి, నా గొడవకు సంతృప్తి, అన్యాయం అంతరీస్తే నా గొడవకు ముక్కి, ప్రాప్తి, అన్యాయాన్ని ఎదిరించిన వాడు నాకు ఆరాధ్యుడు” అని కాళోజి అన్నారు. తెలంగాణా కోసం గళం విప్పిన వెంకయ్యనాయుడు, నారాయణ, చంద్రబాబు నాయుడు గార్లు, తెలంగాణా ప్రజల ఆకాంక్షను మన్మించి, తెలంగాణా రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు సహకరించినందుకు తెలంగాణా ప్రజలు కృతజ్ఞులై ఉంటారు తప్ప ఎవరినీ వ్యతిరేకించరు. తెలంగాణాలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఉండాలి, బడుగు, బలహీన, మైనారిటీలు, మాలాంటి చదువుకున్న వారికి వేదిక ఉండాలి. ఆ పార్టీలో ఉంటాం, ఆ నాయకుడి నాయకత్వాన

తెలంగాణలో పనిచేస్తాం, తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్ష మేరకు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసి, హైదరాబాద్ ను అభివృద్ధి చేయడానికి మేము సహకరిస్తామని తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. రఘువీరా రెడ్డి (రెవిస్యూ శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, మిత్రుడు రేవంత్ రెడ్డి గారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మనందరం కలిసి ఉండాలి, కలిసి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నాం. రాష్ట్రం ఇంకా అభివృద్ధి చెందవలసి ఉంది. విశాఖ ఉక్కు గురించి చెప్పారు. అన్ని కలిసి అభివృద్ధి చేసుకుందామని నిజాయితీగా మాట్లాడారు. అందుకు నేను వారిని అప్రిపియేట్ చేస్తున్నాను. వారు ఇంకా మాట్లాడారు. “ విశాఖ ఉక్కు మా హక్కు కావాలని “ అన్నారు. మాకు అభ్యంతరం లేదు. టిటిడిలో హక్కు కావాలన్నారు, మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. బ్రాహ్మణిస్టీల్నికి సంబంధించి మాకు సింహాభాగం కావాలని అన్నారు, మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. వంద కిలోమీటర్ల తీరపొంతం కావాలన్నారు, వెయ్యి కిలోమీటర్ల తీర ప్రాంతాన్ని ఇవ్వడానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. మొత్తం 13 జిల్లాలను, హైదరాబాద్ ని కూడా కలిపి, పున్చలో పెట్టి నా మిత్రుడు రేవంత్రెడ్డి చేతుల్లో పెట్టడానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. సెక్రటేరీయేట్లో ఆ 13 జిల్లాలకు సంబంధించిన వారు చక్కం తిప్పడానికి మేము ఒప్పుకోము అన్నారు. మేము దానికి తయారుగా ఉన్నాము, మేము వారికి బాధ్యత అప్పగిస్తాము, ఎన్ని సంవత్సరాలు చక్కం తిప్పుకోవాలనుకుంటున్నారో తిప్పుకోమనండి. మేము ఇక్కడే బాండ్ రాసి ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉన్నాము. వారినే తిప్పుకోమనండి.

శ్రీ ఎ. రేవంత్రెడ్డి : అధ్యక్షా, వారి ఔదార్యాన్ని మేము పాజిటివ్గా స్వీకరిస్తున్నాము. పి.వి. నరసింహ్ రాపు గారిని నంద్యాలలో గెలిపించారు, ఈ దేశానికి ప్రధానిగా చేసి అవకాశాన్నిచ్చారు. అదే విధంగా మేము నాదెండ్ల భాస్కర రాపు గారిని, రేణుకా చౌదరి గారిని ఖమ్మం జిల్లా నుండి గెలిపించాము. మెదక్ నుండి ఇందిరా గాంధీని, కూకటపల్లి నుండి జయప్రకాశ్ నారాయణ్ గారిని, సికింద్రాబాద్ నుండి జయసుధ గారిని గెలిపించాము. మీరు ఒక్క సహాయం చేస్తే మేము పది సహాయాలు చేశాము. రాష్ట్ర విభజనకు మా సోదరుడు ఒప్పుకుంటే, వారు ముందుకు వస్తే .... కేంద్రప్రభుత్వం, కర్మాలు, అనంతపూర్ అని ఏదో ప్రతిపాదన పెట్టారు. వాళ్ల కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడితే మాకు అభ్యంతరం లేదు. జై తెలంగాణా అని ఎవరన్నా, వారిని మేము మా గుండెల్లో పెట్టుకుంటాం, మా కల్చరల్ భాగం అవ్వాండి. మమ్మల్ని వ్యతిరేకించకండి, అమెరికాలో మన వాళ్లు ఏవిధంగా ఉన్నారో, అమెరికా కల్చరని, అమెరికా గొరవాన్ని ఏవిధంగా కాపాడుతున్నారో, మా ప్రాంత ప్రజల ఆకాంక్షకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడనంతవరకూ మీరు ప్రజాప్రతినిధులైనా, సెక్రటేరీయేట్లో ఉద్యోగస్తులైనా .....

(మైక్ కటే చేయబడింది)

శ్రీ ఎం. రఘువీరా రెడ్డి : తెలంగాణా సంస్కృతి, సంస్కృతం ఇంకా మేము నేర్చుకోలేదని అనుకోవద్దు రేవంత్ రెడ్డి గారూ. మేము పూర్తిగా నేర్చుకున్నాం. అన్ని అలవాట్లు నేర్చుకున్నాం. అందులో భాగమయ్యాం, కలిసిపోయాం. అందులో అభ్యంతరం లేదు. “జై తెలంగాణా“

అనమంటున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్కి తెలంగాణా అని పేరు మార్చుకున్న మాకు అభ్యంతరం లేదు. కలీసే ఉండాం.

ఉ. 11.30

శ్రీ డి. నాగేందర్ : అధ్యక్షా, రాష్ట్రపతి గారు పంపించిన ఈ బిల్లుపై మాటల్డాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇక్కడ ఇచ్చిపుచ్చుకోవటాలు జరుగుతున్నాయి. చర్చ మొదలైన దగ్గర నుండి చూస్తున్నాను. తెలంగాణా వాదం ఎందుకు వచ్చిందో ఎవరూ కరెక్ట్గా చెప్పడం లేదు. అక్కడ ఆ రెడ్డి మాటల్డాడాడు, ఇక్కడ ఈ దేశముట్ట మాటల్డాడాడు. వీళ్ల వల్లనే ఈ ఉద్యమం వచ్చిందని చెప్పడానికి ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు. జలియన్వాలాబాగ్ ఇస్సిడెంట్ గురించి మా సోదరుడు చెప్పాడు. ఆ రకమైన ఇస్సిడెంట్ మన తెలంగాణాలో జరిగిందని ఒక ఉదాహరణ ఇచ్చాడు. దానికి బాధ్యడైన వారి పేరు చెబితే బాగుంటుంది. హైదరాబాద్ చరిత్ర గురించి చాలా మంది మాటల్డారూ. హైదరాబాద్కి మరో పేరు భాగ్యనగరం. హైదరాబాద్కి ముందున్న పేరు చాలా మందికి తెలియదు. “దారుల్ఫతా” “అన్న మాట. చరిత్ర గురించి చెబుతున్నారు. నిన్న చిన్నం రాంకోటయ్య గారు మాటల్డాడుతూ భద్రాచలం గురించి చెప్పారు. రాష్ట్రాన్ని 1521 నుండి 1687 వరకూ పర్సియన్ పాలించడం జరిగింది. కులీకుతుబ్జోషే డైనాస్టీ తరువాత నిజాం పాలన వచ్చింది. కులీకుతుబ్జో డైనాస్టీలో నలుగురు తహశిల్హార్సుండేవారు. వారిలో ఒకరు మన భక్త రాందాను. వారు భద్రాచలంలో రాముల వారి దేవస్థానాన్ని 1674 లో నిర్మించడం జరిగింది. కులీకుతుబ్జోషే డైనాస్టీ మొదలుపెట్టిన బ్రెడిషన్ ఇప్పటికే కంటిన్యూ అపుతుంది. రాముల వారి కల్యాణానికి ఇక్కడి నుండి భద్రాచలానికి పట్టుబట్టలు, ఆణిముత్యాలు పంపించే బ్రెడిషన్ని ఇప్పటి వరకూ ఈ ప్రభుత్వం కూడా కంటిన్యూ చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ సమయ ఎప్పటి నుండి ఉత్సవమయ్యిందో అప్పటి నుండి ప్రతి వారూ హైదరాబాద్ పైనే దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తున్నారు. రేవంత్ రెడ్డి గారు ఒక విషయంచెప్పారు. వారి తండ్రి చనిపోతే, ఆయన ఏ చెరువులో స్నానం చేసివారో, ఆ చెరువు ఎండిపోతే, అందులో నీళ్లు లేపని, పక్కన బోరుబావిలో నుండి కోద్దిగా నీరు తెచ్చుకొని తల మీద పోసుకున్నానని చెప్పారు. ఆయన ఆ పాలమూరుని వదిలి మల్గాజీగిరి మారడానికి ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకున్నారు. పాలమూరు వాళ్లని వదిలేసి ఇక్కడికి రావడానికి ప్రోగ్రామ్ అన్నమాట. ప్రతివాడు హైదరాబాద్కి రావడానికి ప్రోగ్రామ్ పెడుతున్నారు. హైదరాబాద్కి కావలసిన విషయాలను గురించి ఒక్కరైనా మాటల్డారా, హైదరాబాద్ ప్రజలు ఏమి కోరుకుంటున్నారో ఎవరూ మాటల్డాడడం లేదు. నేను కూడా కాంగ్రెస్ వాదిగా, సోనియగాంధీ గారిని ప్రత్యేకంగా కలిసినప్పుడు పలు సందర్భాలలో హైదరాబాద్కు కావలసిన వాటి గురించి చెప్పాను. హైదరాబాద్ కాసోపాలిట్ సిటీ, ఈ సిటీలో అన్ని కులాలు, మతాలు, ప్రాంతాల వారున్నారు, ఇతర రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన వారున్నారు కాబట్టి హైదరాబాద్ సిటీని పెపరేట్ స్టేట్గా ఇప్పండి లేదా హైదరాబాద్ సిటీకి సంబంధించి ఏదైనా ఒక నిర్ణయం

తీసుకోండని చెప్పడం జరిగింది. హైకమాండ్ నిర్ణయానికి కట్టబడి ఉంటామని మేము సింగిల్ లైన్ రిజల్యాప్సన్ని సివెల్సి సమావేశంలో పాస్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ఎవరూ మాటల్లడలేదు. మేము అభిల భారత కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యులను కలిసినప్పుడు హైకమాండ్ నిర్ణయం తీసుకుంటుది, సివెల్సి సమావేశంలో మీరు ఆ నిర్ణయాలకు కట్టబడి ఉండాలని చెప్పినప్పుడు, సివెల్సి సమావేశంలో సింగిల్ లైన్ రిజల్యాప్సన్ మూవ్ చేసాము. కేంద్రప్రభుత్వం కన్సెస్ తీసుకోవాలని అన్ని పార్టీల ఫోర్మ లీడర్స్ ని కన్సెస్ అడిగారు. కేశ్వ గారు మాటల్లడుతూ సోనియా గాంధీ గారికి భాష సమస్య ఉండన్నారు. వారికెన్ని భాషలు తెలుసో మీకు, మాకు తెలియదు. ఎన్నిసార్లు ప్రధాన మంత్రి పదవి అవకాశం వచ్చిన తృణాప్రాయంగా వదిలేసినటువంటి ఏకైక నాయకురాలు భారతదేశంలో సోనియాగాంధీ గారని చెప్పడానికి గర్వపడుతున్నాను. అధికార ఆకాంక్షను సోనియా గాంధీ గారు ఎప్పుడూ కోరుకోలేదు. ఇక్కడున్న అన్ని పార్టీ నాయకులు కేంద్రప్రభుత్వానికి నివేదిక ఇచ్చినప్పుడు వారి భాష గురించి తెలియలేదా అని తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాను. తెలంగాణాకు సంబంధించి తెలంగాణ వారు నివేదిక ఇచ్చారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఏ విధమైన నివేదిక ఇచ్చారని అడుగుతున్నాను. ప్రతి ఒక్కరూ కాంగ్రెస్ పార్టీని టార్గెట్ చేయాలని చూస్తున్నారు. ఏ ప్రాంత ప్రజలనూ ఇఖ్బంది పెట్టాలని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉధేశ్యం కాదు. చరిత్ర చూసినట్లయితే, కాంగ్రెస్ పార్టీ సామాజిక న్యాయం గురించి పనిచేసింది. బడుగు బలహీన వర్గాలు, ఎస్.సి, ఎస్.టి మైనారిటీల సంక్షేమం గురించి కాంగ్రెస్ పార్టీ పనిచేసింది. బడుగు మౌలికీయాల గురించి పనిచేయలేదు. కేశ్వ గారి పేరు చెబితే మళ్ళీ వారికి అవకాశం ఇవ్వమంటారు. నేను ఎవరిని విమర్శించడానికి మాటల్లడడం లేదు. హైదరాబాద్ ప్రజల ఇంటస్ట్సి ప్రొట్స్ చేయడం నా బాధ్యత. అయిదు సార్లు సిటీ నుండి ఎన్నికవ్వడం ఆపోమాపీ విషయం కాదు. హైదరాబాద్కి కావలసిన వాటి గురించి ఎవరూ ఫోకస్ చేయడం లేదు. నేను కొన్ని స్టేషన్స్ నీ మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. సుమారు 22 మిలియన్ యూనిట్ల పవర్ సప్లై హైదరాబాద్కు కావాలి. కేవలం 19 మిలియన్ యూనిట్ల పవర్సప్లై మాత్రమే హైదరాబాద్కి పస్తుంది. 450 యంజిడి ల్రాగునీరు హైదరాబాద్కి పస్తుంది. కొన్ని పవర్ ప్రాజెక్టులు మొదలు పెట్టాలని అనుకోని, శంకర్పల్లిలో థర్లైన్ పవర్ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేయాలని ల్యాండ్ అక్షేయిస్ చేయడం జరిగింది. అందుకు రూ. 300 కోట్లు నిధులు మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఎక్కడ వేసిన గొంగడి అక్కడే ఉంది. హైదరాబాద్ సిటీ హిందూ, ముస్లిమ్ల ఐక్యతకు పెట్టింది పేరు. హైదరాబాద్ సిటీ అంటే

حیدر آباد کی اگنگا جمنی تہذیب ہندو مسلم اتحاد کی ایک نشانی ہے، جس کیلئے کاگریں پارٹی نے قربانیاں دی ہیں۔

హైదరాబాద్ అని చెబుతారు. హైదరాబాద్ కేంద్రభిందువు లాగ ఉండని చెబుతారు. విడిపోతే హైదరాబాద్లో మతకల్లోలాలు వస్తాయి, మతకల్లోలాల వల్ల హైదరాబాద్ అభివృద్ధి ఆగిపోతుందని అంటున్నారు. చరిత్రను చూస్తే, కులీకుతుబ్బో పాలనలో అక్కన్న గారు ఆర్థిచీఫ్ గా పనిచేశారు. రాజు కిస్వ ప్రసాద్, రాజు రాంబట్ట, చందూలాల్ గారు వీళందరూ హిందువులే. అప్పుడులేని మతతత్వం ఇప్పుడు ఎక్కడ వస్తుంది? ఉపాధ్యాయ యూనివర్సిటీలో ఆరోజు నిజాం నిర్మించిన నాలుగు పిల్లలక్షీద హిందూ, ముస్లిం, సిక్, ఇస్లామ్ అని ఉంది. 1920 లో నిర్మించారు. అలాంటి

కల్పర్ హైదరాబాద్కు ఉంది. అలాంటి కల్పర్ను కలుపితం చేసే విధంగా తెలుగుదేశం పార్టీ వారు మాటల్లాడుతున్నారు. రేవంత్ రెడ్డి గారు మాటల్లాడుతూ, తెలంగాణా పట్ల చంద్రబాబు నాయుడు, వెంకయ్ నాయుడు, నారాయణ గారు సానుకూలంగా ఉన్నారని చెబుతున్నారు. తెలంగాణా అని ఇక్కడ అంటున్నారు, అక్కడకి వెళ్లి సమైక్యాంధ అని చెబుతున్నారు. వాళ్ల స్టోండ్ ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. చాలా కేటగారికల్గా యస్, నేను సమైక్యవాదిని అని మా ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. ఆయన స్టోండ్ అది. చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఆ విధంగా చెప్పుమనండి. అసెంబీ వేదికగా చెప్పుమనండి. ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ మాట అంటే తెలంగాణా మంత్రులు ఏమి చేస్తున్నారని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు అన్న దానికి మేము ఏమి మాటల్లాడాలి, మా హైకమాండ్తో ఏమి మాటల్లాడాలి అనేది మేము చూసుకుంటాము, అది మా బాధ్యత అధ్వర్యా.

ఉ.11.40 /bvk/rss /mm

మేమేమి మాటల్లాడాలో మేం మాటల్లాడతాం. ముఖ్యమంత్రి గారు తాను సమైక్యవాదినని చెబుతున్నారు. అదే విధంగా మీరు కూడా మీకు అవకాశం వచ్చినప్పుడు ఆ మాట చెప్పాల్సిన అవసరముంది. మాకు అవకాశం వచ్చినప్పుడు మేం దానికి సమాధానం చెబుతాం. తెలుగుదేశం పార్టీ రెండు నాల్గుల ఫోరణితో వ్యవహరిస్తున్నందున తెలంగాణలో వారి కౌంటర్ బంద్ అయినది, సీమాంధ్రలో బంద్ అయినది. వారి దుకాణం బంద్ అయింది కాబట్టి ఎక్కడో ఒక చోట పాగా వేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నది. సుదీర్ఘమైన పోరాటాం చేసిన తెలంగాణ ప్రజల పట్ల మేం కూడా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరాం. అందరి అంగీకారంతో సీఎపీ సమావేశం జరిగిన తరవాత ఏకవాక్య తీర్మానం చేసి పంపించిన తరవాత దానికి కట్టుబడి ఉండాలన్నప్పుడు మా వాదన వేరుగా ఉన్నప్పటికీ అధిష్టానం నిర్ణయానికి కట్టుబడి మేం కాంగ్రెస్ పార్టీ నిర్ణయాన్ని మేం గౌరవిస్తున్నాం. కానీ దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్రంలోని మిగతా పార్టీలు కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీపై నింద మోపుతుంటే స్పెక్టేటర్ పాత్ర పోపించడానికి మేం సిద్ధంగా లేమని మనని చేస్తున్నాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు శ్రీమతి డి.అనసూయచే అంతరాయం)

అందుకే చెబుతాను. సీతక్కు, మీ నాయకుడిని ఆ మాట చెప్పుమని చెప్పు. తెలంగాణా వస్తే మీకు కూడా గౌరవం ఉంటుంది. మీరు ఎంత అరచినా మీ దుకాణం బంద్ అవుతుంది. ఏం లాభం? నా బాధ, నా కన్సర్వ్ అదే. మా సీతక్కుతోబాటు ఇతరులు కూడా కరెక్ట్గా చెప్పకపోతే వారి దుకాణం బంద్ అవుతుంది. మేం హైదరాబాద్లో ఏదో ఒక విధంగా బయటికి వస్తూం. మాకు సమస్య లేదు. కానీ వారి స్టోండ్ క్లారిటీగా లేదు. వారు మతతత్వ పార్టీతో పాత్రు పెట్టుకోబోతున్నారు.

ڈپی اسٹریکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ یہ کہنا چاہوں گا کہ ایک فرقہ پرست طاقت جو ہندوستان میں ابھرتی جا رہی ہے اس کو روکنے کے لئے کانگریس پارٹی نے ہمیشہ احتیاج کیا اور ہم ابھی بھی کریں گے۔ صاحب! ہندوستان میں جو فرقہ پرست طاقت آگے بڑھ رہی ہے، میں نے ابھی دیکھا کہ ہمارے ایک ووست جا کر ان لوگوں کو مبارک بول رہے تھے۔ ہندو مسلم کا جو مسئلہ اٹھا، گنجائی تہذیب کا درس امام حیدر آباد ہے صاحب۔ ہندو مسلم اتحاد کے لئے کانگریس پارٹی نے بہت قربانیاں دی ہیں۔

�تمدار کے چہبیل تھے نہیں۔ کاؤنٹی ہاؤس پارٹی سے کانگریس پارٹی کے لئے ہندوستان میں ابھرتی جا رہی ہے اس کو روکنے کے لئے کانگریس پارٹی نے ہمیشہ احتیاج کیا اور ہم ابھی بھی کریں گے۔ صاحب! ہندوستان میں جو فرقہ پرست طاقت آگے بڑھ رہی ہے، میں نے ابھی دیکھا کہ ہمارے ایک ووست جا کر ان لوگوں کو مبارک بول رہے تھے۔ ہندو مسلم کا جو مسئلہ اٹھا، گنجائی تہذیب کا درس امام حیدر آباد ہے صاحب۔ ہندو مسلم اتحاد کے لئے کانگریس پارٹی نے بہت قربانیاں دی ہیں۔

پڑا دارا بارڈ نگریں کے لئے کانگریس پارٹی کے لئے ہندوستان میں ابھرتی جا رہی ہے اس کو روکنے کے لئے کانگریس پارٹی نے ہمیشہ احتیاج کیا اور ہم ابھی بھی کریں گے۔ صاحب! ہندوستان میں جو فرقہ پرست طاقت آگے بڑھ رہی ہے، میں نے ابھی دیکھا کہ ہمارے ایک ووست جا کر ان لوگوں کو مبارک بول رہے تھے۔ ہندو مسلم کا جو مسئلہ اٹھا، گنجائی تہذیب کا درس امام حیدر آباد ہے صاحب۔ ہندو مسلم اتحاد کے لئے کانگریس پارٹی نے بہت قربانیاں دی ہیں۔

پڑا دارا بارڈ نگریں کے لئے کانگریس پارٹی کے لئے ہندوستان میں ابھرتی جا رہی ہے اس کو روکنے کے لئے کانگریس پارٹی نے ہمیشہ احتیاج کیا اور ہم ابھی بھی کریں گے۔ صاحب! ہندوستان میں جو فرقہ پرست طاقت آگے بڑھ رہی ہے، میں نے ابھی دیکھا کہ ہمارے ایک ووست جا کر ان لوگوں کو مبارک بول رہے تھے۔ ہندو مسلم کا جو مسئلہ اٹھا، گنجائی تہذیب کا درس امام حیدر آباد ہے صاحب۔ ہندو مسلم اتحاد کے لئے کانگریس پارٹی نے بہت قربانیاں دی ہیں۔

చెందిందో అందరికీ తెలుసు. హైటెక్ సిటీలో ఒక బిల్లింగ్ కట్టి హైటెక్ తీసుకొచ్చామని చెబుతున్నారు. ఐటికి నుంబంధించి భారతదేశంలో రూపకల్పన చేసింది, భారతదేశానికి ఐటికి తీసుకొచ్చింది రాజీవ్‌గాంధి గారు కాదా? అప్పటి నుండి టెక్నాలజీ అభివృద్ధి చేయాలని శ్యామ్ పిల్టోడా గారిని విదేశాల నుంచి తీసుకొచ్చి ఐటికి భారతదేశంలో అభివృద్ధి చేశారు. భారత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెటుతున్న ప్రతి సంక్షేమ కార్యక్రమాన్ని గ్రామ గ్రామానికి తీసుకెళ్లాలనే ఉండేశంతో ఇన్ఫోర్మేషన్ టెక్నాలజీ తీసుకొచ్చిన ఫునత రాజీవ్‌గాంధి గారికి దక్కింది. స్వగ్రహించి పండిట్ జవహర్‌లల్ నెహ్రూ గారు ఇక్కడ లేరు. ఈ సభలో లేని వ్యక్తుల గురించి మాటల్లడే స్థాయి మనకు ఉండా అని మనం ఆలోచించుకోవాలి. ఏవో తెల్కాగితాలు తీసుకొచ్చి ఒప్పందాలని చెబుతున్నారు. ఆరోజున్న పరిస్థితులు వేరు. ఈ రోజు పరిస్థితులు వేరు. ఎక్కడో కరాచిలో ఒక ఎడిటర్ చెప్పిన విషయం చెప్పారు. మిత్రులు కేశవ గారు మాటల్లడుతూ సురవరం ప్రతాపరణ్ణి గారి గురించి చెప్పారు. మీ స్టాండ్ విషయంలో మీకు క్లారిపీ లేదని, ప్రజల విశ్వసనీయత కోల్పోయారని నేను స్పష్టంగా చేయదలచుకున్నాను. హైదరాబాద్‌కు సంబంధించి.....

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

అన్ని మీరే తెచ్చారు, మేం చేతులూపుకుంటూ కూర్చున్నాం. హైదరాబాద్‌లో ఉన్నవారు ఏమీ అభివృద్ధి చెందకుండా ఉన్నారని అంటున్నారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల శ్రీమతి డి.అనసూయ నుంచి అంతరాయం)

సీతక్కు, నీకు దండం పెడతా, కాస్త కూర్చో. హైదరాబాద్ ప్రజలు పాపం ఎంత అమాయకులంటే వీరు పెట్టుబడులు పెట్టామని చెబుతున్నారు. పెట్టుబడి ఎంత పెట్టారు, ఎంత లాభం పొందారో చెప్పమనండి. హైదరాబాద్‌లో పెట్టుబడి పెట్టామని, మౌలికవనతులు కల్పించామని చెబుతున్నారు. **Hyderabad is one of the fastest growing cities in the country.** భారతదేశంలో అయిదవ అతి పెద్ద రాజధాని నగరం హైదరాబాద్. ఈ నగరంలో పెట్టుబడి పెట్టినవారిలో మన రాష్ట్రంలోని వారే కాదు, మట్టి నేపసల్ కంపెనీలు ఎప్పటినుంచో కన్నెసి కంపెనీలు స్థాపించారు. హైదరాబాద్ నగరం సంస్కృతి గానీ, వాతావరణం గానీ అలాంటిది. ఒకసారి నగరానికి వస్తే ఎవరికీ బయటికి వెళ్లాలనిపించదు. హైదరాబాద్ నగరంలో గండిపేట నీరు తగితే ఎవరికి కూడా బయటికి వెళ్లాలనిపించదు. అదోక ప్రధాన సమస్యగా ఉంది. గండిపేట నీరు అలాంటిది. కాబట్టి హైదరాబాద్ నగరం అభివృద్ధి గురించి మీరెంత తక్కువగా మాటల్లడితే అంత మంచిది. హైదరాబాద్‌లో నిరుద్యోగ సమస్య అంతా ఇంతా కాదు. మీరోకసారి చూసినట్టుయితే హైదరాబాద్‌లో లక్షల సంఖ్యలో నిరుద్యోగులున్నారు. హైదరాబాద్ నగరంలో జనాభా లెక్కల ప్రకారం 90 లక్షల జనాభా ఉంది కానీ 1.4 కోట్ల నుంచి 1.5 కోట్ల వరకు హైదరాబాద్‌లో జనాభా ఉంది. హైదరాబాద్ నగరానికి కావలసిన సాకర్యాలేమిటి? హైదరాబాద్ ప్రజలు కోరుకుంటున్నది ఏమిటి? హైదరాబాద్ సంస్కృతి రోజురోజుకు దిగబారుతున్నది.

ఉ.11.50 MAR/RSS

ప్రైదరాబాద్ ప్రజలంటే కేవలం తెలంగాణా వాళ్లనో లేక సీమాంధ్ర వాళ్లనో కాదు, ప్రైదరాబాద్ ప్రజలంటే ఈ భారతదేశంలో మాటల్లడే 13 భాషలకు సంబంధించిన ప్రజలు ప్రైదరాబాద్ సిటీలో ఉన్నారు. వారి బాగోగులను చూడాల్సిన బాధ్యత ప్రైదరాబాద్కు సంబంధించిన ప్రజాప్రతినిధులుగా మా అందరి మీద ఉంది. కాబట్టి నేను పదేవదే చెప్పేదేమంటే మీరు ప్రైదరాబాద్కు సంబంధించి రెచ్చగొట్టే విధంగా మాటల్లడోద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎప్పుడైతే ప్రైదరాబాద్కు సంబంధించి మా వాదనను మేము తీసుకున్నామో, ఎందుకు ఆరోజున మీరు మాటల్లడలేదు? ప్రైదరాబాద్ను గురించి ఆరోజున ఎందుకు మీరు సహీద్ చేయలేదు? అప్పుడు మీరు ప్రేక్షక పాత్రను పోషించి ఈ రోజు ప్రైదరాబాద్.. అని మాటల్లడటమనేది దురదృష్టకరంగా నేను భావిస్తున్నాను. అదే విధంగా ప్రైదరాబాద్ నగరానికి ఇచ్చే మంచి నీటి విషయంలో గోదావరి నుండి 30 టిఎంసీల నీటిని తీసుకోవాలనే ఒక ప్రతిపాదన ఉంది. మూడు దఫాలుగా, ఘన్స్ ఫేజ్లో 10 టిఎంసీలు, సెకెండ్ ఫేజ్లో 10 టిఎంసీలు, థర్డ్ ఫేజ్లో 10 టిఎంసీలు అనుకున్నాం. కానీ దానికి సంబంధించిన అఫిషియల్ అలకేషన్ మాత్రం ఎక్కడా లేదు. అఫిషియల్గా దానిని అలకేట్ చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కానీ అఫిషియల్గా అలకేట్ చేయకుండా కేవలం 30 టిఎంసీల నీరు ప్రైదరాబాద్ నగరానికి వస్తుందని ఒక వేళ మనం అనుకుంటే, అది కేవలం పేపర్లకే పరిమితమవుతుంది. రాబోయే రోజుల్లో ప్రైదరాబాద్ ప్రజలకు మంచి నీటి కొరత వస్తుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ రోజు కొంత మంది సభ్యులు మాటల్లడుతూ వెనుకబడిన ప్రాంతాలు తెలంగాణాలోనే కాదు రాష్ట్రంలో ఉన్న ఇతర ప్రాంతాల్లో కూడా ఉన్నాయని చెప్పారు. దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. తెలంగాణాలోనే కాదు రాష్ట్రంలో ఇంకా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. కర్నూలు, అనంతపురంతో పాటు రాష్ట్రంలో ఉన్న మరి కొన్ని ప్రాంతాల్లో కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాల మీద మనం ఫోకస్ చేయకపోవడం వలన అక్కడ ప్రజలు ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. అందుకని కొన్ని అంశాలను సభ ముందు ఉంచడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తాను. ప్రధానంగా ఏవైతే స్పీడ్ గా ప్రయాణించే రైళ్లు ఉన్నాయో ఆ రైళ్లను ప్రైదరాబాద్ నుండి వేరే నగరాలకు కూడా అంటే ప్రైదరాబాద్ నుండి కరీంనగర్ గానీ ప్రైదరాబాద్ నుండి వరంగల్ గానీ ప్రైదరాబాద్ నుండి మహాబూబ్ నగర్ గానీ ఈ విధంగా ప్రైదరాబాద్ నుండి వంద కిలో మీటర్ల పరిధిలో ఉన్న ప్రాంతాలకు కూడా స్పీడ్ గా ప్రయాణించే రైళ్లను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే ఆ ప్రాంతాలు కూడా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ప్రైదరాబాద్ను మురికివాడలు లేని నగరంగా మార్పులని చాలా సందర్భాల్లో మనం అనుకున్నాము. ఎందుకంటే ప్రైదరాబాద్ సిటీ ప్రపంచ దేశాలను ఆక్రమిస్తుంది, ప్రపంచ దేశాల్లో ఉన్న అన్ని సిటీలకు ఇది కేంద్ర బిందువుగా మారింది కాబట్టి ప్రైదరాబాద్ నగరానికి ఇస్టటికే ఎన్నో మల్టీనేషనల్ కంపెనీలు వచ్చాయి ఆ కంపెనీలకు ప్రైదరాబాద్ మీద ఒక ఫోకస్ కూడా ఉంది. ఇక్కడ దాదాపు 3000 స్లామ్ ప్రాంతాలు ఉన్నాయి, స్లామ్ ట్రీ సిటీని చేయాలనుకున్నప్పుడు దాని

కావాల్సిన ఇన్ఫోప్రెక్చర్సు, హాసింగ్ స్క్రీమ్స్‌ని మనం మొదలు పెట్టాలి. రాజీవ్ ఆవాస్ యోజన పథకం క్రింద మనకు నిధులు వచ్చాయి. కానీ దురదృష్టవశాత్తు ఆ నిధులను మనం పూర్తిగా సద్యానియోగం చేసుకోలేకపోయాము. అదే నిధంగా ఏవైతే హాసింగ్ స్క్రీమ్స్‌ని మనం తీసుకున్నామో ఎక్కడ వేసిన గొంగడి అక్కడే అన్నట్లుగా ఉన్నాయి. ఆ హాసింగ్ స్క్రీమ్స్‌ని కంపీట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. హాసింగ్ స్క్రీమ్స్‌ని పూర్తి చేయకపోతే ప్రాదరాబాద్ సిటీ సంపూర్ణంగా అభివృద్ధి చెందుతుందని ఎట్లూ అనుకుంటాము. ఈ ప్రాదరాబాద్ గురించి మీకు కూడా తెలుసు. ఎందుకంటే ఎంతో కాలంగా మీ ఎడ్యుకేషన్ కూడా ఇక్కడే జరిగింది. ప్రాదరాబాద్ నగరంలో ఉన్న వాటర్ స్క్రీసిటీ విషయంలో గానీ స్లామ్ ప్రోగ్రామ్స్ విషయంలో గానీ ఇతర సౌకర్యాలను కూడా కల్పించినప్పుడే ఇది సాధ్యమవుతుంది.

దీనితో పాటు కొన్ని పార్టీలు ఇతర పార్టీలతో లోపాయికారీ ఒప్పందాలను కుదుర్చుకొని మాటల్లాడుతున్నాయి. కాబట్టి రాజకీయంగా కూడా కొన్ని అంశాలను వివరించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇతర రాజకీయ పార్టీల వారు శ్రీమతి సోనియగాంధీ గారి గురించి కాంగ్రెస్ పార్టీ గురించి ఈరోజు ఏదైతే మాటల్లాడుతున్నారో, మీకు నైతిక విలువలు ఉంటే ఒక్కసారి ఆలోచించుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక ఒకటి ఇస్తారు, ఇక్కడ సభలో ఒకటి మాటల్లాడతారు, బయట మీడియా దగ్గర ఒకటి మాటల్లాడతారు. ఈ రకమైన రెండు నాలుకల ధోరణి వల్ల ఈరోజు ప్రజల్లో విశ్వసనీయతను కోల్పియారని చెప్పడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఈ రోజున తెలుగుదేశం పార్టీ పూర్తిగా అయోమయ స్థితిలో ఉండి కాంగ్రెస్ పార్టీని దూషిస్తున్నారు. అందుకే నేను చెబుతున్నాను అయోమయం పరిస్థితుల్లో మీరు ఉండి కాంగ్రెస్ పార్టీని దూషించడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దు.

(ఈ దశలో టిడిపి సభ్యులు అభ్యంతరాలను వ్యక్తం చేయసాగారు)

మీ పరిస్థితి ఇంకా దయనీయంగా మారబోతోంది. రాబోయే రోజుల్లో తెలుగుదేశం పార్టీ రూపు రేఖలు ప్రాదరాబాద్‌లోనే కాదు తెలంగాణాలోనూ, సీమాంధ్రలోనూ పార్టీ అడవ్స్ గల్లంతయేది గ్యారంటీ అని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఈరోజున ఉన్న పరిస్థితుల్లో ఇంకా ప్రజలను అయోమయ పరిస్థితుల్లోకి తీసుకెళ్ళొద్దని మనని చేస్తున్నాను. ఏవైతే ప్రధానమైన అంశాలు ఉన్నాయో, ప్రాదరాబాద్ అందరిది, ఎవరి జాగీరు కాదు. **Hyderabad is a cosmopolitan city.** ప్రాదరాబాద్ హిందువులది, ముస్లింలది, సిక్కులది, ఇస్లామిక అందరిది కాబట్టి ప్రాదరాబాద్ ఎవరి జాగీరు కాదన్న విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రధానంగా నేను కోరేది ఒక్కటి ఈరోజు తెలుగుదేశం పార్టీ స్టాండ్ ఎప్పటివరకై క్లారిటీనివ్వరో వారికి ప్రజల్లో విశ్వసనీయత ఉండడని వారు గ్రహించాలని ఈ సందర్భంగా మనని చేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో సభ్యులు శ్రీ ఎరబెల్లి దయాకర్రావు మరియు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు తమకు అవకాశం ఇవ్వాల్సిందిగా అభ్యర్థించసాగారు)

వారు ఒక ప్రక్కన బిజేపీని పొగుడుతారు, మరొక ప్రక్కన మరొక పార్టీని పొగుడుతారు. ఇంకో ప్రక్కన ఇంకో పార్టీతో కుమ్మక్కుతారు. కానీ సభలోకి వచ్చి రకరకాల వాదనలను వినిపించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. హైదరాబాద్ ప్రజలు అన్ని గమనిస్తున్నారు. రేపు ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు ఎవరికి ఏ రకంగా బుద్ది చెప్పాలో ఆ రకంగా బుద్ది చెబుతారని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేసుకుంటూ, ప్రధానంగా ఈ యొక్క బిల్లుకు సంబంధించి మా డిమాండ్లను మేము కోరుతున్నాము. ఏదైతే రాజ్యాధికారాలను కేంద్రం పరిధిలో ఉంచారో దానిని మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం. ఒక వేళ ఆ రకమైన నిర్దయాన్ని తీసుకున్నట్లయితే హైదరాబాద్ లో ఉన్న ప్రజలకు ఇఖ్యందికరమైన వాతావరణం ఉంటుంది. అదే విధంగా మూడు ప్రధానమైన ప్రాజెక్టులు, హైదరాబాద్కు కావాల్సిన ఎలక్ట్రిసిటీ, ఏదైతే పార్టీఫార్మ ఉందో దానికి సంబంధించి ఎన్టిపీసి నుంచి హైదరాబాద్ ప్రాంతానికి రావాల్సిన పేర్ని ఇష్టానికి ప్రతిపాదనలు పెట్టాలి. అదే విధంగా కరీంనగర్కు సంబంధించి గ్యాస్ బేస్ పవర్ స్టేషన్ ఏదైతే ఉందో దాని నుండి అలకేషన్ కూడా వెంటనే చేయాలని ప్రతిపాదనలు పెట్టాలని కోరుతున్నాము. అదే విధంగా శంకరపల్లి థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టును, కాకతీయ థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టును, భూపాల్ పల్లికి సంబంధించిన యూనిట్సు కూడా వెంటనే టేక్స్ చేయాలని, హైదరాబాదుకు సంబంధించి ఏదైతే స్లమ్ క్లియరెన్స్ ప్రోగ్రామ్ ఉందో, జీఎం 166 ని పొడిగించి హైదరాబాద్ ప్రాంతంలో స్లమ్లో ఉన్న వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈరోజున ఉన్న పరిస్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకొని హైదరాబాద్ విషయంలో ఎవ్వరు కూడా హైదరాబాద్ మాదని, హైదరాబాదు ఇంకోకరిదని మాట్లాడకుండా, హైదరాబాద్ మా జాగీరు అందరి జాగీరు, ఇది మన అందరి హైదరాబాద్ అని తెలియజేసుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశమిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(ఈ దశలో సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడు తమకు అవకాశం ఇవ్వాల్సిందిగా అభ్యర్థించసాగారు)

మ.12.00/KV/DVL

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, మొన్న నా ప్రసంగం పూర్తి కాలేదు. నా ప్రయత్నముంతా ప్రాంతాల మధ్య విద్యోపాలు ఉండకూడదని. ఎవరు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కూడా వారి వారి కర్తవ్యంగా అన్ని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేశారని చెప్పే ప్రయత్నంలో భాగంగానే చెప్పాను తప్ప నేను ఎవరినీ బాధ పెట్టే ఉద్దేశంతో మాత్రం నా ప్రసంగం లేదు. ఇప్పుడు కూడా నా ప్రసంగం అదే విధంగా ఉంటుంది. దయచేసి సభ్యులు ఓపికగా వించే మీకు అర్థమవుతుంది. మొన్నటి ప్రసంగంలో బొగ్గు అంశం దగ్గర నా ప్రసంగం ఆపేయడం జరిగింది.

బోగ్గు అంశంలో సింగరేణి కాలరీస్కి సంబంధించి మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ విధంగా కేటాయింపులు చేసిందనేది నోటిఫికేషన్ నెం. 230

(టి.డి.పి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, Dhulipalla Narendra Kumar.

శ్రీ దూళిపాల్ నరేంద్ర కుమార్(పొన్నారు): అధ్యక్ష, తమరిని రిక్వెస్ట్ చేసిదేమిటంటే మొన్న కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లాడేటప్పుడు ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు మాటల్లాడవలసిన అవసరమున్నది కాబట్టి ముందుగా అవకాశమివ్వాలని కోరడం జరిగింది. నేను కోరేదేమిటంటే ప్రతిపక్ష నాయకుడు మాటల్లాడిన తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లాడితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే మేం కూడా మా పార్టీ అభిప్రాయాలను చెప్పాల్సిన అవసరమున్నది కాబట్టి ఆ విధంగా మా నాయకుడికి సమయాన్ని ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, మొన్న నా ప్రసంగం మధ్యలో ఆపేశాను. నా ప్రసంగం గంటన్నర సమయంలో పూర్తమయింది. ఆ తరువాత వారు మాటల్లాడోచ్చు.

బోగ్గు కేటాయింపులకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయింపులు చేస్తుంది. దీంట్లో తెలంగాణ ప్రాంతానికి 57 శాతం, రాయల్సీమ ప్రాంతానికి 15 శాతం, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి ఒక టన్ను లేకపోయినా కూడా ఈ ఆఫ్సర్లో 4 శాతం కొనుగోలు చేయడం జరిగింది.....

(భి.జె.పి సభ్యుడు డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి గురించి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, నా ప్రసంగం అయిన తరువాత అన్ని లెక్కలకూ సమాధానం చెబుతాను, మీకు కావాలంటే అఫీషియల్ కాపీని కూడా పంపిస్తాను. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు, రోశయ్ గారు ముఖ్యమంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు గ్యాస్ బేస్ ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషన్ గురించి కరీంనగర్ జిల్లాలోని నేదునూరు, శంకర్పల్లిలో పునాది రాళ్లు వేసినప్పటికీ ఈ రెండు ప్రాంతాలు తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందినవి కాబట్టే ఇంకా పనులు మొదలుపెట్టలేదని ఈచెల రాజేందర్ గారు చెప్పారు. ఇప్పుడు గ్యాస్ ద్వారా ఉత్పత్తి చేసేందుకు పి.పి.ఎ ప్రకారం 3,356 మెగావాట్లు ఉన్నది. ఇది కాకుండా ఇంకోక 3,000 మెగావాట్లు ఇతరుల దగ్గర ఉన్నది. మనకు గ్యాస్ ఉత్పత్తి తగ్గిపోయి చాలా కొద్దిగా మాత్రమే వస్తున్నది. ఒక్కొక్క మెగావాట్కు రూ.4.5 కోట్ల నుంచి రూ.5.00 కోట్లు భర్యు అపుతుంది. అంటే మనకు 7,000 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి అయ్యే అవకాశముంటే మనకు సరఫరా మాత్రం చాలా కొద్దిగా ఉన్నది. మనకు కేటాయింపులు చేసింది 9.16 MMSCMP ఉంటే పాత పిపికి ఉండేది కూడా పూర్తిగా తగ్గించి బయటి నుంచి కొనుగోలు చేస్తున్న కూడా మనకు ఉత్పత్తి లేదు. ఐడిల్ కెపాసిటీ అయిపోయింది. 7,000 మెగావాట్లు అంటే రూ.35,000 కోట్ల పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత, ప్రైవేట్ వారైనా సరే వారి జీబు నుంచి పెట్టుబడి పెట్టరు. వారు తీసుకునే రుణాలన్నీ పట్టిక ఆగ్నేషేషన్ల నుంచే వస్తాయి. గ్యాస్ బేస్ విద్యుదుత్వత్తి సంస్థలు ఐడిల్గా ఉన్నాయి.

గ్యాస్ బేస్ ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషన్ ఏర్పాటు గురించి కరీంనగర్ జిల్లాలోని నేదునూరుకు 2,100 మెగావాట్లకు, శంకర్పట్లిలో 1,000 మెగావాట్ల ఏర్పాటు గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వ మంత్రివర్యులకు అయిదారు లేఖలు రాశాను. అందులో మనకు ఇన్ ప్రిన్సిపల్ గ్యాస్ కేటాయింపుల్సైమేం పనులు జెన్కో నుంచి మొదలు పెట్టుకుంటామని రాయడం జరిగింది. ఒక లేఖ చాలా ఫూటుగా కూడా రాశాను, అందులోని సారాంశమేమిటంటే మీరు తెలంగాణ వ్యక్తి అయినప్పటికీ మీరు ఇన్ ప్రిన్సిపల్ కూడా ఇవ్వడం లేదని రాశాను. వారు దానికి చెప్పిన సమాధానమేమిటంటే మీరు ముందు పనులు పూర్తి చేసుకుంటే ఆ తరువాత మేం నిధులు కేటాయిస్తామని చెప్పారు. కరీంనగర్ జిల్లాలోని నేదునూరులో 2,100 మెగావాట్లు కట్టాలంటే సుమారు రూ.8,500 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. శంకర్పట్లికి సుమారు రూ.4,500 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ రెండింటికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులు కేటాయించాలంటే జెన్కోకు బ్యాంకు నుంచి రుణం తీసుకోవాలి. ఇన్ ప్రిన్సిపల్ లింకేబీ ఇవ్వకుండా ఏ బ్యాంకూ రుణం ఇవ్వదు.

ఇప్పటికే అమలులో ఉన్న 7,000 మెగావాట్లకు లింకేబీ పెట్టిన తరువాత కూడా దానికి గ్యాస్ రావడం లేదు. ఒకవేళ కరీంనగర్ జిల్లాలోని నేదునూరు, శంకర్పట్లికి సంబంధించిన గ్యాస్ బేస్ ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషన్కు సంబంధించిన పనులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులతో మొదలుపెడితే ఒకవేళ గ్యాస్ లేకపోతే ప్రతి మాసానికి రూ.350 కోట్లు నష్టం పస్తుంది. ప్రభుత్వ సంస్కరు సంబంధించిన జెన్కోను కేవలం ఒక్క సంవత్సరమో, రెండు సంవత్సరాలలోనో మూతబడే పరిస్థితి పస్తుంది కనుకనే పనులు మొదలు పెట్టలేదు. గ్యాస్ పనతి మీరు చూపిస్తే కచ్చితంగా ఆ పనులు పూర్తి చేయాలిన అవసరమున్నది కాబట్టి పూర్తి చేస్తామని చెప్పాం. దీని గురించి నేను స్వయంగా ప్రధానమంత్రి గారితో కూడా మాట్లాడాను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో గ్యాస్కు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులున్నాయి. గ్యాస్ ఉత్పత్తి బాగా తగ్గిపోయినందునే పనులు ప్రారంభించలేదనే విషయాన్ని రాజీందర్ గారికి తెలియజేస్తున్నాను. మొన్న నా ప్రసంగంలో ఇరిగేషన్ గురించి చెప్పాను. ఈ రోజు వ్యవసాయం గురించి చెప్పాలిన అవసరమున్నది.

మ.12.10 mms/dvl.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: 1956వ సంవత్సరంలో పంటలకు సంబంధించి ముఖ్యంగా వరి, జొన్న, సజ్జ, మొక్కజొన్న, రాగి గానీ ఈ పంటలన్నీ 62 లక్షల ఎకరాల్లో తెలంగాణ, ఆంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో ఈ పంటలన్నీ పండెవి. There is some mistake here.

డా.నాగం జనార్థన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా..... వివరాల్లో కూడా పొరపాటుంటే ఎట్లా సార్?

MR.DEPUTY SPEAKER: No running commentary. Please sit down Janardhan Reddy Garu. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రసంగిస్తున్నారు. దయచేసి రన్నింగ్ కామెంటీ చేయుద్దు.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: పారపాటుంటే నేనే సవరించి చెబుతా. మీ దగ్గర నుంచి నేర్చుకోవాలిన అవసరం నాకు లేదు.

అధ్యక్షా, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన ఏరియాను తీసివేసిన తరువాత వరి పంట ఉత్పత్తి 1956వ సంవత్సరంలో 21 లక్షల 51 వేల ఎకరాలు తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉంటే ఈరోజున నేను చెప్పిన పంటలకు గాను దాదాపు 61 లక్షల 32 వేల ఎకరాలు సాగులో ఉంది. అంటే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1956వ సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటి వరకు 34% మేరకు నేను చెప్పినటువంటి పంటల విస్తృతం పెరిగింది. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఇవే పంటల విషయంలో 1956వ సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటి వరకు .48% మేరకు పంట విస్తృతం తగ్గింది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 138% మేరకు ఆ పంటల విస్తృతం 1956వ సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటి వరకు పెరిగింది. దీంట్లో మనకు ప్రత్యేకంగా కావల్సింది వరి పంట విస్తృతం రాయలసీమ ప్రాంతంలో తగ్గింది.

వరి పంటకు సంబంధించి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 21 లక్షల 61 వేల మెట్రిక్ టన్నులు పండింది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 5 లక్షల 46 వేల మెట్రిక్ టన్నుల వరి ధాన్యం ఉత్పత్తి జరిగేది. అదే రాయలసీమ ప్రాంతంలో 3 లక్షల 41 వేల మెట్రిక్ టన్నుల వరి ధాన్యం ఉత్పత్తి జరిగేది. నేను 2011-12 వ సంవత్సరపు లెక్కలను చెబుతున్నాను. 2012-13 వ సంవత్సరపు లెక్కల గురించి ప్రస్తుతం చెప్పడం లేదు.

2011-12 వ సంవత్సరంలో వరి ధాన్యం ఉత్పత్తి 21 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులుంటే, దగ్గర దగ్గర 69 లక్షల 16 వేల మెట్రిక్ టన్నుల వరి ధాన్యాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉత్పత్తి చేయడం జరుగుతోంది. రాయలసీమలో వరి ధాన్య ఉత్పత్తిలో 3.41 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నుంచి 8.27 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల వరి ధాన్య ఉత్పత్తి జరిగింది. తెలంగాణ ప్రాంతానికి వచ్చే సరికి 5.46 మెట్రిక్ టన్నుల నుంచి 51.47 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల వరి ధాన్య ఉత్పత్తి ఈరోజున జరుగుతోంది. అంటే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 2.91% పెరుగుదల ఉంటే, రాయలసీమ ప్రాంతంలో 142%, తెలంగాణ ప్రాంతంలో 842% మేరకు వరి పంట ధాన్య ఉత్పత్తిలో పెరుగుదల కనబడుతోంది. ఈ మేరకు వరి ధాన్య ఉత్పత్తిలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో పెరుగుదల కనబడుతోందంటే, మీరు తెలంగాణ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి జరగలేదని అనుకుంటున్నారా? రైతులకు మేలు జరగలేదని మీరు భావిస్తున్నారా? అన్ని విషయాలను ఒకసారి మననం చేసుకోండని నేను సభాముఖంగా తెలంగాణ నాయకులను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, విద్య విషయానికొన్ని, 1956వ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 19,067 పారశాలలు, రాయలసీమ ప్రాంతంలో 7,700 పారశాలలు ఉజ్జ్వలుంపుగా చెబుతున్నాను. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 7,071 పారశాలలు ఉన్నాయి. కానీ ఈరోజున ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 39,567 పారశాలలు ఉన్నాయి. అంటే 101% పారశాలల ఏర్పాటు విషయంలో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో గోత్త కనబడుతోంది. రాయలసీమ ప్రాంతంలో 7,700 పారశాలల సంఖ్య నుంచి 19,716

పారశాలలున్నాయి. అంటే 156% మేరకు రాయలీసీమ ప్రాంతంలో గ్రోట్ పెరిగింది. తెలంగాణ ప్రాంతం హైదరాబాద్ నగరాన్ని వదిలేసి 7,071 పారశాలలుండేవి గతంలో, ప్రస్తుతం 40,152 పారశాలలున్నాయి. అంటే 467% మేరకు పారశాలల విషయంలో గ్రోట్ పెరిగిందనే విషయాన్ని నేను సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ వివరాలు Statistical Abstract of Andhra Pradesh 2012 నందు పొందుపర్చబడి ఉన్నాయి. నేను చెప్పిన వివరాలు గవర్నమెంట్ రికార్డ్ ప్రకారమేనని మరొకసారి తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, పారశాలల్లోని ఎన్‌రోల్‌మెంట్ విషయానికొస్తే, ప్రభుత్వ లెక్కల్లోకి వెళ్డడం లేదు. కానీ వర్షంటేజ్ ప్రకారం చెబుతాను. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎన్‌రోల్‌మెంట్ 1955-56వ సంవత్సరం నుంచి 2011-12 వ సంవత్సరం వరకు 175% పెరిగింది. రాయలీసీమ ప్రాంతంలో 346% మేరకు గ్రోట్ పెరిగింది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 1,133% మేరకు పారశాలల్లోని విద్యార్థుల ఎన్‌రోల్‌మెంట్ పెరిగింది. హైదరాబాద్ నగరంలో 310% అంటే తెలంగాణ ప్రాంతం కంటే హైదరాబాద్ నగరంలో పెరిగిన శాతంలో తక్కువ శాతం ఎన్‌రోల్‌మెంట్ ఉంది.

పారశాలల్లోని ఉపాధ్యాయుల నియమకానికొస్తే, అంధ్ర ప్రాంతంలో 1955-56 నుంచి 2011-12 వరకు 215% ఉపాధ్యాయుల నియమకం పెరిగితే, రాయలీసీమ ప్రాంతంలో 346% పెరగడం జరిగింది అదే తెలంగాణ ప్రాంతంలో 1,030% మేరకు ఉపాధ్యాయుల నియమకం జరిగింది.

డా.నాగం జనార్థన్ రెడ్డి: శాతాల్లో కాదు, ఉన్న లెక్కల గురించి చెప్పండి ముఖ్యమంత్రి గారూ.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అన్ని వివరాలు చెబుతాను. మీరు చాలా సంవత్సరాలు రాష్ట్ర మంత్రిగా పనిచేశారు. మీకు తెలియదంటే నేను నమ్మడం లేదు.

అధ్యక్ష, తెలంగాణ ప్రాంతంలో 17,516 మంది ఉపాధ్యాయులు 1955-56లో పనిచేస్తుండగా, ఈరోజున దగ్గర దగ్గర 1,98,000 మంది ఉపాధ్యాయులు తెలంగాణ ప్రాంతంలోనే ఉన్నారనే నిజాన్ని నేను సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఆ ప్రకారంగా 1,030% ఉపాధ్యాయు నియమకాల్లో గ్రోట్ పెరిగింది. ఇప్పటి కూడా ప్రభుత్వ లెక్కలే. Statistical Abstract of Andhra Pradesh, 2012 నందు అన్ని వివరాలు పొందుపర్చబడి ఉంటాయి.

అధ్యక్ష, అంశాలన్నీ వివరంగా సభాముఖంగా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే అన్ని రంగాల్లో కూడా ముఖ్యంగా వ్యవసాయంలో గానీ, ఇరిగేషన్లో గానీ, విద్యుత్ రంగంలో గానీ, విద్యారంగంలో గానీ తెలంగాణ ప్రాంతం అంధ్ర, రాయలీసీమ ప్రాంతాల కంటే ఎక్కువగా ఏ విధంగా మెరుగ్గా అభివృద్ధి జరిగిందో గమనించాలని నేను సభాముఖంగా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

కళాశాలల గురించి చెప్పదలవాను. 1955-56 లో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 30 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలున్నాయి. ఈరోజున ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 2,688 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలున్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఆనాడు కేవలం 6 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలుండగా, ప్రస్తుతం 1,111 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలున్నాయి. అయితే తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఆనాడు 15 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలుండగా అందులో 14 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలు హైదరాబాద్లో ఉండగా తెలంగాణ ప్రాంతమైన వరంగల్ నందు ఒక కళాశాల ఉండేది. అట్లాంటింది ప్రస్తుతం 3,213 డిగ్రీ మరియు సైన్స్ కళాశాలలున్నాయి.

(ఆ సందర్భంలో తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పార్టీ సభ్యులు శ్రీ ఏనుగు రవీందర్ రెడ్డి వారి స్థానంలో నిల్చిని అధ్యక్షుడై, అన్ని ప్రభుత్వ కళాశాలలేనా అని అన్నారు)

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అన్ని కలిసే ఉన్నాయి. ప్రాఫేషనల్ కళాశాలల విషయాన్ని చర్చిస్తే, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1955-56లో 11 కళాశాలలుంటే, ఈరోజున 937 ప్రాఫేషనల్ కళాశాలలున్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతానికంతా కలిపి ఒక ప్రాఫేషనల్ కళాశాల ఉండేది. ఈనాడు ఆ ప్రాంతంలో 432 ప్రాఫేషనల్ కళాశాలలున్నాయి.

మ.12.20 KKR / KU.

ఈ రోజు 937 కళాశాలలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో ఒక కళాశాల ఉండేది. అటువంటిది, ఈ రోజు 432 కళాశాలలు ఉన్నాయి. తెలంగాణాకు ఆనాడు 8 కళాశాలలు ఉండగా ఈ రోజు 1356 కళాశాలలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. వ్యవసాయం, నీటిపారుదల, విద్య, విద్యుత్ వంటి అన్ని రంగాలో తెలంగాణ ప్రాంతం అభివృద్ధి జరిగింది అంటే అది ప్రభుత్వం నుండి జరిగింది. ప్రభుత్వంలో ఉన్న ప్రతిభక్త ముఖ్యమంత్రికి కూడా తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చెందాలనే ఉంటుంది కానీ తెలంగాణ ప్రాంతం వెనుకబడి ఉండాలని ఎవరికీ ఉండడనేది గమనించాలి. తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో మాకు అన్యాయం చేశారని ఏ రోజూ అడగలేదు. అవసరం ఉన్నప్పుడు వారితో మాట్లాడి మాకు ఇది చెయ్యండి అని చెప్పి పనులు చేయించుకున్నారు తప్ప అభాండాలు వేయలేదని చెప్పి ప్రయత్నమే నేను ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అభివృద్ధి చెందితేనేమో సీమాంధ్ర ముఖ్యమంత్రులకు సంబంధం లేదు అంటారు. అభివృద్ధికి సంబంధించని వేరే అంశాలు ఉంటే, సీమాంధ్ర ప్రాంతపు ముఖ్యమంత్రులతోనే చెడు జరిగింది అంటారు.

(ఈ సందర్భంలో రాజకీయాలు గురించి మాటల్లాడుతున్నారు సార్ అంటూ తెలంగాణ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

రాజకీయ అంశాలపై కూడా వివరిస్తాను. అధ్యక్ష, హైదరాబాదుతో నాకు గాని నా వయస్సుతో సమాన వయస్సు ఉన్న వారికి చాలా వరకు సంబంధం ఉంది. నేను ఇక్కడే పుట్టి ఇక్కడే చదువుకొని, నేను ఇక్కడే ప్రతి నీధి తిరిగిన వాడిని. నా స్నేహితులు ఇప్పటికే ఎక్కువ శాతం తెలంగాణ ప్రాంతం వారే ఉన్నారు. తెలంగాణ జిల్లాలలో ఉన్న ప్రతి ఒక్క నియోజకవర్గంలో కనీసం అయిదు, అరు మంది నాతో స్కూల్లో చదువుకున్న వారు కానీ, కళాశాలలో చదువుకున్న వారు కానీ, లేదా నాతో క్రికెట్ అడిన వారు కానీ ఇప్పటికే ఉన్నారు. వారందరూ కూడా ఇప్పటికే నాతో పరిచయాలున్నాయి. నేను ఆడిన క్రికెట్ క్రీడ కూడా హైదరాబాదు జట్టు తరఫునే ఆడాను. మాకు పర్సెక్షన్ జట్టు ఉంది. అంధ్రా జట్టు సెపరేటగా ఉంది, అంధ్రా తరఫున ఆడలేదు సుమా. నేను ఉస్కానియా యూనివరిస్టీ తరఫున నిజాం కళాశాల కెప్పెన్గా వ్యవహరించాను. సౌత్ ఇండియా యూనివరిస్టీ కెప్పెన్ను నేను. అండర్-25, అండర్-22 హైదరాబాద్ జట్టుకు నేను కెప్పెన్. నాతోపాటు ఆడిన వారిలో 10 నుండి 12 మంది టెస్ట్ మ్యాచ్లు ఆడారు. నన్న ఆంధ్రప్రాంతం నుండి క్రికెట్ ఆడమని పిలువగా నేను ఆడితే హైదరాబాదు జట్టుకు ఆడతాను, ఆంధ్రాకు ఆడను అని ఆరోజు చెప్పాను. అది మీరు గుర్తుంచుకోవాలి.

(టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ నుండి అంతరాయం)

(ఈ దశలో సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

ప్రతి అంశం కూడా నా హృదయం నుంచే మాటల్లాడుతున్నాను. తెలంగాణాకు నష్టం జరుగుతోంది అని మాటల్లాడుతున్నాను తప్ప తెలంగాణ రాకూడదు అని నేను మాటల్లాడటం లేదు అది గుర్తుంచుకోవాల్సిన అవసరం కచ్చితంగా ఉందని నేను కోరుతున్నాను. తెలంగాణ వ్యస్తి నాకేమీ నష్టం లేదు. కానీ తెలంగాణ ప్రజలే ఎక్కువగా నష్టపోతారని నేను మాటల్లాడుతున్నాను. ఇక్కడ పుట్టి పెరిగాను, నా స్నేహితులు ఇక్కడే ఉన్నారు. అందుకనే నేను మాటల్లాడుతున్నాను తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు అని సభాముఖంగా తెలియపరుచుకుంటున్నాను. మీరు కూడా ఈ విషయాన్ని మీ మనస్సులో ఉంచుకుంటే ఇంత ద్వేషం నా మీద ఉండదనే విషయాన్ని సభాముఖంగా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. హైదరాబాదు అంశం సీమాంధ్ర వారికి చాలా భావోద్యోగమైన అంశం. సీమాంధ్ర ప్రాంతం వారికి, హైదరాబాదుకు కూడా...

(ఈ సందర్భంగా టిఆర్.ఎస్. పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

MR.SPEAKER: Please don't interrupt like that.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః హైదరాబాదులో నివసిస్తున్న సీమాంధ్ర ప్రాంతం నుండి ప్రతి ఒక్క కుటుంబం కూడా చదువు కోసం, ఉద్యోగ అవకాశాల కోసం హైదరాబాదుకు వస్తుంటారు. చాలా మంది శ్రీ కాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టం, చిత్తూరు, అనంతపురం, మొదలైన జిల్లాల నుండి గత 50,60 సంవత్సరాలు క్రితం ఇక్కడకు వచ్చి స్థిరపడిన వారు ఉన్నారు. Emotional

attachment ఏది అయితే ఉండో, విభజన జరిగితే ఆ emotional attachment పోతుంది, ఇది నా రాష్ట్ర రాజధాని, నా హైదరాబాదు అనే భావన వస్తుందనే బాధ తప్ప వేరేది ఏమి లేదు అని ఈ సభాముఖంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఇక్కడ పుట్టి, ఇక్కడ పెరిగిన మాకు ఇది మీ రాష్ట్రం కాదు అని ఈ రోజు అంటే ఇది చాలా దురదృష్టకరం అని శ్రీమతి సౌనియా గాంధీ గారికి చెప్పిన విషయాన్ని నేను సభాముఖంగా తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇంత మంది హైదరాబాదుతో ప్రేమ, అనుబంధం పెట్టుకుని ఉన్న ఈ తరుణంలో రెండు రాష్ట్రాలుగా విభజించాల్సిన అవసరం ఏమిటి అని స్వష్టంగా మా మంత్రుల బ్యందంతో, మా ప్రధాన మంత్రితో చెప్పాను. నేను అక్కడ వారితో చెప్పిన మాటలే ఇక్కడ చెబుతున్నాను తప్ప ఒక్క మాట కూడా తక్కువగా ఏమి చెప్పలేదు. ఇంకా ఎక్కువుగానే ఆక్కడ వారితో చెప్పాను. ఈ రాష్ట్రం సమైక్యంగానే ఉంచేందుకు రాష్ట్రం కలిసి ఉంటే లాభాలేమిటో ఆక్కడ వారికి తెలియజే ప్పాను. ఆ విషయాన్ని సభాముఖంగా మీ అందరికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఉన్న Pharma Industry, Information Technology కి సంబంధించి ఆదాయం దగ్గర దగ్గర ఈ సంవత్సరం రూ.62,000 కోట్ల వరకు చేరుకునే అవకాశం ఉంది. అది బయట 10 శాతం వరకు కూడా ఉండదు, బహుళ 4-10 శాతం వరకు ఉంటుంది. ఉద్యోగ అవకాశాలు అన్ని ఇక్కడే ఉన్నందున ఉద్యోగ అవకాశాలను ఆశించిన వారు ఎవరైనా హైదరాబాదుకు రావల్సి ఉంది.

(ఈ దశలో టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ సభ్యుల వైపునుండి రిజర్వేషన్స్ ఉండవా అంటూ కామెంట్స్ చేశారు)

దేశంలో అన్ని ప్రాంతాలనుండి ఇక్కడకు ఉద్యోగాల కోసం వస్తుంటారు, రిజర్వేషన్స్ లేవు. కంపెనీలు కూడా అవసరమైన అర్ద్ధతలను విస్తరించి ఎవరికి ఉద్యోగం ఇవ్వారు. ఆ విషయం కూడా నాకు తెలుసు. నేను చదువుకున్న తరువాత హైదరాబాదుకు వస్తే నాకు ఉద్యోగం దొరుకుతుంది అనే ఆశాబంధం ఉందో, దానిని తెంచే విధంగా రాష్ట్రం విడిపోవడం మంచిది కాదు. Hospital, Industry, IT Industry, Pharma Industry, Research Industry, గానీ Government of India Industries కూడా హైదరాబాదులో ఉన్నాయి. Higher Educational Institutions అన్ని హైదరాబాదులో ఉన్నాయి. ఎవరికి అయినా ఆరోగ్యం క్లీష్టేషన్ హైదరాబాదుకు వస్తారు. అన్ని జబ్బులకు సంబంధించిన అసుపత్రులు హైదరాబాదులో ఉన్నాయి. రాష్ట్ర విభజన మొదలైన తరువాత విభజనపై సర్వే జరుగుతున్న సందర్భంగా మహాబూబ్ నగర్ ప్రక్కన కర్మాలు అసుపత్రిలో అలంపూర్కు చెందిన వారు చికిత్స పాందుతున్న రోగిని సర్వే బ్యందం మీకు రాష్ట్ర విభజన సమ్మతమేనా అని అడుగుగా అందుకు వారు సర్వేబ్యందంతో రాష్ట్రవిభజన మాకు సమ్మతంలేదు అని సమాధానంగా చెప్పారు. ఎందుకంటే మాకు కర్మాలు ప్రక్కనే ఉంది మేము పదిహేను, ఇరవై నిమిషాల్లో కర్మాలుకు చేరుకోవచ్చు మాకు అక్కడ బంధువులు ఉన్నారు. అసుపత్రిలో మాకు ఏమైనా ఇబ్బందులు ఉంటే రాత్రికి మా బంధువుల దగ్గర పడుకొని ఉదయాన్నే హస్పిటల్కు రావచ్చు. కావలసినవి కొనుకొని ఇంటికి వెళ్లవచ్చాని కూడా చెప్పారు.

(ఈ సందర్భంగా శ్రీ ఈ టెల రాజేందర్, శ్రీ యస్వింరెడ్డి శ్రీనివాస రెడ్డి గార్లు “ఇలా మాటల్లాడటం అన్యాయం, మంచిది కాదు సార్” అని అన్నారు)

MR.SPEAKER: Please don't interrupt.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్కుమార్ రెడ్డిః మాకు ఇబ్బంది ఉంది, మాకు కర్మాలు ఉంటేనే బాగుంటుంది అన్నారు. నేను ఉదాహరణ చెబుతాను రాజేందర్ గారూ, ఉలిక్కి పడొర్దు. Srinivas garu, I request you to have some patience. నేను చెప్పడం అయిపోయిన తరువాత మీరు ఏం మాటల్లాడతారో మాటల్లాడండి.

అధ్యక్షా, కర్మాలులో పూలు అమ్ముకునే వారు కూడా అలంపూర్లో ఉండే దేవాలయాలకు కూడా పంపిస్తారు. కర్మాలు నుండే పూలు పంపించే ఒక ఆమె చెబుతూ రాష్ట్ర విభజనానంతరం నాపైన ట్యూక్ విధిస్తారా అని అడిగింది అంటే పూలు అమ్ముకోని బ్రతికేటువంటి ఆమెలో ఏంతబాధ ఉందో ఒకసారి ఆలోచన చేసుకోండి.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్ : (మైకు లేకుండా) ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్న మాటలు చాలా అన్యాయం సార్. వారు రాజ్యాంగానికి లోబడే మాటలాల్ని ఉంది సార్.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్కుమార్ రెడ్డి : వారు చెప్పిన మాటలను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ నుంచి పూలు వస్తాయి అని కాదు. రెండు రాష్ట్రాలుగా విడిపోయినప్పుడు ఈ రాష్ట్రం నుండి ఆ రాష్ట్రానికి పూలు పంపిస్తే ట్యూక్ కట్టే పరిస్థితి వస్తుందా అని వారు అడిగిన విషయాన్ని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మ.12.30 KU/JNV/MM

దానికి ఒక ఉదాహరణ ఇస్తాను, అదేమంటే.. మద్రాసు నుంచి ఆంధ్ర విడిపోయినప్పుడు 15, 20 సంవత్సరాల వరకు చిత్తరూ నుంచి రాయవెల్లారుకు, నెల్లారు నుంచి మద్రాస్ జనరల్ హెస్పిటల్లో ఉబ్బులు తీసుకోకుండా ఉచిత వైద్యం చేసేవారు. తరువాత 10, 15 సంవత్సరాల నుంచి 30 కి.మీ దూరంలో రాయవెల్లారుకు వైద్యం కొరకు వెళితే, వారు ఉచితంగా చూడటంలేదు, ఎంటర్టెన్ చేయడంలేదు, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఎలీఫిసి కూడా తీసుకోవడం లేదు. అదే పరిస్థితి ఇప్పుడు కూడా వస్తుందని ప్రజలు భయపడుతున్నారు. ఈ రోజు కాకపోయినా ఏదో ఒక రోజు విభజన భచ్చితంగా జరిగితే ఇటువంటి పరిస్థితులు వస్తాయని బాధపడుతున్నారు తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం లేదనేది ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. మాలికసదుపాయల విషయానికి వస్తే అంతా ప్రాదరాబాదులోనే కేంద్రికృతమై ఉంది, శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక కూడా ఇదే విషయాన్ని చెప్పింది.

(ఈ దశలో సభ్యులు నాగం జనార్థన రెడ్డి మరికొంతమంది సభ్యులు అభ్యంతరం తెలిపారు)

నిజాలు చెపితే ఉలిక్కి పడద్దండి, వాస్తవాలు గ్రహించాలి. వైద్య సదుపాయాలు కూడా హైదరాబాదులోనే కేంద్రిక్యతమై ఉన్నాయి. అన్ని రకాల జబ్బులకు మంచి ప్రైవేటు హోస్పిటల్స్ కానీ ప్రభుత్వ హోస్పిటల్స్ కానీ ఇక్కడే ఉన్నాయి. కాబట్టి విభజన జరిగితే వైద్య సదుపాయాల నిమిత్తం ప్రజలు ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనే పరిస్థితులు వస్తాయని ఒకసారి స్ఫ్టప్టంగా గమనించాలని నేను సభ్యులను కోరుత్తున్నాను.

(ఈ దశలో సిపిఐ పార్టీ సభ్యులు శ్రీ గుండా మల్టీఎంజినీయర్స్ గారు "తరువాత కూడా రావచ్చ" అని అన్నారు)

MR.SPEAKER: Please sit down.

శ్రీ ఎస్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : శ్రీకృష్ణ కమిటీ.... మీరూ నేను శాశ్వతం కాదు, ఈ రాష్ట్రానికి నేను 16 వ ముఖ్యమంత్రిని, దేశానికి 13 మంది ప్రధానులున్నారు, కానీ మనలను బట్టి విధానాలుండవు, వ్యక్తులు మారతారు, వ్యక్తులను బట్టి విధానాలు మారతాయి, విధానాలు మారినప్పుడు ప్రజలకు ఇబ్బందికరంగా ఉండకూడదు. 17, 18, 20 ముఖ్యమంతులుగా తెలంగాణా వారే అవండి, మేము బాధపడం. కానీ విభజన జరిగితే ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితున్నాయనే విషయాన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నానని సభాముఖంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. అదేకాదు, మీరు రాజకీయాల్లోకి వచ్చారు కాబట్టి కొంచెం చెప్పాలి, ఆరోజు పి.ఎస్ నర్సింహరావుగారు ప్రధాని అయ్యారంటే, సంజీవరెడ్డి గారు రాష్ట్రపతిగా అయ్యారంటే ఆంధ్రపదేశ్ వారిగా మనం గర్వపడ్డాం. ఇప్పుడు కూడా మనం గర్వపడుతున్నాం మన రాష్ట్రం నుంచి ఒకరు ప్రధానిగా, మరొకరు రాష్ట్రపతిగా అయినందుకు. 42మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఉంటేనే ఫిల్లీలో ఏ ప్రభుత్వమున్నా మనకు బలం మనకుంటుంది, ఈ సంఖ్య తగ్గితే మన బలం తగ్గిపోతుందనే విషయం మరచిపోవద్దని సభాముఖంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఊరికనే నన్ను రాజకీయాల్లోకి తెస్తున్నారు. శ్రీకృష్ణ కమిటీ ఏమి చెప్పిందంటే.. ప్రతి సంవత్సరం హైదరాబాదు కార్బోవెన్కు 10.6 శాతం జనాభా మైగ్రేట్ అవుతున్నారని, ఈ 10.6 శాతంలో 15.9 శాతం ఉద్యోగాల కోసం, 57.4 శాతం ఎంప్లాయ్మెంట్ అండ్ బిజినెస్ కోసం, 24 శాతం చదువుకోసం వస్తున్నారని చెప్పారు. చదువుకు సంబంధించి కూడా హైదరాబాదు మనకు ఒక ప్రధానమైన నగరం, హైదరాబాదు ప్రపంచ భ్యాతి, కీర్తి గడించిన నగరం. దీన్ని ఇంకా అభివృద్ధి చేయాల్సిన ఆస్కారం, అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నారు. ఇప్పుడే నా మిత్రుడు నాగేందర్ హైదరాబాదు గురించి ఎవరూ మాటల్లాడలేరని చెపుతున్నాడు.

ارے ہم حیدر آبادی میں! اُل کر رہنا، وہی ہماری سوچ ہے، ہم وہی کر رہے ہیں۔

(ఈ దశలో ట్రైజరీ బెంచెన్ వైపున ఉన్న కొంతమంది సభ్యులు బల్లలు చరిచి తమ హర్షాన్ని వ్యక్తం చేశారు)

అనే అంశం మరచిపోవడ్ని నేను కోరుతున్నాను. నాకు నాగేందర్తో చాలా చిన్నప్పటి నుంచి, నేను కళాశాలలో ఎన్నికల్లో నిలబడినప్పటి నుంచి మంచి మంచి సంబంధాలున్నాయి. అదే విధంగా చాలామందితో నాకు ఇటువంటి సబంధాలున్నాయి. మనకు ఉండే ఉద్యోగాలన్నీ కూడా గ్రాస్-1 కన్నా పైన అంటే ఐఎస్, ఐపిఎస్ లాంటిని 1500 నుంచి 2000 ఉంటాయి. దాంట్లో 45 నుంచి 50 శాతం బయటి రాష్ట్రాల వారుంటారు. మన రాష్ట్రంలో ఉన్నత పదవుల్లో ఉండాలనుకున్న వారు, బాగా చదువుకున్న వారు 1000 నుంచి 1200 మంది మాత్రమే ఉన్నతమైన ఉద్యోగాల్లో ఉంటారు. ప్రస్తుతం విద్య బాగా పెరిగిపోయింది కాబట్టి మిగిలిన వారు ఎక్కువగా ప్రైవేటు ఉద్యోగాల్లో ఉంటారు. అందుకని యువకులు ప్రైవేటు ఉద్యోగాలను కోల్పోయే పరిస్థితులు కల్పించకూడదు. ప్రతి ఒక్కరికి అవకాశం వచ్చే విధంగా ఉండాలని నేను కోరుతున్నాను. ప్రౌదరాబాదులో ఎన్నో అభివృద్ధి కార్బూకమాలు చేశాం ప్రస్తుతం వాటి లోతుల్లోకి పోవాల్సిన అవసరంలేదు. ప్రౌదరాబాదులో ఎంత ఖర్చు పెట్టినా కూడా, ఎంత ఖర్చు పెట్టారు, ఎందుకు ఖర్చు పెట్టారు అని మీరు ఎవరూ అడగలేదు.

(ఈ దశలో ట్రైజరీ బెంచెన్ వైపున ఉన్న కొంతమంది సభ్యులు బల్లలు చరిచి తమ హర్షాన్ని వ్యక్తం చేశారు)

ఎందుకంటే ఇది మనది, మనందరిది. ఈ ప్రౌదరాబాదు అన్ని నగరాల కంటే బాగుండాలని ఆలోచన చేశాం కాబట్టే ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉన్న కూడా ఖర్చుపెట్టి ప్రౌదరాబాదు నగరాన్ని ఉన్నతమైన స్థానంలోకి తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేశాం. ప్రౌదరాబాదు చుట్టూప్రక్కల మెదక్, నల్గొండ, రంగారెడ్డి, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాల్లో పరిశ్రమలు వచ్చాయంటే, దానికి కారణం ప్రౌదరాబాదుకు దగ్గరలో ఉండాలనే ఉచ్చేశ్యంతోనే వచ్చాయనే విషయం మనం మరచిపోకూడదు. విభజన వల్ల ప్రౌదరాబాదులో అభివృద్ధి ఆగిపోకూడదు, కలిసుంటే అభివృద్ధి బాగా జరుగుతుంది, పెట్టుబడులు బాగా వస్తాయి, పెట్టుబడులు బయట నుంచి కూడా వస్తాయని కూడా నాకు నమ్మకం ఉందని ఆశిస్తున్నాను. ఇది గాక చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది లా అండ్ ఆర్డర్. దీన్ని ఈ బిల్లులో ఆషోమాషోగా తయారు చేశారు. అంధ్రప్రదేశ్ గురించి కానీ, ప్రౌదరాబాదు గురించి కానీ తెలిసిన వారు ఎవరూ ఈ విధంగా బిల్లును తయారు చేయలేరు. ఇవన్నీ కూడా చాలా సెన్యూటివ్ అంశాలు. ఒక చిన్న ఇబ్బంది వస్తే పరిస్థితులు ఎక్కడికో వెళ్లిపోతాయి. ప్రౌదరాబాదులో గానీ, తెలంగాణాలో గానీ Hypersensitive ప్రాంతాలు చాలా ఉన్నాయి. ఒక దగ్గర మత కల్తోలాలు కానీ, మరేదైనా పరిస్థితులు కానీ వచ్చాయంటే...

(ఈ దశలో సభ్యులు శ్రీ నాగం జనార్థన రెడ్డి గారు లేచి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు)

చాలా వచ్చాయి, చాలా మంది చనిపోయారు, మీరు వాస్తవాలనుంచి దూరంగా పోవాలంటే కుదరదు, వాస్తవాలకు మనం దగ్గరగా ఉండాలి, వాస్తవాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయో మనం గమనించి ముందుకు వెళ్లాలి, వాస్తవాలకు దూరంగా పోకూడదు.

MR.SPEAKER: Yes, don't interrupt.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అంధ్రప్రదేశ్‌లో మత కలహాల వల్ల 35 సంవత్సరాల్లో 400 మంది చనిపోయారు, దాదాపు 3000 మందికి ఇబ్బందికరమైన గాయాలు తగిలాయి. ఇది చాలా సెన్యూటివ్ ఏరియా, ఒక చిన్న అంశం వచ్చినా కార్బ్రిచ్యూ లాగా లాగా విస్తరించే ప్రమాదం ఉంది. ఎవరు పరిపోలిస్తున్నా చాలా జాగ్రత్తగా చూసుకోవలసిన అంశం ఇది. మనకు ఉన్న పరిస్థితులో ఎప్పుడు వినాయక చవితి వచ్చినా, రంజాన్ వచ్చినా సుమారు 25000 మంది పోలీసులను ఈ 13 జిల్లాలనుంచి తీసుకొని వచ్చి మనం ఇక్కడ సెక్యూరిటీ పెట్టడం జరుగుతుంది. మనం ఒక మాసమో, రెండు మాసాలో లేక అవసరం ఉన్నప్పుడు ఈ సెక్యూరిటీని వాడుతాం. అటువంటిది ఈ 13 జిల్లాలనుంచి సెక్యూరిటీని ఎందుకు తెస్తామంటే.. తెలంగాణా జిల్లాలనుంచి సెక్యూరిటీని ఇంచేయరు. అక్కడ కూడా సెన్యూటివ్ ఏరియాలో ఏదైనా ప్రమాదం వస్తే ఫీర్ అవ్ అయ్యే ప్రమాదం ఉందని, సుమారు 25000 మంది పోలీసులను ఈ 13 జిల్లాలనుంచి తీసుకొని వచ్చి ప్రార్దరాబాదులో పెట్టడం జరుగుతుంది. ఇది ఉజ్జ్వల్యంపుగా తెలంగాణాలో ఉండే పోలీసుకు 40 శాతం. ఒకవేళ విభజన జరిగితే అదనంగా 40 శాతం పోలీసులను మీరు సంవత్సరం పొడవునా ఒక మాసానికో, రెండు మాసాలకో రిక్రూట్చేసి పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. ఆ విధంగా రిక్రూట్ చేసుకోకపోతే ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులోస్తాయిని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

మ. 12.40 కె.ఆర్.ఆర్./ప్ర.ఎం.ఆర్.

(Responding to the interruption from Sri K.T.R) నువ్వు, నేను పర్మానెంట్ కాదు సోదరా, We are all passengers in the Train. మనం టెంపరరీ. ఈరోజు ఒక విధంగా ఉండోచ్చు, రేపు వేరే విధంగా అపుతుంది, ఎల్లుండి వేరే విధంగా అపుతుంది. అందుకే నీటిపారుదల విషయంలో అంత గట్టిగా మాట్లాడవలసిన అవసరం వచ్చింది. అధ్యక్ష, గౌరవ ప్రధానమంత్రిగారి స్టేట్మెంట్స్

On 13-4-2006 the Prime Minister said in the Chief Ministers Conference:

"Naxalism is the single biggest internal security challenge ever faced by the country."

On 20-12-2007 the Prime Minister said in the Chief Ministers conference on Internal security:

"Not a day passed without an incidence of left wing extremism taking place somewhere rather we cannot rest in peace till we have eliminated this virus." ఇది ప్రధానమంత్రిగారి వ్యాఖ్య.

In 2009 in the D.G.Ps and I.Gs conference, the Prime Minister said:

“The Left wing extremism is perhaps the greatest internal security threat our country faces.”

(తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

Irrelevant and irrational talk is not correct. మీరు కొంచెం ఓపిగ్గా వినండి. 21.04.2010వ సంవత్సరంలో 75 మంది సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ జవాన్లు చనిపోయినప్పుడు ప్రేస్‌మీటింగ్‌లో గారవ ప్రధానమంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ “Left wing extremism is the greatest internal security threat faced by the nation. Recent events have underscored the need for urgent and considered action to root out this problem.”

On 23-5-2010 in Chief Ministers Conference on internal security, the Prime Minister said:

“Naxalisim remains the biggest internal security challenge facing our country. It is imperative need to control the left wing extremism for a country's growth.”

On 6-6-2013 in Chief Minister's conference on Internal Security the Prime Minister said:

“Left wing extremism is a very great threat to the nation and the states shall come up with concrete measures to deal with.” నాకు తెలిసి ప్రధానమంత్రిగారు పది సంవత్సరాల్లో ఇన్ని సార్లు దేశానికి ఇంత పెద్ద క్రీట్ ఉన్నదని ఏ ఒక్క అంశం పైన చెపులేదు. ఈరోజు నేను ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే కేంద్రంలో ఉన్న ఎక్కువ శాతం మాహోయస్టు నాయ కత్వం అంతా కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌దే. దీంట్లో తెలంగాణ ప్రాంతం వారు నాయకులుగా ఎక్కువ భాగం ఉన్నారు. మీరు బాగా గమనించండి. తెలంగాణ ఒకటే నక్సలిజింటే ఎఫ్స్‌ఎస్ అవుతుందని నేను ఏరోజు కూడా చెపులేదు. రెండు రాష్ట్రాలకు పూర్తిగా ఇబ్బందికర పరిస్థితులు వస్తాయి. ఇప్పుడు పోలీస్ ఫోర్స్ ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి, మనం అన్నివిధాలా, గట్టిగా ఎదుర్కొనుతున్నాం. ఎకనామిక్ వెల్ఫేర్ ప్రోగ్రామ్స్, సోషల్ వెల్ఫేర్ ప్రోగ్రామ్స్, మనకు సమర్థ వంతమైన పోలీసు బలగాలు ఉన్నాయి కాబట్టి మనం ఎదుర్కొనుతున్నాం. ఇలా కానట్టయితే రెండు రాష్ట్రాలకు ఇబ్బందికర పరిస్థితులు వస్తాయి. ఒక రాష్ట్రానికి ముప్పు ఉంటే మొత్తం దేశానికి ముప్పు కలిగే పరిస్థితి. అటువంటిది రెండు రాష్ట్రాలు వేరైనప్పుడు, చిన్న రాష్ట్రాలు అయినప్పుడు, పోలీసు బలగాలు తగినప్పుడు నక్సలైట్స్ విజృంఖించే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఇటువంటి ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఉంటాయి. ఈ విషయమై కూడా మనం ఆలోచించాలి. రాష్ట్రం గురించి, దేశం గురించి మనమందరం ఒకసారి కలిసికట్టగా కూర్చుని ఆలోచించాల్సిన అవసరముందని చెప్పడం కోసమే ఇవన్నీ కూడా చెప్పాలినప్పోంది.

రెండు రాష్ట్రాలుగా ఏర్పడితే వచ్చే ఆర్థిక ఇబ్బందుల గురించి చెప్పాను. Annual Plan 2013-14 వ సంవత్సరంలో అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పాన్ బడ్జెట్ సుమారుగా రూ.53,000 కోట్లు. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్ర పాన్ బడ్జెట్ ఆ రాష్ట్ర విద్యుత్ శాఖ రెవిన్యూ రూ.9000 కోట్లు కలుపువకొని రూ.69,000 కోట్లు గా ఉంది. అదే విధంగా మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాన్ బడ్జెట్, ఆ రాష్ట్ర విద్యుత్, ఆర్.టి.సి. మొదలగు వాటి రెవిన్యూతో కలుపుకొని రూ.80,000 కోట్లుగా ఉంది. ఆ విధంగా పాన్ బడ్జెట్లో మనది సికెండ్ హాయ్స్ప్ పాజిప్స్ లో ఉంది. వచ్చే ఐదు సంవత్సరాల్లో మన రాష్ట్ర పాన్ బడ్జెట్ హాయ్స్ప్ పాజిప్స్ పాజిప్స్ కు వస్తుంది. ఎప్పుడు కూడా మన రెవిన్యూ జనరేవ్న బట్టే పాన్ బడ్జెట్ ఉంటుంది. రానున్న ఐదు సంవత్సరాల్లో సుమారుగా రూ.3,40,000 కోట్లు పైచిలుకు పాన్ బడ్జెట్ మన రాష్ట్ర నికి వచ్చే ఆస్కారం ఉంటుంది. ఎప్పుడూ కూడా మన భర్యులతో పాటు ఆదాయం కూడా పెరిగిన ప్పుడు మాత్రమే పాన్ బడ్జెట్ ఎక్కువ వస్తుంది. అప్పుడు మాత్రమే ప్రజలకు సంబంధించిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు భర్యు పెట్టేందుకు అవకాశం ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. జి.ఎస్.డి.పి., జి.డి.పి. వాటి వైపు పోనక్కర్దేదు. మొన్న ఒకసారి నేను చెప్పాను. నేను ముఖ్యమంత్రి అయిన రోజకి ప్రభుత్వం చెల్లించాల్సిన అప్పులు సుమారుగా రూ.15,367 కోట్లు ఉంది. దీంట్లో విద్యుత్ కి సంబంధించిన బకాయిలను బాండ్స్ ఇవ్వడం ద్వారా సుమారుగా రూ.7,300 కోట్లు సెటీల్ చేయడం జరిగింది. మిగతాది అంతా ఇంటర్వల్ జనరేవ్న ద్వారా చేసుకోగలిగాము. మనది పెద్ద రాష్ట్రం కాబట్టి, వనరులు ఉన్నాయి. జాగ్రత్తగా ప్రీమ్లెన్ చేసుకుని ముందుకు పోగలిగాము. దీనితో పాటు మనం పెద్ద ఎత్తున కొత్త సంక్షేమ కార్యక్రమాలను కూడా ప్రజల్లోకి తీసుకురాగలిగాం. నిధులు ఉంటేనే ఏ సంక్షేమ కార్యక్రమం అయినా, ఏ అభివృద్ధి అయినా జరుగుతుంది తప్ప, నిధులు లేకుండా జరగదు. నిధుల అవసరం రాష్ట్రానికి ఎంతో ఉంది. ఉన్న నిధులను మనం ఏ విధంగా ప్రీమ్లెన్ చేసుకోవాలనే ఆలోచన చేయాలి. ఈ రోజన సంక్షేమానికి సంవత్సరానికి సుమారు రూ.28,000 కోట్లు భర్యు పెడుతున్నాం. ఈ సంక్షేమ ఫలాలు 8 కోట్ల 50 లక్షల కుటుంబాలకు చేరుతోంది. అంటే ఒక్క కుటుంబానికి 2, 3, 4 సంక్షేమ కార్యక్రమ ఫలాలు చేరుతున్నాయి. ఇవన్నీ ఏవిధంగా అందుతున్నాయి? 32,00,00 లక్షల మందికి ఉచిత విద్యుత్, 7.5 కోట్ల మందికి బియ్యం, దాదాపు 25 లక్షల మంది విద్యార్థులకు స్కూలర్సిప్ప్స్, ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ద్వారా దాదాపు రెండు లక్షల కుటుంబాలకు వైద్య సదుపాయం, ప్రతీ సంవత్సరం 8, 9 లక్షల మంది హాసింగ్ ద్వారా లభ్య పొందుతున్నారు. ఇబ్బంది వచ్చిన సందర్భాల్లో సుమారు 40 నుండి 50 లక్షల మంది రైతులకు ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ ఇవ్వగలుగుతున్నాం..... 95 లక్షల మంది రైతులు వడ్డి లేని ఒక లక్ష రూపాయల లోపు రుణాలు తీసుకున్న రైతులు సుమారుగా 95 లక్షల మంది ఉంటే, వారు తీసుకున్న రుణాలపై వడ్డిని పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది. ఒక సంవత్సర కాలంలో కట్టాల్సిన పంట రుణాం బ్యాంకులో చెల్లించగానే, వెనువెంటనే ప్రభుత్వం నుంచి ఆన్లైన్ ద్వారా వాళ్ళ అకొంట లోకి ఆ డబ్బు చేరుతుంది. ఆ విధంగా ఈ ఒక సంవత్సరంలో ఇప్పటికి రూ.500 కోట్లు పైచిలుకు మొత్తాన్ని రైతులకు వాళ్ళ అకొంటలో ఆన్లైన్ ద్వారా జమచేయడం జరిగింది. అది రూ.1000 కోట్లు వరకు ఉంటుందని అనుకోంటున్నాం. మహిళా గ్రాపుల్లో ఉన్న సుమారు కోటి 38 లక్షల మంది మహిళలకు రూ.1400 కోట్లను వడ్డి లేని రుణాలుగా ఇవ్వగలుగుతున్నాం. దేశంలో మహి

శలు తీసుకొంటున్న రుణాల్లో యాభై శాతం కంటే ఎక్కువగా మన రాష్ట్రంలో మహిళలు తీసుకోగలుగుతుండటం గర్వ కారణం.

(అధికార పార్టీ వాళ్ల చప్పటు చరిచారు)

ఎస్సీ, ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్సు పెద్ద ఎత్తున మనం చేయగలిగాం. ఉద్యమాల్లో ఉండి ప్రీమ్స్లైన్ చేయలేకపోయాం. కనీసం 5, 6 సంవత్సరాల పాటు సరైన మార్గంలో పెట్టగలిగితే, ఎస్సీ, ఎస్సీలందరికీ ఈ ఫలాలు చేరుతాయి. వారు ఎప్పరి కంటే తక్కువ కాదు. వారికి సమాన అవకాశాలు వస్తే, వారు కూడా అందరికంటే బాగా అభివృద్ధి చెందగలుగుతారని ఆ ఆశ ఉంది. పేరివిజన్ కమీషన్ వల్ల జీతాలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. పి.ఆర్.సి. వల్ల జీతాల కొరకు రూ.9,000 కోట్ల నుంచి రూ.10,000 కోట్లు వరకు అదనంగా ఖర్చుతుంది. ఈ సంవత్సరానికి జీతాల కొరకు దాదాపు రూ.50 వేల కోట్లు చెల్లించాలిన పరిస్థితి ఉంటే, వచ్చే సంవత్సరానికి అది రూ.60 వేల కోట్లు అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. ప్రస్తుతం ఒక్క రాష్ట్రమే కాబట్టి, రాజధానికి అయ్యే ఖర్చు సుమారుగా రూ.4,000కోట్లు. అయితే రెండు రాష్ట్రాలైతే రెండు రాజధానులకు అయ్యే ఖర్చు యాభై శాతం మేరకు పెరుగుతుంది. అంటే రూ.2,000 కోట్లు అదనంగా ఖర్చు అవుతుంది. కాబోయే ఖర్చుకు సమానంగా రెవెన్యూను జనరేట్ చేసుకోవాలి. రాష్ట్రానికి వచ్చే రెవెన్యూ కన్నా అయ్యే ఖర్చులు పెరిగి పోతే, అభివృద్ధికి, వెల్ఫెర్ స్మీమ్స్కి నిధులు ఉండవు అనేది తెలియజేస్తున్నాను.

మ.12.50 KRR-GRV

ఒక ప్రక్క ‘లా అండ్ ఆర్డర్’, ఒక ప్రక్క ‘ఇరిగేషన్’, ఒక ప్రక్క ‘పవర్’... మన దగ్గర నిధులు ఉన్నాయి కాబట్టే ఇంత పెద్ద ఎత్తున పవర్ సబ్సిడీ ఇప్పగలిగాం. మన దగ్గర నిధులున్నాయి కాబట్టే ఇటువంటివన్నీ కూడా చేయగలుగుతున్నాం.

హైదరాబాద్కు సంబంధించిన జనాభా పెరుగుదల రేటును ఒకసారి పరిశీలించాలిన అవసరముంది. ప్రతి పది సంవత్సరాలకొకసారి చోప్పున ప్రభుత్వ జనాభా లెక్కల నివాలు గమనించినట్టే, 1981 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎం.సి.పోచ్. పరిధిలో 21,90,000 మంది నివసిస్తుండగా, హైదరాబాద్ చుట్టూప్రక్కల 1,84,000 మంది నివసముంటున్నారు. 1991 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎం.సి.పోచ్. పరిధిలో 30,50,000 మంది నివసిస్తుండగా, హైదరాబాద్ చుట్టూప్రక్కల 13,30,000 మంది నివసముంటున్నారు. 2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎం.సి.పోచ్. పరిధిలో 36,30,000 మంది నివసిస్తుండగా, హైదరాబాద్ చుట్టూప్రక్కల 21,60,000 మంది నివసముంటున్నారు. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎం.సి.పోచ్. పరిధిలో 39,43,000 మంది నివసిస్తుండగా, హైదరాబాద్ చుట్టూప్రక్కల 28,66,000 మంది నివసముంటున్నారు. అంటే, దాదాపు హైదరాబాద్లో నివసిస్తున్న ప్రజల సంఖ్యకు దగ్గరగా చుట్టూప్రక్కల నివసిస్తున్న వారి సంఖ్య పెరిగింది. నియోజక వర్గాల విషయంలో చూసినా కూడా 10 నుండి 12 నియోజక వర్గాలు సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో తగ్గితే, తెలంగాణ ప్రాంతంలో పెరిగాయి. ఎందుకంటే, చాలా చేట్ల నుండి

చాలా మంది ప్రజలు వ్యాపారాలు చేసుకోవడానికి గానీ, చదువుకోవడంకోసం గానీ వస్తూండడం వల్లనే ఈ విధంగా జనాభా రేటు పెరగడం జరిగింది.

జడీషియరీలో ఎంప్లౌయ్‌మెంట్ అంతా ఏకపక్షంగా ఒక ప్రాంతం వారికి జరిగిందని శ్రీ ఈచెల రాజేందర్ గారు, ఇంకా చాలా మంది మాటల్చారు. జడీషియరీకి, మనకూ ఏ సంబంధమా లేదు. కోర్సులకు సంబంధించిన రిక్రూట్‌మెంట్స్ వాళ్ళ చేసుకుంటారు. మీరు చెప్పిన లెక్కలు నిజమో, అబద్ధమో నాకు తెలియదు. వారే పరీక్ష నిర్వహించుకొని, వారి పద్ధతిలోనే వారు రిక్రూట్ చేసుకుంటారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయదు. వాళ్ళ రిక్రూట్ చేసేప్పుడు 'స్టేట్'ని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకుంటారు. అందులో ఏమైనా లోపాలు జరిగివుంటే ఇక్కడున్న ముఖ్యమంత్రులకు అంటగట్టకండి. అది మాకు సంబంధం లేని విషయం. ఇందులో ఏమైనా ఇబ్బందులుంటే వాటినన్నింటినీ పాందుపరచి ఒక లెటర్ రూపంలో ఇస్తే, భీఫ్ జస్టీస్ గారిని కలిసి రెప్రషెంట్ చేస్తాను. ఏ ఒక్క ప్రాంతం వారికి కూడా ఇబ్బంది కలిగించే విధమైన పరిష్కారిని ఎవరూ కలిగించకూడని నమ్మేవాడిని నేను. మాకు తెలంగాణ ప్రజలంటే ప్రేమలేదని, మనసు లేదని ఎవరూ చెప్పకండి. ఆ మాటలు వింటూంటే మాకు బాధ కలుగుతుంది. ప్రత్యేకంగా నాకు చాలా బాధ కలుగుతుంది. ఎందుకంటే, నేను ఇక్కడే పుట్టి, ఇక్కడే పెరిగిన వాడిని, ఇక్కడే చదువుకున్న వాడిని. నా స్నేహితులంతా చాలా మంది తెలంగాణ వారే. నేను ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత నా మొదటి ప్రకటన చేస్తూ 'నేను హైదరాబాదీని' అని చెప్పాను. నడకలో, సైకిల్లో, మోటర్ సైకిల్లో, బస్సులో, కార్లో, ఇప్పుడు కాన్వాయ్‌లో గానీ నేను హైదరాబాదులో తిరిగనన్ని గల్లిలు మీ తెలంగాణ వారు ఎవరూ కూడా తిరిగి ఉండరు. అంత బాగా ఈ హైదరాబాద్ తెలును నాకు. హైదరాబాద్ కాదు, నిజాముబాద్, కరీంనగర్, మెట్‌పల్లి, అదిలాబాద్‌కూ వచ్చాను.

తెలంగాణతో నాకున్న సంబంధాలు ఇంతా అంతా కావు. తెలంగాణ వారు ఎందుకు బాధపడుతున్నారు. ఏయే అంశాలు వారిని బాధ కల్గిస్తున్నాయి. ఆ బాధను తొలగించే ప్రయత్నం చేయాలని నేను విశ్లేషణ చేశాను. రాష్ట్రం గురించి మేము నిర్ణయం తీసుకోలేము. కానీ, వారి బాధను తొలగించాల్సిన బాధ్యత నాపై ఉందని, ముఖ్యమంత్రి పదవి చేపట్టిన తరువాత నా ప్రయత్నం నేను చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో మొట్టమొదటి అడ్వైటేట్ జనరల్ పోస్టును తెలంగాణ వారికి ఇచ్చాను. 1956 నుంచి ఇప్పటి వరకు అడ్వైటేట్ జనరల్గా ఒక్క తెలంగాణ వ్యక్తి కూడా లేరంటే నిజంగా నాకూ ఆశ్చర్యమే. పట్టిక ప్రాసిక్యాటర్ గా తెలంగాణ వాళ్ళ ఇప్పటికి కూడా ఉన్నారు. మీకు తెలియదు. మీ ఆదిలాబాదు వ్యక్తి పట్టిక ప్రాసిక్యాటర్ గా ఉన్నారు. అడ్వైటేట్ జనరల్, పట్టిక ప్రాసిక్యాటర్, లా సెక్రటరీ ముగ్గురు కూడా తెలంగాణ వాళ్ళే. ఇద్దరు లా సెక్రటరీలు తెలంగాణ వాళ్ళు ఉన్నారు. ఒక్క ఆంధ్ర వ్యక్తి గానీ, రాయలీమ వ్యక్తి గానీ తెలంగాణ వారిని ఎందుకు పెట్టారని ఇంతవరకు నన్ను అడగలేదు. ఎందుకంటే ఆ దృష్టితో మేము చూడము. ఆ దృష్టి మాకు లేదు. కాంపిటెంట్ పర్సన్ ఉన్నప్పుడు ఖచ్చితంగా చేయాలి. చేసి తీరాలి, చెయ్యాలిన బాధ్యత మాపై ఉంది. చేస్తాము, ఇంకా ఎక్కువ చెయ్యాలిన అవసరం కూడా ఉంది. ఎక్కడెక్కడ మీకు బాధ కలిగిస్తుందో, ఆ బాధను తొలగించే ప్రయత్నం చేశాం తప్ప, మీకు కొత్త బాధను కలిగించే

విధంగా నేనెప్పుడూ చేయలేదు. నాతోపాటు ఉన్న ఎం.ఎల్.ఎ.లు గానీ, మినిష్టర్లు గానీ ప్రజల్లో ఎంతో ఇబ్బంది ఉన్న కూడా నాకూ, ఈ ప్రభుత్వానికి నూటికి నూరు శాతం సహకరించారు. ఈ విషయాన్ని మా నాయకురాలు శ్రీమతి సోనియా గాంధీ గారికి కూడా చెప్పాను. మా ప్రభుత్వాన్ని ఓడించడానికి, నో కాన్సిడెన్స్ మొప్పేను పెట్టిపెప్పుడు వాళ్ళని ఎంత ఒత్తిడికి గురిచేశారో నాకూ తెలుసు, వాళ్ళకూ తెలుసు. ఏమేమి ప్రలోభాలు పెట్టే ప్రయత్నం చేశారో. కానీ, తెలంగాణ ఎం.ఎల్.ఎ.లో ఒక్కరు కూడా ఆ ప్రలోభాలకు లొంగలేదు అనే విషయం నేను ఈ సభా ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో బ్రైజర్ బంచెన్ నుండి బల్లలు చరుస్తూ, హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

ఎందుకంటే, నాకు వారి మీద ప్రేమ ఉన్నది. ఇక్కడ ఉన్నది నా ప్రేమ వారిపై గానీ, వారి ప్రేమ నాపై కాదు. ఇది ప్రజల సమస్య. రాష్ట్రం విడిపోతే ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు శాశ్వతంగా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు వస్తాయనే బాధకో చెప్పున్నానే గానీ, వేరే ఉద్దేశం లేదని ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

తెలంగాణ ఉద్యోగులు వచ్చి మాకు ఎన్నో సమస్యలు ఉంటాయి. మా సమస్యలు చెప్పుకోవడానికి ఒక జడ్డి గారిని నియమించమని అడిగితే, జస్టిష్ శ్రీ రాయ్కోటే గారిని నియమించడం జరిగింది. కానీ, నియమకం జరిగిన తరువాత, తెలంగాణ ఉద్యోగులు నన్ను కలసి, మా తెలంగాణకు చెందిన జడ్డి గారిని నియమిస్తారని మేము అనుకోలేదు, చాలా సంతోషం అని వాళ్ళు చెప్పేదాకా, నాకు కూడా తెలేదు. ఎందుకంటే ఏ ప్రాంతానికి అన్యాయం జరగకూడదు, అందరికీ ఒక నమ్మకాన్ని కలిగించాలి అనే ఉద్దేశంతో ఆయనను నియమించడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఏ బాధ ఉన్న కూడా తగ్గించాలి. ఏలైనంత వరకు బాధ లేకుండా చూడాలనే ఉద్దేశంతో చేయడం జరుగింది.

ప్రాణహిత-చేవెళ్ల ప్రాజెక్ట్ గురించి మహోరాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి, వారితో ఒక అగ్రమెంట్ చేసుకుని, పోలవరం ప్రాజెక్టు వలె ఇబ్బందులు రాకుండా చేయాలని, ప్రాణహిత-చేవెళ్ల ప్రాజెక్ట్ కూడా జాతీయ ప్రాజెక్ట్ చేయాలని పదే పదే చెప్పడం జరిగింది. జాతీయ ప్రాజెక్ట్ చేయాలంటే అన్ని క్లియరెన్స్ రావాలి. ఈ క్లియరెన్స్ లేనిది జాతీయ ప్రాజెక్ట్ జరగదు. క్లియరెన్స్ అన్ని తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని, నేను ముఖ్యమంత్రిగా అయిన తర్వాత దాదాపు తెచ్చిది క్లియరెన్స్ తీసుకురావడం జరిగింది. ఇంకా కొన్ని క్లియరెన్స్ రావలసి ఉంది. మిగతా క్లియరెన్స్ కూడా తెచ్చి ఆ ప్రాజెక్టు వేగవంతంగా పూర్తి చేయాలని చూస్తున్నాం. ఎకరాకు లిష్ట్ చేయడానికి కరంట్ ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుందని నీటి వినియోగం గురించి ఒక రిపూ మీటింగ్లో చెప్పారు. నిజమే. నీరు లేనప్పుడు నీటిని జాడీపియస్గా వాడుకుని, వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు, ప్రాదరాబాదుకు త్రాగు నీరు ఎకనామిక్ ల్స్గా చేసుకునేందుకు ఆస్కారం ఉంది. లిష్ట్ చేసుకునేందుకు ఎక్కువ ఖర్చు అయినా కూడా, నీరు కావాలి కాబట్టి ఏదో విధంగా ఫైనాన్స్చియల్

ప్రాకేజీ చేయాలి. వాటికి పైనాస్టియల్ ప్రాకేజీ వస్తే, కరంటు ఖర్చు ఎక్కువగా ఉన్న కూడా, viable projectగా చేయాలి. Economicalగా అది viability ఉంటే అది కొనసాగుతుంది. లేకపోతే ప్రభుత్వంలో ఎవరున్నా కూడా ఇబ్బంది వస్తుందని, viability కోసం work out చేయమని చెప్పాం.

మ.1.00 /NSK-KSV

కంతనపల్లి ప్రాజెక్టు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ గారు మంజారు చేయమని ఎంతో ఒత్తిడి తీసుకొని వస్తే మంజారు చేశాను. తెలంగాణ వస్తుందని, ఇప్పుడు ఎందుకు చేస్తున్నారని కొందరంటున్నారు. దాని విషయంలో ఏదో మతలబు ఉందని నాకు నింద వచ్చింది. మంజారు చేస్తే ఒక ఇబ్బంది, మంజారు చేయకుండా ఉంటే పక్షపాతమంటారు. ఇలా ఉంటే నేను ఎలా పని చేసేది? ఇందులో మతలబు ఏమీ లేదు. ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని మీరు ఒత్తిడి పడితేనే చేశాను. ముఖ్యమంత్రిగా ఏ ప్రాజెక్టునెనా చేయాలంటే అన్ని ప్రాంతాల వారి ఆభిప్రాయాలను తీసుకొని చేయాల్సి ఉంటుంది. ప్రాజెక్టులు త్వరగా పూర్తి చేసి, రైతులకు త్వరగా నీరు అందిస్తేనే ఉపయోగకరంగా ఉంటుందనే ఆలోచనతో నేనున్నానని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రాణహిత-చేవెళ్ళ ప్రాజెక్టుకు మూడు పర్మిషన్లు రావాలి. వాటిని వేగవంతంగా పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నానని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకోక విషయం, మా తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రులను సీమాంధ్ర వారు ఇంటికి పంపిస్తారని చెబుతుంటారు.

(అంతరాయం)

నలుగురు ముఖ్యమంత్రులున్నారు, శ్రీ పీ.వి. నరసింహ్ రావు గారు, శ్రీ మరి చెన్నారెడ్డి గారు (రెండు సార్లు ముఖ్యమంత్రి), శ్రీ టి.అంజయ గారు, శ్రీ జలగం వెంగళరావు గారు. శ్రీ భవనం వెంకటాం గారిని, శ్రీ ఎన్.జనార్థన్ రెడ్డి గారిని, శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కర రెడ్డి గారిని తెలంగాణ వారు తీసేశారా? తీసేది, పెట్టేది కాంగ్రెస్ హైకమాండ్ మాత్రమే. తెలంగాణ ప్రాంతానికి పదవులు కేటాయించడంలో కొంత అన్యాయం జరిగిందని కాంగ్రెస్ హైకమాండ్ చెప్పింది. ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి పదవులలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగివుంటే దానికి మీరు కారణమని, మేము కాదని స్పష్టంగా చెప్పాను. తెలంగాణ ప్రాంతానికి ముఖ్యమంత్రి పదవి ఇవ్వకుంటే దానికి ఈ రాష్ట్రాన్ని విభజించాలా? ఒకసారి ఆలోచన చేసుకోండి. మేము ఎవరీకీ వ్యతిరేకం కాదు. ఒకరిని పదవి నుంచి తొలగిస్తే, అతను తెలంగాణ వ్యక్తి కాబట్టే ఆ పదవి నుంచి తీసేశారంటే పొరపాటు. అది మంచిది పద్ధతి కాదు. ముఖ్యమంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు తెలంగాణ ప్రాంతం వారి నుండి సీమాంధ్ర ప్రాంతం వారికి, సీమాంధ్ర ప్రాంతం వారి నుండి తెలంగాణ ప్రాంతం వారికి కొన్ని ఇబ్బందులు ఉండవచ్చు. కాని ఎవరు కూడా ఎవరినీ తీయలేదు. అప్పుడున్న పరిస్థితులు, అంశాల వల్ల ఒకరిని ఒకరితో రీఫ్లెక్స్ చేయడం జరిగింది తప్ప వేరే ఉధేశం లేదని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు ఇంకోక విషయం సూచించాను it is irrelevant, ఈ రోజు దానిని గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు కాని చెప్పాల్సిన బాధ్యత నాట్టే ఉన్నది.

శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్ట్ వచ్చిన తరువాత తెలంగాణకు ఒక ప్యాకేజ్ ఇవ్వాలని కేంద్రానికి, అధిస్థానానికి లేఖ ఇచ్చాను. విద్య, ఆరోగ్యం, సిగ్రెల్ డెవలమెంట్, న్యవసాయం, విద్యుత్ రంగాలకు గాను దాదాపు రూ.1,17,000 కోట్లు కేటాయించాలని వీటిలో కూడా ఎస్టీలు, ఎస్టీలు, బీసీలు, మైనారిటీలు కవర్ అయ్యి విధంగా ఉండాలని కోరడం జరిగింది.

(సభకు అంతరాయం)

(ఈ దశలో శ్రీ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి తనకు మాటలాటడానికి మైక్ ఇవ్వాలిసిందిగా అధ్యక్ష స్థానాన్ని కోరసాగారు)

ఎందుకంటే ఒక రాష్ట్రాన్ని విభజించినపుడు వచ్చే కన్నోలు, ఇబ్బందులు, ఒక ప్యాకేజ్ తెలంగాణకు వస్తే రావు. పంచుకొనేందుకు నీటిపారుదలలో, విద్యుత్లో, విద్యలో, ఉద్యోగాలలో, ఆర్టికల్ 371(డి)లో ఇబ్బంది ఉండదని, ఆ స్కీం మంచిదని నేను భావించి ఇచ్చాను. ఈ స్కీం మీకు ఇష్టమో, లేదో అది వేరే. తెలంగాణ ఇవ్వకూడదనే ఉండేశం నాకు లేదు. రాష్ట్ర విభజన జరిగితే ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు వస్తాయని మీకు, మా హై కమాండ్కు తెలియజేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

ఇరిగేపన్ ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేయడానికి రూ.60,000 కోట్లు కావాలి. పవర్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలంటే రూ.40,000 కోట్లు పెట్టుబడి కావాలి. నీటితో రెండు ప్రాంతాల వారికి ఇబ్బంది వస్తుందని చెప్పడం జరిగింది.

ప్యాకేజ్ ఇస్తున్నామంటే ప్రత్యేక తెలంగాణ ఒప్పుకున్నట్లు కాదు. అన్ని ప్రాంతాల కంటే తెలంగాణ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందినా వారి మనసులో ఒక భావన ఉంది. ఆ భావనను తొలగించాలనే ఉండేశంతో లక్ష కోట్లు ఖర్చు అయినా ప్యాకేజీ ఇద్దామని చెప్పడం జరిగింది.

బిల్లు విషయానికి వస్తే, ఇంతకు ముందే ఈ బిల్లు గురించి చెప్పాను. జూడీషియల్ కమీషన్, ఎస్టోర్స్, జేపీసీ తీర్మానం ఇవేవీ లేకుండా శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టును కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ఈ బిల్లు ఏకపక్షంగా పంపారని ప్రధానమంత్రికి, రాష్ట్రపతికి లేఖలు రాశాను. ప్రజలలో ఏకాభిప్రాయం సాధించిన తరువాత ఈ బిల్లు పెట్టాలని చెప్పాను. విభజనకు ముందు రాష్ట్రాలను సంప్రదించి వారి అభిప్రాయాలను కూడా తీసుకోవాలని సర్కారియా కమీషన్, పూంచీ కమీషన్లు స్వప్తంగా చెప్పడం జరిగింది.

మ. 1.10 జీవేచి/ఎన్వెస్కె

దీనిలోని ప్రధానాంశాల గురించి చెబుతాను. మొదట మనకు రాష్ట్రపతి గారు హోమ్ మినిష్ట్రీ ద్వారా లెటర్ రాయడం జరిగింది. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి వారు రాసిన లెటర్లో స్పష్టంగా under the Article 3 of the Constitution of India “I hereby refer the said Bill, 2013 the A.P Reorganization Bill to the State Legislature of Andhra Pradesh for expressing its views thereon by 23rd January, 2014. ఇది ప్రసిదెంట గారు రాసింది. దాని తరువాత హోమ్ సెక్రటరీ గారు A.P Reorganization Bill, 2013. కు సంబంధించి చేయవలసిన దాని గురించి వివరిస్తూ కవరింగ్ లెటర్ కూడా రాశారు. దానిపై మన సభ్యులు చాలా మంది అబ్బెళ్ళన్న తెలిపారు. అలా తెలిపిన తరువాత దానిపై వాళ్ళకు లెటర్ రాసి పంచించడం జరిగింది. దానికంటే ముందు బిల్లు అంటే ఏమిటి? బిల్లు ఎలా వుండాలి? బిల్లు కోసం ఏమేమి చేయాలి? బిల్లులో ఏముండాలి? నీటన్నిటికి సంబంధించి మనకు స్పష్టమైన గైడ్ లైన్స్ వున్నాయి. ఆ గైడ్ లైన్స్ ప్రకారమే మనం చేయాలిన అవసరముంది. ఇప్పుడు నేను చదువుతున్నది Manual of Parliamentary Processes Hand Book. బిల్లు తయారు చేయడానికి ఏమేమి ఉండాలన్నది ఇందులో చెప్పడం జరిగింది. అన్నీ చదవను కాని ముఖ్యమైన కొన్నింటినే చదువుతాను..... Action to be taken after the Cabinet decision. After the Cabinet approval the Department concerned will examine the decision of the Cabinet to see whether any change is necessary in the draft bill submitted to the Cabinet. If so, all the relevant papers including decision of the Cabinet will be sent to the Ministry of Law & Justice (Legislative Department) to enable the Department to make necessary changes in the draft bill in consultation with the concerned Department in accordance with the decision of the Cabinet. In case, however no modifications are necessary in the Bill after the Cabinet approval, the Department concerned will prepare.

అధ్యక్ష, ఇక్కడ లోకసభ మాన్యవర్ల ఏ రూల్ ప్రకారం, రాజ్య సభ మాన్యవర్ల ఏ రూల్ ప్రకారం అన్న వివరాలన్నీ పక్కన రాసి వున్నాయి. The statement of objects and reasons relating to the Bill to be signed by the Minister.

అధ్యక్ష, దీనిలో క్లియర్ గా బిల్లుతో పాటు ఏమేమి జతపరచాలనేదాని గురించి ఇవ్వటం జరిగింది. The Statement of objects and reasons relating to be Bill to be signed by the Minister. Notes and clauses to be appended to the statement of objects and reasons. In case the Bill is of complicated nature, a financial memorandum to be prepared in consultation with the Ministry of Finance in respect of Bills involving expenditure inviting particular attention to the clauses involved in expenditure and also giving an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involved and a memorandum regarding delegated legislation expanding the scope of the proposals and stating whether they are of normal or exceptional character to all the above documents. బాగా వినాల్సిందిగా కోరుతున్నాము. All the above documents will be shown to the Ministry of Law and Justice before finalization. 9.5.7.1. After action in para 9.6 is taken the Department concerned will obtain the recommendation of the President for the introduction of the Bill.

అంటే ప్రసిదెంటు గారికి పంపించేటప్పుడు ఇవన్నీ పెట్టాలి. This includes seeking permission of new State or for the alteration of areas, boundaries or names of the existing State. Article 3 of the Constitution of India. అంటే ఇందులో పేరొన్న ప్రకారం ప్రసిదెంటు గారికి పంపించకముందే మన సభ్యులు ఏవైతే వివరాలు అడిగారో మనం ప్రసిదెంటు గారికి పంపించక ముందే వాటితో పాటు జత చేసి పంపించాలని స్వష్టంగా వుంది. అలా స్వష్టంగా పేరొన్నపుటీకి మనకొచ్చిన బిల్లులో ఇప్పన్నీ లేవు. మనకు మన మెంబర్స్ ద్వారా వచ్చిన రెప్రజెంటేపస్సను మనం మన చీఫ్ సెక్రటరీ గారి ద్వారా కేంద్ర హోమ్ సెక్రటరీ గారికి పంపించాము. ఆయన లెటర్లో ఏమి రాశారంటే .... మొదటిసారేమో బిల్లు అన్నారు. రెండవ సారి ఆయన ఏం రాశారంటే ఇది డ్రాష్టు బిల్లు అంటారు. ప్రసిదెంటు గారు పంపించిందేమో బిల్లు. ఫస్ట్ హోమ్ సెక్రటరీ గారు పంపించిందేమో బిల్లు. తరువాత మనం పర్టీకులర్స్ పంపించండి అని అడిగినప్పుడు డ్రాష్టు బిల్లు అంటారు. అసలు డ్రాష్టు బిల్లు ప్రసిదెంటు గారికి పోకూడదు. అన్ని పూర్తి వివరాలతో ఫ్రెసీర్ చేసిన డాక్యుమెంటే పంపించాలి. మనకొచ్చిన డాక్యుమెంటులో ఈ వివరాలేమీ లేవు. ఇది అందరూ గమనించాలి, గ్రహించాలి. దాని తరువాత పర్టీకులర్స్ మాకు కావాలని మరల ఇంకో లెటర్ రాశారు. దానికి ఇంకా విచిత్రంగా హోమ్ సెక్రటరీ గారు సమాధానమిచ్చారు. With regard to the additional information regarding remarks furnished by the Ministry, Government of India whoever involved in the consultation process I am to state that the representation of the Minister's department directly participated in the drafting of the Bill, the status, notes submitted by the Ministry Department initially are not relevant and now be of any assistance to any one. అంటే వాళ్ల తీసుకొని వచ్చారు, తీసుకువెళ్లిపోయారు అందువలన మా దగ్గర రికార్డులేమీ లేవంటారు. Regarding the opinion, now it would not be of any assistance to any one. మేము ఇన్నర్ ఐస్ట్ కు సంబంధించి జతపరచిన వాటిని వెనక్కు తీసికెళ్లిపోయారు. మా దగ్గర రికార్డేమీ లేదు. ఇది ఎవరికి కూడా రిలవెంట్ కాదంటారు. అటార్నీ జనరల్ చెప్పిన సమాధానం ఏమంటే Regarding the opinion of the Attorney General, the communication is privilege. It is between the Government and us and hence regrettably cannot be disclosed to third party.

అధ్యక్షా, ఈ హాస్ ద్వారా నేనడిగేది ..... దానికంటే ముందు జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు పొర్లమెంటులో జరిగిన డిబేట్లో 16th December, 1960 నాడు చెప్పిందేనీటంటే అ "Legislation or law making is deemed to be the pre-dominant function of the Parliament and the State Legislature. The Legislature proposals are in the form of Bills . However a Bill must be accompanied by Statement of Objects. The legislative proposals Bill is valid only when it is accompanied by Statement of Objects and Reasons. The main purpose of Statement is to indicate the reason for passing the Bill. The Statement of Objects and Reasons may be amended to the Bill if necessary even after Bill is introduced by the Minister or Members in charge of the Bill with the permission of the Speaker and other things".

జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు కూడా పై డిబేట్ సందర్భంగా ఇవన్నీ రావాలని క్లియర్గా చెప్పడంజరిగింది. మన అసెంబ్లీ రూల్స్లో 90 నుంచి 94 వరకు స్వష్టంగా ఇప్పన్నీ

వుండాలంటున్నారు. ఆజ్యోక్షు కానీ, రీజన్స్ కానీ, ఫైనాన్సీయల్ మెమోరాండమ్ కానీ, ఎక్స్‌పెండిచర్ కాని ఉండాలంటున్నారు. లోక్సభ రూల్స్ 64,69,70 లలో కూడా ఇవన్నీ వుండాలని స్పష్టంగా వుంది.

మ. 1.20 NI/KU

ఇవన్నీ మనకు పంపించలేదు. లోక్సభ మాన్యవర్లో పేజీ నెం . 347లో కూడా ఫైనాన్సీయల్ మెమోరాండంలో ఎక్స్‌పెండిచర్ ఉన్నప్పుడు ఇవన్నీ జత చేసి పంపించాలని కశ్యాంగారు కూడా చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు ప్రసిద్ధేంటగారు మనకు పంపింది బిల్, హోమ్ సెక్రటరీ గారు మొదట పంపింది బిల్. ఇక్కడ అసెంబ్లీలో డ్రాష్ట్ బిల్ అని అంటారు. ఇది ఏ విధంగా చేయాలని ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి.

డా. ఎన్. జనార్థన్ రెడ్డిః అధ్యక్షా .....
.....

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడుః అధ్యక్షా..... (మైక్ ఇవ్వమని కోరుతున్నారు.)

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః జీవన్ రెడ్డిగారి జడ్డిమెంటను కోట్ చేస్తున్నాను.

S.R.Bommai V. Union of India, Supreme Court of India held that
“Greater power is conferred upon the Centre Vis-a-vis, the State does not mean mere Appendages of the Centre. Within the sphere allotted to them, States are supreme. The Centre cannot tamper with the powers of the States.”

Sir, the Court also held that

“the Court should not adopt an approach, so as to whittle down the powers reserved to the State”.

స్టేట్కు ఉన్న పవర్స్ విషయంలో సెంట్రల్ పవర్స్‌ల అయినా పవర్స్ తీసుకోవడానికి ఎట్టి పరిస్థితులలో ఆస్కారం లేదని స్పష్టంగా తెలియ చేస్తుంది. ఈ బిల్లులో ఉద్దేశ్యాలు, లక్ష్యాలు ఏమిటి? కేంద్ర ప్రభుత్వం విభజన చేయాలని ఎందుకు ఆలోచన చేస్తుంది? అందుకు కారణాలేమిటి? రెండు ప్రాంతాల ప్రజలకు ఏమి ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి? అవన్నీ పొందుపరచకుండా వారి అభిప్రాయాలు తెలుపకుండా, మన అభిప్రాయం చెప్పమంటే, దేనిపైన అభిప్రాయం చెబుతాము. విభజన విషయంలో కేంద్రం అభిప్రాయం ఏమిటి? ఎందుకు విభజిస్తున్నారనే విషయం తెలపాలి. ప్రజలకు ఏమి లాభం జరుగుతుందో, ఏమి చేస్తున్నారనే విషయాన్ని తెలపాలి. దీనితో పాటు ఫైనాన్సీయల్ మెమోరాండమ్ ఏ విధంగా భర్య అవుతుంది, ఏ విధంగా సహాయం చేస్తారు, ఏ ప్రాజెక్టుకు ఏమి ఇస్తారనే విషయాలన్నీ ఇందులో పొందుపరచవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ వివరాలన్నీ లేకుండా చేస్తాం, చూస్తాం, పెడతాం, అవుతుంది, దీనిని

పరిశీలిస్తామని అంటే కుదరదు. బిల్లు పూర్తిగా, కాంక్రీట్‌గా పెట్టవలసిన అవసరమున్నదని సభాముఖంగా తెలియ చేస్తున్నాను.

ఆర్డికల్ 52 గురించి మనకు బయటి వారికి తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. Article 52 “There shall be a President of India, అంటే రాజ్యంగం మేరకు ఈ దేశంలో వారు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రసిద్ధెంట్ నుండి వచ్చిన చిల్ అయినా రాజ్యంగం ప్రకారం, పద్ధతి ప్రకారం, రూల్సు పాటించవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా ఉంది.

Article 53 “The Executive power of the Union shall be vested in the President and shall be exercised by him either directly or through the officers subordinate to him in accordance with this Constitution.”

వీటిలో కూడా పూర్తిగా రూల్సు వాయిలేట్ చేసి చేసినవి చాలా ఉన్నాయి. రూల్ నెంబర్ 11, I will go to another important issue. This is the Government of India's Cabinet Secretariat Rules.

Rule No 11 & 12:

“To meet a situation of extreme urgency or unforeseen contingency in any particular case, Rule No. 12 of the Government of India Rules 1961; empowers the Prime Minister to permit or condone a departure from these Rules to the extent deemed necessary.”.

In such situation also, the process of examination of Inter Ministerial consultation would need to be followed.

ఎమర్జ్యున్ ఉన్నా కూడా ఈ రూల్సు ప్రకారం ఇంటర్ డిపార్ట్‌మెంటల్ కన్సల్టేషన్ ఖచ్చితంగా చేయాలి. వీటిలో వాయిలేషన్ ఉన్న రూల్సు 11, 12, 9, 4, 5, 32, 54లలో తేడాలు ఉన్నాయి. All cases under Rule 12 are mandatorily required to be routed through the Cabinet Secretary and should in no case be sent directly to the Prime Minister. I will table this. మా అన్నగారు బాబూలాల్ పరాటే కేసు చదివారు.

శ్రీ ఈచెల రాజీందర్సః మేము చెవిలో పువ్వు పెట్టుకున్నామా? .....

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః ఆర్డికల్ -3లోకి మరల నేను పోసు.

I am quoting Durga Das Basu Constitutional Case

Article 3

“The Bill has been refereed by the President to the Legislature of the State for expressing its views and thereon within such period as may be specified in the

reference or within such further period as the President may allow and the period so specified or allowed as expired.

'Explanation' once the original Bill is referred to the State or States, the purpose of the provision is served, and no fresh reference shall be required every time an amendment to the Bill is moved and accepted, according to the Rules of Procedure of Parliament".

బరిజినల్ బిల్ రిఫర్ చేసిన తరువాత, సజెప్స్ ఇచ్చిన తరువాత పార్లమెంట్ మార్పుకోవాలని ఉద్దేశ్యముంటే రెండవసారి పంపించక్కరలేదు. బరిజినల్ బిల్ పంపించాలి కాని డ్రాష్ట్ బిల్ పంపడానికి లేదని తెలియచేస్తున్నాను. కాన్సీటుయాస్సెల్ ఈ జడ్జిమెంట్యులో ఇప్పన్ని కూడా వచ్చి ఉండేది డ్రాష్ట్ బిల్. రీజనింగ్ లేకుండా ఉంటే మంచిది కాదు. ఈ సభలో స్పష్టంగా చర్చ చేయాలంటే ఎందుకు విభజిస్తున్నారో కారణాలు తెలపాలి. విభజిస్తే పైనాన్నియల్గా వారు ఏమి ఇస్తారు? పోలవరం ప్రాజెక్ట్, ఇంకా ఇతర ప్రాజెక్టు ఎలా పూర్తి చేస్తారనే విషయాలు ఇందులో జతపరచాలి. ఈ బిల్లులో ఎన్నో పారపాట్లు, ఎన్నో తప్పులు ఉన్నాయి. రాజ్యంగంలో లేని కామన్ క్యాపిటల్ అధ్యక్షా. హైదరాబాద్ ను గవర్నర్ రూల్ చేస్తారా? ఇంకా ఎలక్షన్స్ ఎందుకు జరగాలి. కామన్ క్యాపిటల్ అని చెప్పి అసలు హక్కులు లేకుండా చేస్తారా? రాజ్యంగంలో లేని అంశాన్ని ఎలా జత పరుస్తారు? రాజ్యంగంలో లేని అంశాలు జతపరిచి రాజ్యంగ సవరణలు తీసుకువస్తామంటే ఏ విధంగా జరుగుతుందని కోరుతున్నాను.

ఇరిగేషనలో, పవర్లో, ఎంప్లాయ్ మెంట్లో, ఆరోగ్యంలో, వైద్యంలో, చదువు మొదలైన వాటిలో ఇట్టుందికరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. 371-డిలో ఏమి ఇస్తారు? అందులో రెండు రాష్ట్రాలు అవుతాయి. రెండు రాష్ట్రాలకు 371-డి ఉంటుందని అంటున్నారు. రాజ్యంగంలోకి మనం పోము. ఆర్టికల్ 368 ప్రకారం 2/3 మెజారిటీ కావాలి, 50 % of the States Recommend చేయాలి. I am not going into details of that. అసలు 371-డి అంటే ఏమిటి?

మ.1.30 NI/KU

అసలు 371-డి అంటే ఏమిటో

(అంతరాయం)

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న యువకులు బాగా వినాలి. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో 30 శాతం డిఫ్యూషన్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ లోకల్, 20 శాతం నాన్ లోకల్, గ్రూప్లో మెరిట్ అంటే అంధ నుండి, రాయలీము, కర్మాంక, తమిళనాడు మొదలైన చోట్ల నుండి కూడా రావచ్చు. 30 శాతం ఓపెన్ కాంపిటీషన్ జోన్లో, 40 శాతం మల్టీజోన్లో. ఈ విధంగా ఉంటే తెలంగాణా యువలకులకు ఎలా ఉద్యోగాలు వస్తాయి? 20 శాతం, 30 శాతం, 40 శాతం ఓపెన్ క్యాటగిరీలో పెడితే తెలంగాణా యువకులకు సమృతమేనా, మీరు ఒప్పుకుంటున్నారా? తెలంగాణా యువకులకు లక్ష్మాది ఉద్యోగాలు ఇస్తామన్నారు, ఏ విధంగా వస్తాయి? తెలంగాణా యువకులు ఒకసారి ఆలోచించాలి.

అంతేకాక గవర్నర్కు ఎక్కువ పవర్స్ ఇవ్వడం కూడా మాకు సమ్మతం కాదు.
హైదరాబాద్కు సంబంధించి ఇఖ్యందులు వస్తాయని నేను సప్పంగా తెలియ చేయడం జరిగింది.

(ఈ దశలో శ్రీ ఈచెల రాజేందర్ నుండి అంతరాయం)

కామన్ క్యాపిటల్, 371-డి, నీటికి సంబంధించి కేంద్రం ఇంటర్ఫెయర్ అవడానికి అవకాశం లేదు. పవర్లో గార్డీల్ పాల్సీకి భిన్నంగా పెట్టారు. ఎంప్లాయిస్కు, ట్రాన్స్ఫర్స్‌లో ఇఖ్యందులున్నాయి, పవర్ సెక్టార్లో ట్రాన్స్ఫర్స్‌కు ఇఖ్యందులున్నాయి. ఇన్ని రకాల ఇఖ్యందులు పెట్టుకొని మనం ఈ బిల్లు సమ్మతించాలా? ఇంత లోపభూయిష్టంగా ఉన్న బిల్లును వ్యతిరేకించాలి. ఈ సమయంలో సభ్యులందరూ ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

(ఈ దశలో టిఅర్ఎస్ సభ్యులు వెల్ వద్దకు వచ్చి సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: కూర్చోండి. ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్లాడిన తరువాత రాజేందర్గారికి అవకాశం ఇస్తాను. Please go back.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: This is not resolution. ఆంధ్రప్రదేశ్ భవిష్యత్తు దృష్టి దేశ భవిష్యత్తు దృష్టి విభజన మంచిది కాదు. విశాలమైన దృక్పథంతో దేశంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజలను ముందుకు తీసుకువెళ్లే కార్యక్రమం అమలు చేయాలి.

(టిఅర్ఎస్ సభ్యులు తమ తమ సీట్లకు వెళ్లి కూర్చున్నారు.)

తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఈనాడు ఉత్సవమైన ఈ సమయ, ఈ ఒక్క రాష్ట్రానికి పరిమితమైంది కాదని 1969 ఏప్రిల్ 20వ తేదీన గాంధీభవన్లో ప్రాంతీయ కాంగ్రెస్‌లో శ్రీ పి.ఎ. నర్సింహరావుగారు చెప్పిన అంశాన్ని ఈ రోజు నేను మీ ముందు చెబుతున్నాను. ఇన్నిసార్లు కాంగ్రెస్ ఎపసిసి సెపస్సులో 1908 నుండి 1956 వరకు, 1956 నుండి ఇప్పటి వరకు కలిసి ఉన్న రాష్ట్రాన్ని విభజించకూడదని, సమైక్యంగా ఉంచాలని ఎంత ఆశిస్తున్నానో, దాని కంటే ఎక్కువ కాంగ్రెస్ వాదిని, అటువంటి కాంగ్రెస్ పార్టీ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకించే సాహసం నేను చేస్తున్నానంటే, నాకు స్వార్థం లేదు అధ్యక్ష. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఇఱు ప్రాంతాల వారు చెడిపోతారు, ప్రజలందరికి ఇఖ్యంది వస్తుంది. ఒకసారి నిర్ణయం తీసుకుంటే, దానిని రిపర్స్ చేయడానికి ఇఖ్యందికరంగా ఉంటుందని తెలియ చేస్తున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించి రెండు తరాల నుండి నేను ఉన్నాను. అదే విధంగా జై ఆంధ్ర ఉద్యమం వచ్చినప్పుడు మా తండ్రిగారు రాజకీయాలలో ఉన్నారు. ఆయన కూడా జై ఆంధ్ర ఉద్యమానికి సహాయించాడు. ఆ రోజు కూడా రాష్ట్రం సమైక్యంగా ఉండాలనే చెప్పారు.

రాష్ట్ర విభజన జరగాలని లేక ఎవ్వరెనా చెబుతున్నా, మా నాయకత్వం చెబుతున్నా కానీ, నేను ఎప్పుడూ మౌనంగా లేను. మా పార్టీ సిద్ధాంతాల మేరకు దీని గురించి చెబుతూనే వచ్చాను.

వారు నిర్ణయం తీసుకుంటామని చెప్పినప్పుడు నేను కొనసాగలేనని కూడా చెప్పాను. ఇది చాలా కరినమైన నిర్ణయం, నా మనస్సుకు బాధ కలిగిస్తుంది, మా తండ్రిగారు చనిపోయినప్పుడు నాకు ఎంత బాధ ఉందో, ఈ రోజు అంధప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని విభజిస్తే నాకు అంతే బాధ ఉందని స్పష్టంగా మా నాయకురాలికి చెప్పాను. ప్రాంతాల వారీగా ప్రజలకు ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఇది ఒక్క రోజులో తక్షణమే పోయేది కాదు. ఒక సీజన్స్ తో పోయేది కాదు. పది లేక పదిహేను సంవత్సరాలు శాశ్వతంగా శత్రుత్వం వచ్చి రెండు రాష్ట్రాలు కొట్టుకునే పరిస్థితి వస్తుందని కూడా చెప్పాను. నీరు, కరంట్, ఉద్యోగాలలో, చదువు మొదలైన వాటిలో దేనిలో కూడా నేను కాంపమైజ్ కాలేదు. తెలంగాణాలో ముఖ్యమంతుల విషయంలో అన్యాయం జరిగిందని చెప్పినప్పుడు కూడా అది మేము చేసిన తప్పు కాదని, హైకమాండ్ చేసిన పారపాటని, దానిని సరి చేసుకోవడానికి ఏమైనా చేయండని కూడా చెప్పడం జరిగింది. ప్రతి ఒక్కరికీ లాభదాయకంగా ఉండాలని చెబుతున్నాను. కాంగ్రెస్ సిద్ధాంతాల మేరకు, కాంగ్రెస్ పరిస్థితులకు కాని ఇందిరాగాంధీ చేసిన ప్రసంగం ప్రకారం నేను కోరేది ఒక్కటే. తెలంగాణాలో ఉన్న మిత్రులకు, సభ్యులకు నేను చెప్పిదేమంటే నాకు ఎటువంటి దురుఢీశం లేదు, నేను మనస్సుర్చిగా చెబుతున్నాను. కేవలం నా ఆవేదనము వ్యక్తం చేస్తున్నాను. దయచేసి ఆలోచన చేసుకోండి. ఎవరిని బాధ పెట్టాలనే ఉధేశ్యం నాకు లేదు. వారికి రాష్ట్రం వస్తుంటే అడ్డ పడడానికి నేను మాటల్లాడడం లేదు. నేను చేయవలసిన కర్తవ్యంగా అంధప్రదేశ్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా రాష్ట్ర ప్రజలకు మేలు చేయాలని అనుకుంటున్నాను. ఆ స్టాండ్ పైనే నిలబడ్డాను. అందుకే సభాముఖంగా నేను ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నానని తెలియ చేస్తున్నాను. జై హింద్.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్ (హుజూరాబాద్): అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన స్పీచ్లో డాటా.....

(ఈ దశలో అధికార పట్టం నుండి కొంతమంది సభ్యులు డాటా కాదు డేటా అని అన్నారు.)

మాకు చదువు రాదయ్యా. మీరు బ్రిటిష్ వాళ్ళ క్రింద ఉన్నారు, మేము నైజొం పాలన క్రింద ఉన్నాము. మాకు చదువు ఎక్కడ వస్తుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్: కొంచెం ఓహిక వహించండి.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్: ముఖ్యమంత్రిగారు తనకున్న ఆవేదనము చెప్పారు. ఒక రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా, ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఎన్నికెన ముఖ్యమంత్రిగారు రాజ్యంగానికి లోభిట మాటలాడాలి.

మ.1.40 bvk/bvr

రాష్ట్రం ఏర్పడితే కర్తృలు వారు పాస్పోర్టు తీసుకొని రావాలా? పూలు అమ్ముకొనే తల్లి అడిగినా, ఎవరు అడిగా రేపు రాష్ట్రం ఏర్పడితే భారత సార్వభౌమత్వానికి లోభిట మాత్రమే ఇక్కడ

కొనసాగుతామనే విషయం మరచిపోకండి. ఇక్కడ వర్తింపజేసే చట్టం భారత రాజ్యంగ చట్టం మాత్రమే అని మరచిపోకండి. ఇక్కడ ఎగిరే జండా మూడు రంగుల మువ్వునెల జండా మాత్రమే. ఇక్కడిమీ ఇనుప కంచెలు పడవు.

మిస్టర్ స్పీకర్స్ రాజేందర్ గారూ, ఒక్క నిమిషం ఆగండి. ముఖ్యమంత్రి గారు క్లారిషై చేస్తారు.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను చెప్పిన విషయాన్ని గౌరవసభ్యులు వేరుగా అర్థం చేసుకున్నారు. నేను చెప్పినదేమంటే, పూలు అమ్ముకొనే ఆమె సర్వే చేస్తున్నవారితో భవిష్యత్తులో కొత్త రాష్ట్ర విభజన జరిగి కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడితే పన్ను ఏమైనా చెల్లించాల్సి వస్తుందా అని అడిగింది. అలా ప్రజల్లో అపోహ ఉండనే విషయం నేను చెప్పాను. ఆలంపూరుకు, మహబూబ్ నగర్కు పూలు పంపించే ఆమె రాష్ట్ర విభజన జరిగితే పన్ను ఏమైనా చెల్లించాల్సి వస్తుందా అని చెప్పిన విషయాన్ని చెప్పాను తప్ప నా అభిప్రాయం కాదు. ప్రజలలో ఉన్న అభిప్రాయాన్ని నేను చెప్పాను. తెలంగాణ ప్రాంతం, సీమాంధ్ర ప్రాంతమని కాకుండా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రజలలో అపోహ ఉందని చెప్పాను. మదాసు జనరల్ హోస్పిటల్కు నెల్లారు, చిత్తురు జిల్లాల నుంచి వెళ్లిన రోగులకు ఉచిత వైద్యం అందించడం లేదు. అలాంటి పరిస్థితి అవశేషాంధ్రపదేశ్ ప్రజలకు వస్తుందని చెప్పాను.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్స్ అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ ఉండి పంపించవలసిన సందేశం ఏమిటి? రేపు రెండు రాష్ట్రాలు ఏర్పడినా వారి వారి ప్రయోజనాలు ఆ రాష్ట్రంలో కాపోడబడతాయని, రాష్ట్రాలు ఏర్పడినా దేశం మాత్రం ఒక్కటేనని, అక్కడా ఇక్కడా భారతదేశ సార్యభోమాధికారానికి లోభి మాత్రమే పరిపాలన కొనసాగుతుంది, అక్కడా ఇక్కడా అమలులో ఉండేది ఒకే చట్టమని చెప్పాలి తప్ప వారు అలా అంటున్నారని చెప్పడం అపోహకు మీరు ఎండార్ని చేసే ప్రయత్నంగా ఉంది. రెండోది ఆర్టికల్ 371(డి) విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా దారుణంగా మాట్లాడారు. ఈ రాష్ట్రాన్ని విభజించి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే ఇదే జోనల్ వ్యవస్థ కొనసాగితే జిల్లాలవారీగా ఉండే పోస్టులలో 40:20 నిష్పత్తి అంటే అర్థమేమిటి? 40శాతం ఆ జిల్లావారికి, 20 శాతం తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉండే ఇతర జిల్లాలవారికి మాత్రమే ఓపెన్ కోటా కింద ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. జోనల్ విధానంలో జోనల్ పోస్టులలో 70శాతం మాత్రమే ఆ జోన్ వారికి ఇచ్చి మిగిలిన 30శాతం రేపు ఏర్పడే రాష్ట్రంలో మిగిలిన జిల్లాలవారికి తప్ప మర్లోజోనల్ విధానంలో ఓపెన్ విధానం అన్నా కూడా తెలంగాణలోని వారికి నలబై శాతం తప్ప వేరే రాష్ట్రానికి చెందినవారికి కాదని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియదా? ఓపెన్ కోటా అంటే ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఓపెన్ కోటానా, దేశవ్యాప్తంగా ఓపెన్ కోటానా? ముఖ్యమంత్రి గారు ఇటీవలే నియమకాలకు అనుమతిచ్చారు. ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న నియమకాలలో జోన్ వారీగా చేస్తున్న నియమకాలలో 60:40 శాతం రాష్ట్రంలోని వారితో చేస్తున్నారా, లేక దేశవ్యాప్తంగా ఉన్నవారితో చేస్తున్నారా? చెప్పమనండి.

ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లడుతూ హైకమాండ్ తప్పు చేసిందని చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రులు కావాలంటే ఎవరు ఎలా లాటీ చేసుకుంటారో అలా వారు కూడా ప్రయత్నం చేసుకుంటారు. ఆ విషయాలలోకి నేను వెళ్లడలచుకోలేదు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని నేరుగా ఒకటే అడుగుతున్నాను. భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఒక్కటే మొదటిగా విడిపోవడంలేదు. ఇంతకంటే ముందు దేశంలో 14 రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని విషయాలలో ఓపేన్ మైండ్స్, ఓపేన్ హోర్ట్స్ లో మాటల్లడుతానని అంటున్నారు. దేశంలో గుజరాత్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరవాత ఈ దేశంలో అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రంగా లేదా? నిన్న గాక మొన్న భారతదేశంలో ఏర్పడిన మూడు రాష్ట్రాలలో గొప్పగా అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రం చత్తీస్గండ్ అని నేను చెప్పడంలేదు, ఈ దేశంలోని ఆర్థికవేత్తలు చెబుతున్నారు. ఇవాళ గుజరాత్, హర్యానా, చత్తీస్గండ్ రాష్ట్రాలు కొత్తగా ఏర్పడి అభివృద్ధి చెందిన విషయాన్ని మరచిపోకూడదు. రేపు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విభజన జరిగిన తరవాత తెలంగాణ రాష్ట్రం భారతదేశంలో 29వ రాష్ట్రంగా ఏర్పడితే బాగా అభివృద్ధి చెందే ఆస్కారముంది.

నక్సల్ సమస్య కేవలం తెలంగాణ సమస్య మాత్రమే కాదు. మత కలహోలు తెలంగాణలో లేవు, దేశవ్యాప్తంగా ఉన్నాయి. నక్సలెట్ల సమస్య, పేదరికం సమస్య, నదీజలాల సమస్యలు కేవలం తెలంగాణకే కాదు భారతదేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న సమస్యలు. కానీ తెలంగాణ ఏర్పడితే కొంపలు మునిగిపోతాయన్నట్లుగా రాష్ట్రం ఎడారిగా మారుతుందని తప్పుడు లెక్కలు చేప్పి ప్రయత్నం చేయవద్దు. ఈ సభను, సభ సాక్షిగా యావత్ రాష్ట్ర ప్రజాసాధ్యాన్ తప్పదోవ పట్టించే ప్రయత్నం ముఖ్యమంత్రి గారు చేస్తున్నారు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడడంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ దేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చి 66 సంవత్సరాల్లోనది. ఈ కాలంలో 50 సంవత్సరాలకు పైగా కాంగ్రెస్ పార్టీ దేశాన్ని పరిపాలించింది. ఈ దేశానికి ప్రస్తుతం రాష్ట్రపతిగా ఉన్న వ్యక్తి అపారమైన అనుభవం కలిగినవారు. అలాంటివారు తయారుచేసిన బిల్లుకు శాంక్షిటీ లేదు, నియమాలకు లోబడి లేదు, రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడింది, పద్ధతి ప్రకారం లేదని చెప్పి ప్రశ్నాన్ని ఆ విషయాలను కేంద్ర ప్రభుత్వమే తేల్చుకుంటుంది. నేనోకటే అడుగుతున్నాను. మా పార్టీ అధిష్టానం ఏమి నిర్ణయం తీసుకుంటే దానికి కట్టుబడి ఉంటామని, అమలుచేసే ప్రయత్నం చేస్తామని, ఈ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగా ఒక ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. ఆ మాట ఏమైనది? (మైక్ కట్ చేయబడింది)

(తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరం)

మిస్టర్ స్పీకర్ మీరందరూ కూర్చుండి. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ,

(తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

I have already called him. మీరు కూర్చుండి. I will give you mike. మీరు కూర్చుండి.

(తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి, భారతీయ జనతా పార్టీ సభ్యుల నుంచి అభ్యంతరం)

I have already called him. మీరు సమయం ఉపయోగించుకోవాలి. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, మాటల్లాడండి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు(కుప్పం): అధ్యక్షుడు, మనకు రాజ్యంగం ఉంది కాబట్టి చట్టసభల సభ్యులుగా మనమందరం రాజ్యంగం ప్రకారం పనిచేయాలి. రాజ్యంగం ప్రకారమే పార్లమెంట్, ముఖ్యమంత్రి, సభాపతి, ప్రధానమంత్రి, రాష్ట్రపతి గారు పనిచేస్తారు. రాజ్యంగంలో అన్ని విషయాలు చాలా స్వప్షంగా పొందుపరచి ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లాడుతూ ఒక మాటన్నారు. నాకు తెలియకుండా థిల్లీ నుంచి వచ్చిందని, బిల్లు అంతా తప్పులతడకగా ఉందని అన్నారు. ముసాయిదా బిల్లులో చాలా దేఱా ఉంది. ఆ దేఱా ఎక్కడి నుంచి వచ్చింది? కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకున్నారా, మీరు రాష్ట్రం నుంచి పంపించారా, లేక మీ కార్యదర్శులు పంపించారా? అంబేద్కర్ గారు గతంలో ఈ విధంగా చెప్పారు. "In this connection, we may also refer to what Dr.Ambedkar had to said, while answering a debate in the Constituent Assembly in the context of very Articles 355,356 and 257 of the Constitution of India. He had further emphasized that notwithstanding the fact that there are many provisions in the Constitution where under the Centre has given powers to override the states. Our Constitution is a federal constitution. It means that the states are sovereign in the field which is left to them" మీరు రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా రాజ్యంగబ్దమైన పదవిలో ఉన్నప్పుడు కేంద్రం మీకు తెలియకుండా సమాచారాన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి తీసుకోన్నదా?

మ.1.50 tmk/bvr

ఎందుకు అంటున్నానంటే విభజన, సమైక్యం అనేది కాదు ఇక్కడ ఇస్తూ. నేను అడిగేది మన భారతదేశం ఫెడరల్ స్ట్రోట్ పని చేయాలి తప్ప కేంద్రం రాష్ట్రాన్ని ఓవర్ డామినేట్ చేయడానికి అధికారం లేదు. **There should be clarity.** సమాచారం ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి పోయి వుంటే మీకు తెలియకుండా మీ సెక్రటరీ పంపించి వుంటే ఇది తప్పు. మిమ్మల్ని డిన్యుమిన్ చేసి వాళ్ళ పంపించుకోవాలి తప్ప లేకపోతే.....

SRI N.KIRAN KUMAR REDDY: It is going too far. I will just clarify. సమాచారం కావాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం అడిగింది. వాస్తవమే. కేంద్ర ప్రభుత్వం సమాచారం అడిగిందని చీఫ్ సెక్రటరీ గారు నా నోటీస్‌కు తెచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని సమాచారం అడిగినప్పుడు ఇవ్వండి అని చెప్పాను. చీఫ్ సెక్రటరీగా మిమ్మల్ని సెంటర్ హోమ్ సెక్రటరీ గారు సమాచారం అడిగినప్పుడు ఇవ్వండి అని చెప్పాను. How can I conceal any information that has been received from the Central Government?. సమాచారం అడిగినప్పుడు ఇచ్చాను. మీరు రెండూ విషయాలు మిక్క చేస్తున్నారు. నేను ఎక్కడా సమాచారం ఇవ్వలేదని చెప్పలేదు. నా అనుమతితోనే చీఫ్ సెక్రటరీ గారిచ్చారు. కేంద్రం ఏదైనా సమాచారం అడిగితే ఇవ్వడం మన కర్తవ్యం. అఫిషియల్గా మనం ఇభ్యంది పెట్టుకూడదు. పొలిటికల్గా మనకు స్టాండ్పు ఉండవచ్చు. పొలిటికల్గా మన స్టాండ్పు వేరే, అఫిషియల్గా సమాచారం ఇవ్వడం వేరు.

నాకు తెలియకుండా సమాచారం వెళ్లిందని నేను ఎక్కుడా చెప్పలేదు. చీఫ్ సెక్రటరీ గారికి లెబర్ వచ్చిందంటే మీ కర్తవ్యం మేరకు మీరు ఇష్టండని చెప్పాను. It is a duty of state.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుః అధ్యక్షుడు, ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పుడు సమాచారం ఇచ్చామని అంటున్నారు. వాళ్ల విభజన కోసం సమాచారం అడిగితే మీరు ఇచ్చారు. వాళ్ల చాలా విషయాలు చెప్పారు. అధ్యక్షుడు, అంబేద్కర్ గారు తేదీ 25.11.1949 న ఒక మాట చెప్పారు. "However good Constitution may be, it is sure to turn out to be bad because those who are called to work, it happen to be backlog. However, the Constitution may be, it may turn out to be good if those who are called to work, it happen to be good a lot. The working of the Constitution does not depend only upon the nature of the Constitution. The Constitution can provide only organs of the State such as Legislature, Executive and Judiciary. The factors on which the working of these organs of the State depend upon the people or the political parties, they will set up as their instruments to carry out their wishes and their politics".

అదే జరుగుతోంది ఇక్కడ. బిల్లంతా తప్పుల తడక అని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. బిల్లును ఇష్టానుసారంగా పంపించారు. బాధేస్తున్నది. ప్రైసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఒక డిగ్రీలీ ఉంది. ప్రైసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి వచ్చిన లెబర్లో 22వ తేదీ కొట్టేసి 23వ తేదీ వేశారు. ఈ బిల్లును పార్లమెంటుకు పంపించాలని ప్రైసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా అంటారు. ఎక్కడకి పోతున్నాం? అన్ని తప్పులు జరుగుతున్నాయి. మీరు రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం చేస్తున్నారు తప్ప ఇంకోకటి కాదు. ఒక బాధ్యత కలిగిన ముఖ్యమంత్రి ఫెడరల్ స్పీరిట్లో అధారిటీగా ఉన్నప్పుడు ఆయన నాకు తెలియకుండా బిల్లు వచ్చింది, అన్ని తప్పులు వచ్చాయి అని ఆయన చేపే పరిస్థితికి వచ్చారు. జానారెడ్డి గారు కూడా మాట్లాడారు. వ్యక్తులు ముఖ్యం కాదు. వ్యవస్థలు ముఖ్యం. రాజ్యంగం ముఖ్యం. ఇన్స్పీట్యూషన్స్ ముఖ్యం. నన్ను చాలా మంది ఎగతాళి చేశారు. ఇక్కడున్న వాళ్లందరూ నన్నే కానీసన్వేట్ చేస్తూ మాట్లాడారు. వాటన్నుంటికి నేను మాట్లాడేటప్పుడు చెబుతాను. రాజ్యంగాన్ని అధిగమించి విచ్చలవిడిగా చేయడానికి ఎవరికీ అధికారం లేదు. కానీ అదే జరుగుతున్నది. రాజ్యంగాన్ని అధిగమించారు. ఇన్స్పీట్యూషన్స్ మొత్తం ఇష్టానుసారంగా వయలేట్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి గారి స్పీచ్ చూస్తే అదే అర్థమవుతున్నది. ఆయన కూడా హార్ట్‌లెన్ సిట్యూయేపస్స్లో ఉన్నానని చెబుతున్నారు. అసెంబ్లీకి అధికారం పుంది, రాష్ట్రానికి అధికారం ఉంది, పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది, ప్రైసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు అధికారం ఉంది, ప్రైమ్ మినిస్టర్ గారికి కూడా అధికారం ఉంది. కానీ పరిమితులు కూడా ఉన్నాయి. ఇది క్వాసీ ఫెడరల్ యూనియన్. రాష్ట్రాధికారాలు కేంద్రం టీసుకోవడానికి లేదు. కేంద్రం అధికారాలు రాష్ట్ర ఎక్స్‌రెజ్ చేయడానికి లేదు. రెండూ కలిసి ప్రజల మంచి కోసం పనిచేయాలి తప్ప ఇష్టానుసారంగా పని చేయడానికి వీలు లేదని రాజ్యంగంలో చాలా స్వస్థంగా చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పుడు ఏదైతే చెప్పారో మొదటి నుంచి ముఖ్యమంత్రి గారు దానిని **ascertain** చేసుకోవాలి. ఈరోజు ఆయన ఉల్లంఘనల గురించి చెప్పారు. ఏడు రోజులు ప్రెన్ కాన్సరెన్స్ పెట్టి ఇప్పీన్ని ఉల్లంఘనలు జరిగాయని నేను గతంలోనే చెప్పాను. అరోజే దీనిని **ascertain** చేసి ఉండాల్సింది. విభజనా, సమైక్యమా కాదు ఇక్కడ ఇస్యా. కేంద్రం, రాష్ట్రం ఫెడరల్ స్పీరిట్. వ్యక్తులు ముఖ్యం కాదు. రాజ్యంగం శాశ్వతం.

దానిని ఆమోదించే వ్యక్తులు గానీ అమలుచేసే వ్యక్తులు గానీ రాగద్వోలకు అతీతంగా, రాజకీయ ప్రయోజనాలకు అతీతంగా పని చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కానీ అదే ఇక్కడ జరిగింది. దాని వల్లనే ఇన్ని సమస్యలు వచ్చాయి. ఇంత డిఫెక్షన్ బిల్లు అయితే బిల్లు పెబ్బినప్పుడే మీరెందుకు అపోజ్ చేయలేదు. ఎందుకు చేసి ఉండకూడదు. మీకు తెలుసు కదా? అధికారంలో వున్నప్పుడు ప్రాసీజర్ అన్ని చెప్పడానికి మీకు అన్ని డిపార్ట్మెంట్స్ ఉన్నాయి. ఆరోజు మీరు ఎందుకు చెప్పలేకపోయారు? ఇన్ని రోజులు ఎందుకు మీరు సైలెంట్గా ఉన్నారు. అందువల్లనే మీరూ, నేను అందరం ఆలోచించాల్సింది రాజ్యంగ పరిధిలో పని చేయాలి తప్ప ఇష్టోనుసారంగా రాజ్యంగాన్ని వక్కికరించి ఏ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసమో, ఏ పార్టీని ఉద్దేశించే ఇష్టోనుసారంగా చేస్తే దానిని మన ఇష్టప్రకారం ఆమోదించడానికి సిద్ధంగా లేమని చెప్పడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Mallesh garu....

శ్రీ గుండా మల్లేష్ సార్.....

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుః సార్, ఒక్క నిమిషం....

మిష్టర్ స్పీకర్: సైడ్ కన్వర్జెషన్ ఎందుకు, వదిలేయండి. That has not gone on record. Why unnecessarily? .....

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుః అధ్యక్షా, నేను సోమవారం సమయం అడిగాను. సమైక్యమా లేక విభజనకు అనుకూలమా అని అందరూ అడిగారు కదా? ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్వప్తంగా సమైక్యమని చెప్పారు. అందరూ మాటలాడినప్పుడు నేను విన్నాను. ప్రతీ ఒక్కరూ సన్న దృష్టిలో పెట్టుకునే మాటలాడారు. ఖచ్చితంగా సోమవారం అన్ని విషయాలు చెబుతాను. మీరందరూ ఎవరెవరు మాటలాడారో.....

(ట్రేజరీ బెంచెన్ నుంచి అంతరాయం)

మీరు చాలా తెలివైన వాళ్లు కదా? మొన్నటి వరకూ సమాచారం పంపించిన ముఖ్యమంత్రి ఇప్పుడు మాత్రం చెబుతున్నారు కాబట్టి మీరు చాలా తెలివైన వారు. చాలా తెలివైక్కువై పోయి మీరు మాటలాడుతున్నారు. అన్ని విషయాలు మాటలాతాను. ఎవరు ఈ రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం, ఎవరు ఈ తెలుగు జాతి ప్రయోజనాల కోసం ఉన్నారో సోమవారం చెబుతాను. మీరు కూడా సమయమిచ్చారు కాబట్టి నేను సోమవారం మాటలాడతాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: తప్పకుండా.

శ్రీ ఎస్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిః సార్, బిల్లు వచ్చిన రోజు నాకు అనారోగ్యంగా ఉండటం వలన నేను రాలేకపోయాను. ఆరోజు మాత్రమే కాదు, నాకు మూడు రోజులు ఆరోగ్యం బాగలేకపోవడం వలన సభకి రాలేదు. బిల్లు వచ్చినప్పుడు అది బిల్లు అని డిసెంబరు, 12వ తేదీన వచ్చింది. డాక్టర్

బిల్లు అనేది మనం లెటర్ పంపించిన తరువాత జనవరి, ఎవ లేదీన వచ్చింది. కాబట్టి మొట్ట మొదట పంపించినప్పుడు మేము డ్రాష్ట్ బిల్లు పంపిస్తున్నామని చెప్పేదు. ప్రసిదెంట్ ఆఫ్ ఇండియా బిల్లు అన్నారు, హోమ్ సెక్రటరీ గారు బిల్లు అన్నారు. మిగతా వాళ్లందరూ బిల్లు అన్నారు. తరువాత మరలా డ్రాష్ట్ బిల్లు అన్నారు. లోపాలు ఏవైతే ఉన్నాయో అవస్తి మరలా నేను స్థాదీ చేసిన తరువాత గవర్నర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సు, గవర్నర్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మ్యాన్యూవర్ ఇవస్తి స్థాదీ చేసిన తరువాత నేను మాటల్లాడుతున్నాను. ఆరోజు నాకు ఆరోగ్యం బాగుండి పుంటే నేను ఆరోజే మాటల్లాడే వాళ్లేమో. సమాచారం ఎవరైనా పంపిస్తారు. నా అభిప్రాయాలు నేను మాటల్లాడాలి గానీ నేను సమాచారం పంపించాను కాబట్టి నేను విభజనకు అనుకూలమంటే అది పొరపాటు సార్.

మ.2.00 RSS/MAR

కేంద్రానికి రాష్ట్రానికి ఉన్న సంబంధాల్లో వాళ్లడిగిన సమాచారాన్ని మనమిస్తాం మనం అడిగిన సమాచారాన్ని వాళ్లిస్తారు, వాళ్లే కాదు వేరే రాష్ట్రాల వారు అడిగినా మనం సమాచారాన్ని ఇస్తాము. ఇవస్తి exchange of views ఖచ్చితంగా ఉంటాయి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు : ఆధ్యాత్మిక ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను చెప్పింది, మీరు సభా నాయకుడు, ప్రభుత్వాధినేతగా ఏ బిల్లునైనా ప్రసిదెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పంపించినా ఇంక ఎవరు పంపించినా, ఆ బిల్లు అంతా లీడ్ చేయడానికి మీకు బాధ్యత ఉంది. బాధ్యత ఉన్నప్పుడు ఆ బిల్లులో తప్పుంటే 23 రోజులు చర్చ జరిగిన తర్వాత ఈ రోజు ఎందుకు ఆ విషయాన్ని తీసుకోస్తున్నారు? అప్పుడే మాటల్లాడాలి కదా! మీరు అప్పుడే తిరిగి పంపించాలి కదా! మీకు ఒక బాధ్యత ఉందంటున్నాను. ఆ బాధ్యతను స్కమంగా మీరు నిర్వహించలేదనేది నా అభిప్రాయం.

రెండవది కేంద్రం ఇన్స్టర్చ్యూషన్ అడిగింది, ఇవస్తి ఉన్నాయని సృష్టంగా మీరు ఆరోజే చెప్పి ఉండాల్సింది. ఆ ఇన్స్టర్చ్యూషన్ ని పంపించడం కూడా మీకు తెలిసే పంపించారన్నారు. నేను అందుకే అడిగాను, తెలిసి పంపించి ఉంటే ఫెడరల్ స్పీరిట్స్ కి వ్యతిరేకం కాదు. ఒక వేళ కేంద్రం అడిగిన విషయం మీకు తెలియకుండా చీఫ్ సెక్రటరీ పంపించి ఉంటే అది తప్పకుండా నేరమయ్యాది, నేను దానిని కాదనలేదు. అందుకే నేను కన్సర్వేషన్ అడిగాను. అదే మాదిరిగా ఈ రోజు బిల్లులో ఉండే లోపాలను ఆ రోజు మీరు ఎత్తి చూపించి, సరైన బిల్లు వస్తే తప్ప మేము చర్చించమని అంటే కఠినంగా ఉంటుంది. లోపభూయిష్టమైన బిల్లుని ఇక్కడ చర్చించడానికి మనం సిద్ధంగా లేదు. మన అధికారాలను ఛిల్లీకి తాకట్టు పెట్టడానికి ఈ అసెంబ్లీ సిద్ధంగా లేదని మరొకసారి మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

ఈ రోజు మీరు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటారు మూడు నెలల తర్వాత మీరు అక్కడ ఉండకపోవచ్చు, మరొకరు రావచ్చు. ఇంతకు ముందు నేను అక్కడ ఉన్నాను, ఇక్కడకు వచ్చాను.

అది వేరే విషయం. కానీ రాజ్యంగాన్ని పర్యవేక్షించాల్సిన బాధ్యత మన పైన ఉంది. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోండి. రాజ్యంగాన్ని పర్యవేక్షించేటప్పుడు మీరు ఈ విషయాలను గుర్తు పెట్టుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్థికర్ త్రస్తును తెలుగుదేశం పార్టీ పైన ఉపయోగించి ఎన్టి రామారావు గారిని ముఖ్యమంత్రి పదవి నుంచి బర్తరఫ్ చేస్తే, ధిల్లీ మెడలు వంచి ఎన్టి రామారావు గారిని తిరిగి ముఖ్యమంత్రిగా చేపించిన ఘనత తెలుగు జాతిదని తెలియజేస్తున్నాను. మీలో కూడా అటువంటి కర్తవ్యం రావాలి. ఎమ్ములేలేదో ఆ ప్రక్క ఈ ప్రక్క మాట్లాడటం కాదు. మనమందరం ఎవరైనా సరే రాజ్యంగాన్ని అతిక్రమించినా, ధిక్కరించినా, ఇష్టముసారంగా చేసినా దాని పైన పోరాదాల్సిన బాధ్యత, మన హక్కులను కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత ఈ శాసనసభకు ఉంది. ఈ శాసనసభ ఎవరి క్రిందనో వని చేయడం లేదు. ప్రసిద్ధం ఆఫ్ ఇండియా పంపించినా కూడా మీరు పంపించినది లోపభూయిష్టంగా ఉందని తిరిగి పంపించే సర్వహక్కులు ఈ శాసనసభకు ఉన్నాయి. ఆ విషయాన్ని మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

శ్రీ గుండా మల్లేష్ (బెల్లంపల్లి): అధ్యక్ష ఇద్దరు ఉధండులైన నాయకులు, ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి గారు, మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారు, రాజ్యంగానికి సంబంధించిన అంశాల మీద డిబేట్కు దిగుతున్నారు. రాజ్యంగం ద్వారా ఏర్పడిన శాసనసభ ఇది. రాజ్యంగం ప్రకారం ఇక్కడ మనం చర్చలు జరుపుతున్నాము. రాజ్యంగ రీత్యా మనకు ఈ బిల్లు వచ్చింది. కేంద్ర క్యాబినెట్ ఆమాదించింది. ఇక్కడ నుండి తెటర్ పోయిన తర్వాతనే వచ్చింది. మరి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన మాట పైన నాకు ఒక విషయం అర్థమైంది. అదేమంటే కేంద్రంలో ఇంత పనికిమాలిన ప్రభుత్వం ఉంటుందని నేను అనుకోలేదు అనే భావన ఆయన మాటల్లో వచ్చింది. ఇక్కడ కూడా ఇంత పనికి మాలిన మాటలు మాట్లాడతారని నేను అనుకోలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడే ఏమనుకున్నాం? వ్యవస్థలను గౌరవిద్దాం అనుకున్నాం అటువంటి వ్యాఖ్యలను చేయకండి. వ్యవస్థలను గౌరవించండి.

శ్రీ గుండా మల్లేష్ : ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడిన మాటల వల్ల నాయగున్నర కోట్ల తెలంగాణ ప్రజల గుండెలకు గాయం తగిలింది. సీమాంధ్రలో ఉండే సామాన్య ప్రజలకు మార్గదర్శకంగా ఏమి లేదు. వీళ్లు ఎంత మంది ముఖ్యమంతులుగా ఉన్న రాయలసీమకు ఒరగబెట్టింది ఏమిటి? రాయలసీమ ఎడారిగా మారితే చేసిందేమిటి? ఒక కరుడుగట్టిన సమైక్యవాదిగా, క్రమినల్ లాయర్గా ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడారు. ఇక తెలంగాణ మీద మాట్లాడుతూ లక్ష కోట్లు ఇవ్వమని కేంద్రానికి చెప్పాను అన్నారు, తెలంగాణాను ఏర్పాటు చేసిన తర్వాత కూడా ఇప్పించోచ్చు కదా! కేంద్రంలో వాళ్లే కదా అధికారంలో ఉంది. వారికి ఇంకా బుద్ధి రాలేదు, ఇంకా క్రికెట్ ఆడుతున్న వారే, తెలంగాణా ఆయన తర్వాత కూడా ఆయన లక్ష కోట్లు ఇప్పించవచ్చు ఆయనకు అంత పలుకుబడి ఉంది. ఆయన రక్తంలో కాంగ్రెస్ రక్తమే ఎక్కువగా ఉంది. అటువంటప్పుడు ఆయన ఇప్పించవచ్చు. ఈరోజు ఆయన చేసిన ప్రసంగం బడ్జెట్ ప్రసంగం మాదిరిగా ఉంది. ఈ మాటలస్తే బడ్జెట్ ప్రసంగం సందర్భంలో విన్నావే, బడ్జెట్ అంకెల గారడీ కాదు.

తెలంగాణకు సంబంధించిన విషయంలో ఏదేమైనా మనం కేవలం సూచనలు సలహాలే ఇవ్వాలి తప్ప దీనికి అనుకూలంగా, వ్యాపారంగా, శీర్శసమనీ, ఓటింగ్ అని ఇలాంటి మాటలు ముఖ్యమంత్రి గారి నోటి నుండి రాకూడదు. తెలంగాణా పట్ల మాట్లాడిన భాష బాగుంది గానీ తెలంగాణా ప్రజల మనోభావాలకు విరుద్ధంగా మాట్లాడిన పద్ధతి బాగోలేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ.లక్ష్మీనారాయణ(నిజమాబాద్ అర్థాన్): అధ్యక్ష ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ నక్షలిజం అంశాన్ని తీసుకొచ్చారు. ఆ విషయంలో వారికి సంపూర్ణంగా అవగాహన ఉంది. నక్షలిజాన్ని అరికట్టే విషయంలో ఫెడరల్ సిప్పంలో కేంద్రం సంపూర్ణ సహకారాన్ని అందిస్తుంది. అపోహాలు స్పష్టించే ప్రయత్నం సరికాదని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా మత కలహాల విషయాన్ని కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకొచ్చారు. మతకలహాలకు సంబంధించి, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హాయంలో ఒక ముఖ్యమంత్రిని మార్పడానికి మత కలహాలను స్పష్టించిన చరిత్ర ఉన్నది. అదేవిధంగా భారతీయ జనతాపార్టీ పాలిత రాష్ట్రాల్లో మత కలహాలు మచ్చుకు కూడా లేవనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. చిన్న రాష్ట్రాలైతే మత కలహాలు ఉంటాయి పెద్ద రాష్ట్రాలైతే మతకలహాలు ఉండవు అనేది కరెక్ష కాదు. పాలకులు, చిత్తశుద్ధితో నిష్పకపాతంగా వ్యవహారిస్తే మత కలహాలు ఉండవు. ఉత్తరపదేశ్ లో ముజఫర్ నగర్ లో జరుగుతున్నది ఏమిటి? ఉత్తరపదేశ్ చిన్న రాష్ట్రమా? అక్కడ జరిగిన పరిస్థితి ఏమిటి? చిత్తశుద్ధి లోపం ఎక్కడ ఉంటుందో పాలకుల్లో పాలు ఎక్కడ ఉంటాయో అక్కడ మత కలహాలు జరుగుతాయి.

అదే విధంగా రాష్ట్రాల మధ్య నదీ జలాల పంపిణీ విషయంలో.. మరి దేశాల మధ్య నదీ జలాల పంపిణీ జరుగుతున్నది, రాష్ట్రాల మధ్యన నది జలాల పంపిణీ జరుగుతున్నది. ఎక్కడా కూడా వివాదాలు లేవు. వివాదాలు ఉన్న సందర్భంలో కేంద్రం జోక్యం చేసుకుంటుందనే అవగాహన వారికి ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా విద్యుత్..

MR.SPEAKER: This is not point by point clarification.

శ్రీ ఇ.లక్ష్మీనారాయణ : తెలంగాణాలో 61 లక్షల ఎకరాలు సాగుకు వచ్చిందని చెప్పారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించి తెలంగాణాలో 56 శాతం పంపు సెట్లు ఉన్నాయి సార్.

MR.SPEAKER: This is not point by point clarification.

శ్రీ ఇ.లక్ష్మీనారాయణ : సాగులోకి వచ్చిన భూమి అనేది కాలవల ద్వారా సాగులోకి వచ్చినది కాదు. అది బోర్డు వేసుకొని కరెంటు ఫిట్ చేసుకొని అప్పులు చేసుకొని ఆ డబ్బు తీరిగి రాకపోవడం వలన గల్ళకు పోయి అక్కడ గల్ళ బాధల్లో చనిపోతే వారి శవాలను తీసుకురావడానికి కూడా మనం నిధులను కేటాయించలేని స్థితిలో ఈ ప్రభుత్వం ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు ఉపన్యాసం ఇవ్వోద్దు. దయచేసి కూర్చోండి. Yes Rangareddy Garu. I am repeatedly advising you. If you want to add one or two points, you can add.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి(మిర్యాలగూడ): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని రెండు, మూడు విషయాలు అడగదల్చుకున్నాను.

MR.SPEAKER: Rangareddy Garu just add one or two points, it is not a clarification.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థకరణ బిల్లుకు సంబంధించిన ముసాయిదా బిల్లు తప్పులతడకగా ఉన్నది, బిల్లులో అనేక విషయాలు లేవు, రాజ్యాంగ స్వాస్తికి విరుద్ధంగా పంపించారనే అభిప్రాయం ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉన్నప్పుడు ఆ బిల్లు కాపీ వచ్చిన వెంటనే వారు స్టడీ చేసి రాష్ట్రపతి గారికి తిప్పి పంపించకుండా వారు శాసనసభలో చర్చకు ఎందుకు పెట్టారు? సభ్యుల సమయం వృథా చేస్తున్నారు. పైగా బిల్లుపై చర్చకు సమయం సరిపోవడం లేదు కాబట్టి శాసనసభ సమావేశాలను పొడించాలని రెండవసారి కూడా లేఖ రాసి అదనపు సమయం కేటాయించుకున్నారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో మళ్ళీ సమయం ఎందుకు తీసుకున్నారనేది మాకు అర్థం కావడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఏదైనా వారికి నచ్చినది పట్టుదలతో చేస్తారని మనకు తెలుసు. వారు మాటల్డాడేటప్పుడు కూడా.....

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి (మైకు లేకుండా): అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం నాకు అవకాశమివ్వండి.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: జనార్థన్ రెడ్డి గారూ మీరు కూర్చోండి. ఎవరైనా సభ్యులు మాటల్డాడుతుంటే వేరేవాళ్లు కామెంట్ చేయడం, అభ్యంతరం పెట్టడం ఇదొక చెడు సంప్రదాయమైంది. సీనియర్ సభ్యులు కూడా అదే విధంగా ప్రవర్తిస్తారు.

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి (మైకు లేకుండా): అధ్యక్షా, నేను ఎప్పుడూ మధ్యలో లేచి అంతరాయం కలిగించను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: మీరు లేవలేదంటే ఈ ప్రపంచంలో ఎవరైనా నమ్ముతారా? మీరు లేవనిది ఎప్పుడు?

MR.SPEAKER: Yes please show some restraint.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్డాడుతూ రాష్ట్ర విభజన బిల్లు శాసనసభలో చర్చకు వచ్చిన సమయంలో నేను ముఖ్యమంత్రిగా ఉండటం దురదృష్టకరమన్నారు.

మూడు సంవత్సరాలలో సమన్యాయం చేసేవారు కానీ చెయ్యలేకపోయారనే భ్రమలు ఎవ్వరికీ లేవు. కేవలం గడచిన మూడు సంవత్సరాలలో జరిగిన వైఫల్యం కాదు. 45 సంవత్సరాల నుంచి జరుగుతున్న వైఫల్యాలు. కాంగ్రెస్ పార్టీ కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో ఎక్కువ కాలం అధికారంలో ఉండి అనేక వైఫల్యాలు, తప్పులు చేసినందువల్లనే ఈ పరిస్థితి వచ్చింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎక్కువ కాలం అధికారంలో ఉండటమే దురదృష్టకరం. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో లేకపోతే ఈ సమస్య ఎప్పుడో పరిష్కారమయ్యేది. ఇంకోక విషయమేమిటంటే ముఖ్యమంత్రి గారు..... (ఈ దశలో మైక్ క్లూక్ అయింది)

MR.SPEAKER: Ranga Reddy Garu, please take your seat. That is enough. I am not allowing all that.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి (మైక్ లేకుండా): అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం అవకాశమివ్యంది.

MR.SPEAKER: Yes, Rangareddy Garu.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ పార్టీ నియమించిన ముఖ్యమంత్రి గారు వారి పార్టీ అధిష్టానాన్ని ఎదిరించి విభజనమ వ్యతిరేకిస్తున్నామని గట్టిగా చెబుతున్నారు. నిజంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ సీమాంధ్రకు అన్యాయం చేస్తున్నదనే భావన బలంగా ఉన్నప్పుడు మీరు మీ ముఖ్యమంత్రి పదవికి, పార్టీకి రాజీనామా చేసి ఈ రాష్ట్రసమైక్యత కోసం కృషి చేయాలి.

MR.SPEAKER: Yes, Dr.Nagam Janardhan Reddy Garu.

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి(నాగ్ కర్నూలు): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కృష్ణానది గురించి మాట్లాడుతూ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే వారికి పూర్తి నష్టం కలుగుతుందని చెప్పారు. కృష్ణా నది క్యాచెమెంట్ ఏరియా తీసుకున్నా, వర్షపాతం ప్రకారం చూసినా 68.5 శాతం తెలంగాణ ప్రాంతానికి రావాలి. ఈ 811 టి.ఎం.సిలలో కూడా 546 టి.ఎం.సిలు మాకు రావాలి. కానీ ఇప్పటివరకు కూడా 130, 140 టి.ఎం.సి.లు కూడా మాకు రావడం లేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్లో 90 టి.ఎం.సిలన్నారు. అందులో 30, 40 టి.ఎం.సిలు కూడా వాడుకోవడం లేదు. 1956 నుంచి తెలంగాణను చాలా అభివృద్ధి చేశామని చెప్పారు. ఇప్పుడు తెలంగాణలో ముప్పె, నలబై లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులోకి వచ్చింది కానీ సాంత డబ్బులు పెట్టి బోర్డు వేయించుకొని సాగుభూమిగా మార్చుకున్నారు.

అర్థాన్ పథకం 1937లో నిజం పరిపాలనలో వాడుకలోకి వచ్చింది. 1944లో అర్థాన్కు కె..సి కెనాల్ కు సమానంగా నీరివ్వాలని ఏర్పాటు చేశారు. (ఈ దశలో మైక్ క్లూక్ అయింది)

MR.SPEAKER: Yes, Jana Reddy Garu.

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డి: (మైక్ లేకుండా): అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం .....

MR.SPEAKER: I have given you an opportunity. That is enough. మీరు సుదీర్ఘంగా రెండుస్వర గంటలు మాట్లాడారు.

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డిః (మైక్ లేకుండా): అధ్యక్షా, ఒక్క నీమిసం .....

MR.SPEAKER: Yes, Janardhan Reddy Garu.

డా. నాగం జనార్థన్ రెడ్డిః అధ్యక్షా, బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ చెప్పిన ప్రకారం రాష్ట్ర విభజన జరగకుండా ఉంటే మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా సస్యశ్యామలని చెప్పారు. బ్రిజీస్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ చెప్పిన ప్రకారం ఇది వెహిమెంటీ 43 శాతం అవుట్స్టెడ్ ఇచ్చినప్పటికీ మళ్ళీ మీరు అడుగుతున్నందుకు 25 టి.ఎం.సిలు ఇస్తున్నామన్నారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని కల్వకుర్రి, నెట్టెంపాడు, ఎన్.ఎల్.బి.సి. ఎత్తిపోతల పథకాలకు నదీ జలాలు రావని చెప్పారు. కృష్ణ బేసిన్లో 25 టి.ఎం.సిలు ఇవ్వడానికి కోర్సులో వాదనలు వినిపిస్తారు. కానీ మా ప్రాజెక్టుల గురించి మాత్రం ఎందుకు పట్టించుకోవడం లేదని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. (ఈ దశలో మైక్ కట్ అయింది).

MR.SPEAKER: Yes, Jana Reddy Garu.

శ్రీ కె. జానారెడ్డిః అధ్యక్షా, అతి ముఖ్యమైన అంశమేమిటంటే వ్యవస్థలను, కాన్స్టిట్యూషన్స్ తోటలు వాటిని నిర్వహించే వారు ఏ విధంగా ఉండాల్సిన అవసరాన్ని గురించి కూడా ఇక్కడ ప్రస్తావించారు. ప్రత్యేకంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు గారు ఒక విషయాన్ని చెప్పారు. వెంటనే రంగారెడ్డి గారు కూడా అదే విషయాన్ని ప్రస్తావించారు. అదే విషయాన్ని సభలోని సభ్యులందరు ఫాలో అవుతారేమోనని నా అనుమానం.

ముఖ్యంగా భారత రాష్ట్రపతి గారి నుంచి 2013 ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థకరణ బిల్లు శాసనసభకు వచ్చిన తరువాత అది లోపభూయిష్టంగా ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రి గారు భావిస్తే బిల్లును తిప్పి పంపించడానికి వారికి అధికారాలున్నాయా అనే దాని మీద మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలి. ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకులు బిల్లును వెనక్కి పంపించవలసి ఉండాల్సిందంటే అది వ్యవస్థకు, రాజ్యంగానికి విరుద్ధం కాదా? నిజంగా వెనక్కి పంపించే హక్కు ఉన్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పారు. నిజంగా అటువంటి హక్కు ఉంటే .....

(టి.డి.పి సభ్యులు బిల్లు వెనక్కి పంపించే హక్కు ఉన్నదని అన్నారు)

నిజంగా అటువంటి హక్కు ఉంటే అభ్యంతరమేమీ లేదు దాని మీద మీరు రూలింగ్ ఇచ్చి ఆ విధంగానే చేయండి. ఇస్కుటికే వచ్చిన బిల్లు మీద చర్చించి మన అభిప్రాయాలను చెప్పడంతోటాటు లోపాలున్న దానిని కూడా ఎత్తిచూపితే అది తిరిగి అవే లోపభూయిష్టాల మీద పార్లమెంటులో చర్చించి వారు నిర్ణయం చేయాలి. వ్యవస్థలో సక్రమంగా పనిచేయాలని చెప్పివారే భంగం కలిగిస్తున్నారు.

భారత రాష్ట్రపతి గారు పంపిన 2013 ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థకరణ బిల్లు శాసనసభకు వచ్చిన తరువాత అది లోపభాయిష్టంగా ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రి గారు భావిస్తే అది తిరిగి వెనక్కి పంపించడానికి వారికి అధికారాలున్నాయా అనే విషయంలో సభాపతిగా మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అందుకనీ కర్దెయిలింగ్ పాయింట్ ఏమిటంటే శాసనసభకు వచ్చిన బిల్లును చర్చించకుండానే, సభ్యుల అభిప్రాయాలను తెలుసుకోకుండానే తీపి పంపమని చేస్తే అధికారం సభా నాయకుడికి ఉన్నదా? అదే విధంగా, ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు చెబుతున్నటువంటి అంశం రాజ్యాంగానికి లోబడే ఉన్నదా అనే విషయమై రూలింగ్ ఇవ్వాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

మ.2.20 mms/dvl.

(ప్రెజరీ బెంచ్ వైపు మంత్రి శ్రీ కె. జానారెడ్డి గారు ప్రసంగం ముగిసే సమయంలో తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు సర్వశీల పయ్యాపుల కేశవ, పల్లె రఘునాథ రెడ్డి తదితరులు వారి స్థానాల్లో నిల్చిని ప్రసంగానికి అంతరాయం కల్గించ సాగారు)

MR.SPEAKER: Leave it at that. దయచేసి కూర్చోండి కేశవ గారు. Why are you getting agitated? Please all of you sit down. చంద్రబాబు నాయకుడు గారూ, మీరు మాటల్లాడండి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయకుడు: అధ్యక్షా, జానారెడ్డి గారు ప్రస్తావించిన అంశానికి సంబంధించి నేను చెబుతాను. భారత రాష్ట్రపతి గారు గానీ, ప్రధాన మంత్రి గారు గానీ, లోకసభ గానీ, అసెంబ్లీ గానీ, స్పీకర్ గారు గానీ, ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ, గవర్నర్ గారు గానీ అందరం కూడా రాజ్యాంగ పరిధిలో పనిచేస్తున్నాం. ఎప్పుడైతే భారత రాష్ట్రపతి గారు తప్పుడు బిల్లును అసెంబ్లీకి పంపిస్తే ఆ బిల్లు పైన మనం చర్చించాలిన అవసరం లేదు. బీహార్ రాష్ట్రం కూడా భారత రాష్ట్రపతి గారు ఆ రాష్ట్ర విభజనకు సంబంధించిన బిల్లును అసెంబ్లీకి పంపిస్తే, తిరిగి ఆ బిల్లును పంపించింది. సర్వ హక్కులు ఈ అసెంబ్లీకి ఉన్నాయి. ఆ విషయం మీరు గుర్తుపెట్టుకోవాలి జానారెడ్డి గారు. ఈ అసెంబ్లీ ఎవరికీ సర్వోంగ్ కాదు. స్వయంప్రతిపత్తి కల్గిన అసెంబ్లీ ఇది. మన నిర్ణయాలు మనం చేసుకునే హక్కు మనం ఉంది. మన నిర్ణయం అవసరం లేకపోతే ఈ బిల్లు మన దగ్గరకు రాదు. ఆ విషయం కూడా మీరు గుర్తుపెట్టుకోవాలి.

అధ్యక్షా, నేను చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఈ అంశం పైన డిబేట్ జరగాలి. భారత రాష్ట్రపతి గారు కాబట్టి లోపభాయిష్టమైన బిల్లును అసెంబ్లీకి పంపించినా గానీ లేకుంటే భారత ప్రభుత్వం కాబట్టి పెద్దరికంతో పెద్దన్న పాత్ర పోషిస్తే ఈ అసెంబ్లీలో ఇష్టానుసారంగా అనుసరించడానికి మనం సిద్ధంగా లేదు. మన హక్కులను మనం కాపాడుకుండాం. అందుకే ముఖ్యమంత్రి గారిని నేను అడిగాను. ఒక విషయం గురించి చాలా స్పష్టంగా అడిగాను. ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలిసి సమాచారం పంపించారు కాబట్టి సరిపోయింది. అదే ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియకుండా సమాచారం పంపించినట్టేతే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈపాటికే చాలా తప్ప

చేసినట్లవుతుంది. ఒకవేళ కేంద్ర ప్రభుత్వం యాజ్ఞవు తీసుకోవాల్సిన్నే ఈ ముఖ్యమంత్రి గారిని డినెమిస్ చేయమనండి. కొత్త ప్రభుత్వాన్ని గానీ, గవర్నర్ రూల్సు గానీ పెట్టుకోమనండి. కానీ ఆ పనిచేయడానికి కూడా ఏలు లేదు. వివరంగా చెబుతాను. ఎందుకంటే మన మందరం కూడా రాజ్యంగానికి లోపదే పనిచేస్తున్నాం. డెమాక్షన్ రోజు రోజుకు మెచ్యార్ అవుతోంది. ఈ విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తు పెట్టుకోవాలి. నేను అన్ని విషయాలను సోమవారం నాడు ఈ సభలో ప్రస్తావిస్తాను. మీ అందరి కంటే ఎక్కువ అనుభవమున్న వ్యక్తిని నేను. ఎనిమిది సంవత్సరాల ఎనిమిది నెలల కాలం తెలుగుదేశం పార్టీ తరఫున ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేశాను. రెండు పర్యాయాలు ప్రతిపక్షనాయకుడిగా ఉన్నాను. దేశ రాజకీయాలను కూడా శాసించాను. దేశ రాజకీయాల్లో కూడా మా పార్టీ పార్టీసిపేట్ చేసి కీలక పాత్ర పోషించింది. కాబట్టి ఇష్టానుసారంగా ఎవరికి వాళ్ల రాజ్యంగ ఉల్లంఘిస్తుంటే, చూసి మన హక్కులను ఈ విధంగా వాళ్లకు ధారాదత్తం చేయడానికి తెలుగు దేశం పార్టీ సిద్ధంగా లేదని మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ (కూకటపల్లి): అధ్యక్షా, రెండే రెండు అంశాలను నేను క్లవ్వంగా చెబుతాను. మొట్టమొదటిదేవిటంటే, భారత రాష్ట్రపతి గారి నుంచి మనకు వచ్చినటువంటి రెండు ఆదేశాలు లేఖల రూపంలో ఉన్నాయి. అందులో ఒక లేఖ డిసెంబర్ 12వ తేదీ, 2013, మరొక లేఖ 23వ తేది జనవరి, 2014. రెండింటిలోనూ "బిల్లు" అని ప్రస్తావించారు. రాజ్యంగంలోని 3వ అధికరణ క్రింద ఉన్నది ఏమిటంటే, "బిల్లును రాష్ట్ర చట్ట సభలకు వారి అభిప్రాయం కోసం వంపించాలి" అని ఉంది.

ఇప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో అసాధారణమైన మాటను చెప్పారు. నాకు ఈ సంగతి ఇప్పటిదాకా తెలియదు. సభలో మిగతా సభ్యులకు ఈ విషయం తెలుసో, తెలియదో నాకు తెలియదు. కేంద్ర హోం సెక్రటరీ గారు ఉత్తరం వ్రాస్తూ "ఇది డ్రాష్ట్ బల్లు" అని అన్నారని అంటున్నారు.

అధ్యక్షా, నాకు తెలిసి నేను ఇప్పటి వరకూ చూడలేదు. రెండు లేఖలు కేంద్ర హోం సెక్రటరీ నుంచి రాష్ట్రానికి వచ్చాయి. దయచేసి మొదట వచ్చినటువంటి లేఖ, సమాచారాన్ని కోరాక కేంద్ర హోం సెక్రటరీ గారు పంపించిన రెండో లేఖ రెండింటినీ సభలో పెట్టువల్సిందిగా, గౌరవ సభ్యులందరికి సర్యుల్యేట్ చేయవల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పయ్యాపుల కేశవ్: సర్యుల్యేట్ చేశారు.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్: అంటే నేను లేఖలను చూడలేదు. I think it's my mistake.

MR.SPEAKER: Please address the Chair. No side conversations.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్: అధ్యక్షా, భారత రాష్ట్రపతి గారు దీన్ని బిల్లుగా రాజ్యంగం ప్రకారం స్పష్టంగా చెబితే, ఆ రాష్ట్రపతి క్రింద పనిచేసేటటువంటిది, రాజ్యంగంలోని 53వ అధికరణ ప్రకారం అయిన ఆదేశాను ప్రకారం పనిచేయాల్సినటువంటి అధికారులు "ఇది డ్రాష్ట్

"బిలు" అని అంటే, ఎక్కడో చాలా పెద్ద పొరపాటు జరిగిందనిపిస్తోంది. దాని గురించి కొంత అవగాహన కావాలి.

రెండవ అంశమేమిటంటే 2014, జూలై 30వ తేదీన కాంగ్రెస్ పార్టీ వర్షంగ్ కమిటీ రాష్ట్ర విభజనకు సంబంధించిన నిర్ణయం తీసుకుంది. సరే, అది కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇష్టం. దేశంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీ అయినప్పటికీ సభలో ఆ వ్యవహారం గురించి ఎక్కువ ప్రస్తావన అవసరం లేదు. కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వమే 67 రోజుల తరువాత 2013, అక్కోబర్ 3వ తేదీన ప్రభుత్వంలో చాలా లోతైన పరిశీలన జరిగిందని దేశానికంతా చెప్పిన తరువాత కేంద్ర కేబినెట్ తీర్మానం చేసింది. 67 రోజుల్లో నాకు తెలిసి సి.డబ్బుస్టి. తీర్మానం తరువాత విభజనకు సంబంధించిన అంశంలో ఒక పదం గానీ, ఒక కామా గానీ మారలేదు. భారత రాష్ట్రపతి గారికి అనివార్యమైనట్టుతే 67 రోజుల్లో అన్ని ప్రాంతాల వారిని అంటే తెలంగాణ, రాయల్సీమ, కోస్తాంధ్ర ప్రాంతాల వారిని కూర్చోబెట్టి ఏ రకంగా ఈ అంశాన్ని సామరస్యంగా పరిష్కరించాలనే కనీసమైన ప్రక్రియ జరిగినట్టుగా ఒక శాసనసభ్యుడిగా నాకు సమాచారం లేదు. ఈ సభలో ఏ శాసనసభ్యుడికీ సమాచారం లేదు. ఈ రకంగా చేద్దామనుకుంటున్నామనే సమాచారం ఏ ఒక్క ప్రాంతానికి కూడా లేదు. నేను ప్రస్తావిస్తున్నది చాలా కీలకమైన అంశం. సామరస్యంగా ఈ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కరించుకుండా, విభజన అనివార్యమనుకుంటున్నాం, నిర్ణయం మేం రాజకీయంగా తీసుకున్నాం, అధికారికంగా రాజ్యంగం ప్రకారం చేయాలంటే ఏ ఏర్పాట్లు కావాలనే కించిత్తు పరిశీలన కూడా జరిగినట్టుగా ఆధారం లేదు. ఆ తరువాత 2013, డిసెంబర్ మాసంలో బిల్లును రూపొందించారు. ఈ బిల్లులో ఒక అంశం కూడా స్పష్టంగా లేదు. ఆ ప్రక్రియ జరిగినట్టుతే సమస్య ఎక్కడుంది?

MR.SPEAKER: Jayaprakash Narayan Garu, you have already sent substantial information in writing.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్: అధ్యక్షా, ఇందాక గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాజేందర్ గారు చెప్పారు. ఎన్నో కొత్త రాష్ట్రాల విభజన జరిగింది. కొత్త విషయమేమి కాదు. కేంద్ర కేబినెట్ తీర్మానం తరువాత బిల్లు రూపొందించే వరకు ఒక నినిపుం కూడా ఆలస్యం జరగలేదు. తరువాత గ్రాప్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. గ్రాప్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ కూడా అధికారికంగా ఏ ఒక్క ప్రాంతానికి చెందిన దానిని కూర్చోబెట్టి మీ సమస్యలేమిటి, మీ బాధలేమిటి, మీకు పరిష్కారం ఏం కావాలి అనే కనీస ప్రయత్నం కూడా చేయలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ పరంగా అంధోని కమిటీని వేశారు. ఆ కమిటీ గురించి నేను మాటల్లాడటం లేదు.

అధ్యక్షా, ఎందుకింత అసాధారణమైన రీతిలో కనీసం రాష్ట్రంలో విభిన్న ప్రాంతాల్లో ఉన్న ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యులను కూర్చోబెట్టే ప్రయత్నమైనా చేయకుండా, ఆయా ప్రాంతాల్లో ఉన్న ప్రజల మనోభావాలను గుర్తించకుండా, ఆ ఇబ్బందుల్ని అధిగమించే ప్రయత్నం చేస్తామనే విశ్వాసాన్ని ప్రజలకు కల్గించకుండా మళ్ళీ చాలా పాడిపాడిగా లోపభూయిష్టంగా ఏ ప్రాంతం వారి సమస్యల పరిష్కారం కొరకు కూడా ఏర్పాట్లు చేస్తామనే విశ్వాసం కల్గించకుండా ఎందుకని ముసాయిదా బిల్లును పంపించారు? ఈ విషయం తేలాల్సిందే. నేను ప్రస్తావించిన

అంశాలు దెండు చాలా కీలకమైనవి. ఎందుకంటే ఉదాసీనంగా వాళ్ళావరో చెప్పారు కాబట్టి మా ఇష్టమొచ్చినట్లు చేస్తామంటే నరిపోదు. "తాంబూలాలిచ్చేశాం, తమ్ముకు చావండి" అనే పద్ధతిలో చె ప్పుడం వల్లే రాష్ట్రంలో సామానులు కాకుండా వైపుమ్మాలు తలెత్తుతున్నాయి. ఈ కారణంగానే ఈ సభలోని చర్చంతా కూడా ప్రజల్లో మనకు ఎడబాటును పెంచే విధంగా ఉంది. కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఫల్యం కారణంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రజల మనోభావాలను గానీ, రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించకుండా ఇష్టమొచ్చినట్లు నడుచుకోవడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అర్థం కావాలి.

SRI AKBARUDDIN OWAISI(Chandrayanaagutta): Hon'ble Speaker Sir, I would like to say a few words. I have been hearing many Members speaking on this subject. Everybody has spoken about the formation of Telangana. Many Members have criticized the formation of Telangana and they said about the problems which would be faced after Telangana comes into emergence. I have been hearing the Hon'ble Chief Minister also. He said about keeping the State united. He wants the State to be united and he has opposed the formation of Telangana.

Sir, I do not accept the Hon'ble Chief Minister when he says he wants the State to be united. He has mentioned about the power problems that would be faced by Telangana, about the lift irrigation for Telangana and the problems of employment which would be happening after Telangana comes into emergence and so many other problems about Telangana but, I failed to understand when he wants to be the champion of keeping the State united i.e., Samaykyandhra, why did he not mention the problems that the people of Andhra and Rayalseema will face if the State is bifurcated? How the power sector of Andhra and Rayalseema will be affected? How the irrigation of Andhra and Rayalseema will be affected? How the people of Andhra and Rayalseema will be suffering because of Telangana ? That has not been mentioned. That is very important. I was expecting him to say that. That is why I say that if today this situation had arisen it is totally because of the failure of the Andhra and Rayalseema leaders for keeping the State united. They have failed to keep the State united. They have failed in their responsibility. I really feel very saddened that nobody is addressing the problems that would be faced by people of Andhra if the State is bifurcated. It needs to be addressed.

(INTERRUPTIONS FROM SRI P. KESHAV)

I once again through you would like to request all Andhra and Telangana region leaders to please enlighten the people of the State that what would be the problems if the State is bifurcated. As far as the Telangana leaders are concerned, they are very sure that if Telangana comes into emergence, it would be a prosperous State. Our stand has always been very clear. Now we are discussing that the Bill should be returned. I would like to know what was the House doing all these days?

On the very first day I have come on record in the BAC and I want to come on record here also that if the Bill was incomplete, if this Bill was wrong, this House should have moved the motion before the Bill was Tabled. We could have moved a Resolution saying that we are against it or we are for it but, we never did that and now after discussing for so many days, we wake up now and say that this is wrong, this needs to be returned back.

Once again I request the Hon'ble Speaker on behalf of my party that if there are such legal complications, please call Advocate General or panel of legal expert to decide as to how go about. There is confusion whether we are going to have voting or not, whether there is going to be division or not? All these issues are there. Let us call the Advocate General or panel of legal experts so that all political parties can put across

their questions their doubts and that could be answered and the Hon'ble Speaker can take a decision accordingly.

మ.2.30 dvl/kkr

Needless to say, I certainly appreciate some of the views expressed by the Leader of the Opposition and other Members of this august House. This House consists of elected Members by the people of the State of Andhra Pradesh. It is an absolutely independent body having full powers to debate, discussion and arrive at any conclusion that the House thinks fit to take any such decision. We also must respect the Constitution because we all work under the Constitution. The spirit of the Constitution as rightly pointed out by the Leader of the Opposition, the federal spirit of this country, is what binds us all together. I think we must rise above any partisan approaches that we have, stand by and for the people of the State and live proudly that we are representing the people of the State in this august House.

The Constitution has empowered us with certain functions, roles and responsibilities. Every Member should be aware of these roles and functions and should clearly follow the rules and procedure of this House. I have also made several attempts in BAC and in the House that there is due procedure which normally helps us in such difficult times.

Unfortunately, when it comes to Article 3, we have not had such an occasion where we could frame our own Rules and procedures in the business of the House. On how we can take this process forward, several Hon'ble Members have contributed their views in the BAC and in the House. We all will stand by the collective decisions taken. We certainly will try to express the views of the Legislature in the right way. I do not see why there should be any confusion about that at all.

At the same time, I only urge all of you that this is a country that we all represent as proud citizens. The sovereign will of the State should be expressed in a free manner in this august House and as Members of this great House, all of us should rise above and represent the people of the State in the true fashion. At the same time I also urge all of you to please do not name the Constitutional functionaries, because they are discharging their duties, in any manner which we think is not appropriate. Let us all work towards working in a manner in which the whole country is looking forward to the A.P. State legislature today and all of us must stand by the strength that we have that we are all committed to represent the will of the people.

The House is now adjourned to meet again at 9.00 am on Monday.

(The House then adjourned at 2.34 pm to meet again at 9.00 am on Monday, the 27th day of January, 2014)